

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
PEDAGOGICKÁ FAKULTA
Podatelna

14 -04- 2006

Čís.

915

příl. 3. APRIL

SOUČASNÉ METODICKÉ FORMY PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO
VĚKU
(VŠEUKA RODINĚ)

vedoucí diplomové práce

Doc. PaDr. Eva Šprávková, Ph.D.

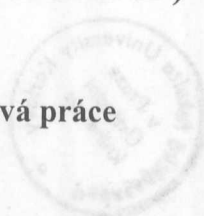
Praha 2006

PEDAGOGICKÁ FAKULTA UNIVERSITY KARLOVY V PRAZE

katedra předškolní pedagogiky

**SOUČASNÉ NETRADIČNÍ FORMY PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO
VĚKU
(NABÍDKA RODINĚ)**

Diplomová práce

vedoucí diplomové práce:

Doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc.

vypracovala:

Jana Slavotínková

Praha 2006

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

Praha, duben 2006

OPSAH:

UVOD

1. TEORETICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ ORIENTACE V POJETÍ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY..... 9

1.1 Předškolní výchova a vzdělávání 9

1.2 Cíle současné předškolní výchovy a vzdělávání. 13

1.3 Předškolní výchova v mateřské škole 14

2. RODINA 17

2.1 Rodina jako instituce 17

2.2 Definice pojmu rodina 19

2.3 Základní funkce rodiny 20

2.4 Vývoj jáství 21

2.5 Sebehodnocení a reflexe 22

2.6 Opuštění se od rodiny 24

3. POLITIKA STÁTU VĚCI RODINAM S DĚTMÍ 26

3.1 Typologie lidské politiky v Evropě 26

3.2 Pomoc rodinám v České republice 29

3.3 Jak zvládnou roli rodičů v prostředí péče o děti? 32

3.4 Služby v oblasti péče o děti 34

3.5 Podpora státu rodinám s dětmi v ČR 36

Chtěla bych touto cestou poděkovat paní Doc. PhDr. Evě Opravilové, CSc. za ochotu, zájem a pomoc při zpracování diplomové práce na výše uvedené téma, ale také za trpělivost, laskavý přístup, věnovaný čas a odborné vedení.

4.1 Mateřská centra 42

4.2 Dětské koutky 49

OBSAH:

ÚVOD

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ ORIENTACE V POJETÍ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY.....	9
1.1 Předškolní výchova a vzdělávání.....	9
1.2 Cíle současné předškolní výchovy a vzdělávání.....	13
1.3 Předškolní výchova v mateřské škole.....	14
2. RODINA.....	17
2.1 Rodina jako instituce.....	17
2.2 Definice pojmu rodina.....	19
2.3 Základní funkce rodiny.....	20
2.4 Vývoj jáství.....	21
2.5 Sebehodnocení a sebepojetí.....	22
2.6 Odpoutání se od rodiny.....	24
3. POLITIKA STÁTU VŮČI RODINÁM S DĚTMI.....	26
3.1 Typologie rodinné politiky v Evropě.....	26
3.2 Pomoc rodinám v České republice.....	29
3.3 Jak zvládnout roli rodiče a profesní působení?.....	32
3.4 Služby v oblasti péče o děti.....	34
3.5 Podpora státu rodinám s dětmi v ČR.....	36
4. POPIS A CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉ NABÍDKY NETRADIČNÍCH ZPŮSOBŮ PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU.....	42
4.1 Mateřská centra.....	42
4.2 Dětské koutky.....	49

II. EMPIRICKÁ ČÁST

5. FORMULACE PROBLÉMU A CÍL PRÁCE.....	55
5.1 Hypotézy.....	56
5.2 Metodika výzkumu.....	57
5.2.1 Metoda dotazníku.....	57
5.3 Organizace výzkumu.....	59
5.4 Zpracování výzkumu.....	60
5.4.1 Dětské koutky.....	60
5.4.2 Mateřská centra.....	81
5.4.3 Porovnání stanovených předpokladů u dětských koutků a mateřských center.....	104
6. ZÁVĚR A DISKUSE.....	111

III. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

IV. PŘÍLOHY

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1 – Provozní řád dětského klubu Pohádka - NC Carrefour Stodůlky.....	3
Příloha č. 2 - Režim Dětského koutku Pohádka NC Carrefour Stodůlky.....	5
Příloha č. 3 – Dotazník č. 1.....	7
Příloha č. 4 – Dotazník č. 2.....	9
Příloha č. 5 - Dětské koutky v nákupních centrech Prahy.....	11
Příloha č. 6 - Seznam registrovaných členů Sítě mateřských center v ČR.....	12
Příloha č. 7 – Fotodokumentace.....	21

Klíčová slova:

netradiční péče o děti, dětské koutky, mateřská centra, rodina, funkce rodiny, sebehodnocení, sebezpojetí, předškolní výchova, předškolní vzdělávání, rodinná politika v České republice, rodinná politika v Evropě

Anotace:

Práce se zabývá současnou nabídkou netradičních způsobů péče o děti předškolního věku, její dostupností, kvalitou a zároveň sleduje zda-li je pobyt v těchto zařízeních pro děti přínosem.

K získání potřebných údajů byla použita metoda dotazníku, který jsem s rodiči vyplňovala. Z šetření vyplynulo, že rodina sleduje netradiční nabídku, kvalitu a finanční stránku při využití možnosti péče o děti předškolního věku a využívá ji dle aktuální situace.

Mateřská centra a dětské koutky jako součást této nabídky nekonkuruje institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání v mateřské škole.

Key words:

untraditional care of children, babysitting centres, centres for mothercare, family, function of a family, selfevaluation, selfconception, preschool upbringing, preschool education, family politics in the Czech Republic, family polics in Europe

Anotation:

The thesis deals with the present offer situation of untraditional ways in children's preschool care, its availability and quality, while evaluating the contribution of stays in such centres for a child.

To obtain the needed data I used a questionnaire method that consisted in filling out the form with parents. The results point to an untraditional offer, quality and finances being considered by a family when deciding about the possibility of preschool care for their children. The decision is taken according to an actual situation.

Centres for mothercare and babysitting centres, as a part of the offer, do not compete with an institutionalized preschool education in a kindergarten.

ÚVOD

Rodina je základ státu a nedá se ničím nahradit. Považujeme-li rodinu za instituci, která se stará, aby z malého človíčka vyrostl zdravý, schopný a vzdělaný člověk je zapotřebí, aby měla odpovídající podporu státu.

Dítě k optimálnímu vývoji potřebuje nejen odpovídající hmotné zajištění, ale také jistotu, že bude moci bez problému dosáhnout nejvyššího vzdělání.

Rodina potřebuje především pochopení. Už jenom to, že dnešní rodina nebývá tolik početná, jak tomu bylo dříve. Dnes na jednu ženu v České republice připadá v průměru 1,22 dítěte, což je v průměru nejmenší počet dětí v Evropské unii, jak vyplývá ze statistiky, kterou zveřejnila Evropská komise (1).

Téma „Současné netradiční formy péče o děti předškolního věku (nabídka rodině)“ jsem si vybrala pro svou zajímavost a vlastní zkušenost s hlídáním dětí v dětském koutku. Domnívám se, že se jedná o velmi důležité téma, zatím nijak veřejně zpracované a státem nekontrolované. Přitom svým významem se dotýká nás všech, jelikož se jedná o výchovu našich dětí.

Cílem diplomové práce je zjistit současnou nabídku a kvalitu netradiční péče o děti předškolního věku.

V teoretické části jsem se zaměřila na podání obecně teoretických základů, vztahujících se k pojmům předškolní výchova a vzdělávání, rodina, funkce rodiny, sebehodnocení a sebepojetí. Dále se zabývám porovnáním rodinné politiky v Evropě a v České republice. Práce je zaměřena na dětské koutky a mateřská centra.

V praktické části jsem se zaměřila na to, zda rodina sleduje nabídku, kvalitu a finanční dostupnost netradičních zařízení, jako jednu z možností péče o děti předškolního věku a jak často tuto možnost využívají. Dále jsem se pokusila zjistit, zda je možné, při splnění určitých podmínek, integrovat děti se specifickými potřebami do těchto netradičních zařízení. Poslední otázkou bylo jestli rodiče mateřská centra a dětské koutky vnímají jako konkurenci institucionalizovaného předškolního vzdělávání v mateřských školách.

Úskalím této práce je nedostatek odborné literatury na dané téma, a proto převážně čerpám z několika málo dostupných publikací, časopisů a informačních letáků. Vycházím také ze svých vlastních postřehů a zkušeností, které jsem získala během své dvouleté praxe při práci vychovatelky v dětském koutku.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. ZÁKLADNÍ ORIENTACE V POJETÍ PŘEDŠKOLNÍ VÝCHOVY

1.1 Předškolní výchova a vzdělávání

Dnešní rodina může zvolit pro své děti na jedné straně institucionalizované předškolní vzdělávání s rámcově vymezeným cílem, obsahem a kompetencemi, nebo může využít inovační nabídku, která je nad rámec výchovné a vzdělávací práce s dětmi v mateřských školách. Má podobu rodičovských, občanských nebo profesně zájmových aktivit, kdy vznikají neformální herní skupiny, kluby, denní pečovatelská centra. Kvalita a propracovanost těchto programů se liší podle podílů odborníků, sponzorů, či konkrétních zainteresovaných účastníků.

Jak uvádí pedagogický slovník proces výchovy je záměrné působení na člověka a má za cíl, dosáhnout pozitivních změn v jeho vývoji. Lindner, Hubert, Leif chápou výchovu jako plně řízený proces ovlivnění nehotového člověka pedagogem nebo institucí, se snahou podřídit jej normám společnosti i instituce. Rousseau, Dewey, Key, Freinet akcentují úlohu samotného vychovávaného jako subjektu vlastního formování, kdy je zvýrazněn podíl osobnosti na vlastním utváření. Podle Pelikána dnes můžeme označit výchovu jako záměrné a cílevědomé vytváření a ovlivňování podmínek, které umožňují optimální rozvoj každého jedince v souladu s jeho individuálními dispozicemi a stimulující jeho vlastní snahu stát se autentickou, vnitřně integrovanou, socializovanou osobností (18). (16)

Předškolní výchova zabezpečuje uspokojení přirozených potřeb dítěte a rozvoj jeho osobnosti, probíhá ve spolupráci rodiny a předškolního zařízení. Záměrně podporuje zdravý tělesný, psychický a sociální vývoj dítěte a vytváří optimální podmínky pro individuální osobnostní rozvoj, přispívá ke zvýšení sociálně kulturní úrovně péče o děti a vytváří základní předpoklady pro jejich pozdější vzdělávání (25).

Předškolní vzdělávání představuje počáteční stupeň organizovaného vzdělávání, po jehož ukončení děti pokračují v primárním vzdělávání v základní škole. Předškolní

vzdělávání není povinné, rok před vstupem do školy je školským zákonem zajištěno bezplatné předškolní vzdělávání. Předškolní vzdělávání u nás zabezpečuje mateřská škola, nebo speciální mateřská škola. Pomáhá rodině v péči o dítě, při jeho výchově a vzdělávání zpravidla od tří let věku dítěte. V otevřené kooperaci s rodinou pomáhá předškolní vzdělávání dětem v jejich zdravém osobnostním a sociálním rozvoji, povzbuzuje je v učení a pomáhá jim v osvojení základních hodnot, na kterých je založena naše demokratická společnost. Předškolní vzdělávání je prvopočátkem celoživotního vzdělávání dítěte a má významnou úlohu v založení a rozvoji předpokladů jeho společenské integrace (14).

Důraz je kladen především na rozvoj tvořivého myšlení. Výchovně vzdělávací programy směřují k dosažení a osvojení potřebných návyků a dovedností dítěte, které jsou důležité pro jeho plynulý přechod k povinnému vzdělávání.

Do roku 1989 byl v platnosti „Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy“ z roku 1983. Programy, se kterými se pracovalo před rokem 1989 měly statut doporučených materiálů, ale přesto bylo jejich dodržování přísně kontrolováno. Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy, schválený MŠ ČSR v prosinci 1983 přesně vymezoval obsah výchovné práce do jasně formulovaných cílů pro všechny věkové skupiny dětí. Byl doplněn časově tematickými plány, které cíle rozpracovávaly do konkrétních úkolů. Výsledkem těchto materiálů bylo zaměření na učivo, odklonění se od vnímání dítěte jako osobnosti, nerefluktování jeho individuálních a vývojových potřeb, potlačení tvořivosti učitelek mateřských škol, to vše nutně potřebovalo změnu. Tu umožnila změna režimu v roce 1989.

V roce 1999 přestal být pro mateřské školy závaznou směrnicí.

V roce 1999 byly předloženy dva základní dokumenty: „Koncepce vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy“ a „Věcný záměr zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a mimoškolním vzdělávání“, což byl návrh nového školského zákona. Tyto dokumenty podpořily předškolní vzdělávání a posílily rozvoj této vzdělávací oblasti, která patří k hlavním záměrům vzdělávací politiky státu.

Předškolní vzdělávání je součástí vzdělávacího systému, v němž mateřská škola je hlavní institucí pro předškolní vzdělávání. Zahrnuje jak vzdělávací, tak výchovné aspekty, při kterých rozvíjíme dítě v celé šíři jeho osobnosti.

Pro nositele předškolního vzdělávání (pedagogy) a pro zřizovatele vzdělávacích institucí a jejich odborné a sociální partnery je platný dokument - Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, který je závazný pro mateřské školy od 1.3.2005 (od 1.9.2007 jsou mateřské školy povinny vytvořit svůj vlastní školní vzdělávací program a pracovat podle něj).

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy má velký zájem o co nejvyšší účast dětí v předškolním vzdělávání s ohledem na opatření, aby mohly do mateřské školy docházet i děti, jejichž matky jsou na mateřské dovolené, nebo nezaměstnané (24).

V rozvíjení osobnosti dítěte nestačí spoléhat se na spontánní vývoj, ale je nezbytné, poskytnout dítěti dostatečně podnětné prostředí, kdy si dítě samo hledá a nachází potřebné podněty. Odborně vedené předškolní vzdělávání má i velmi pozitivní vliv na pozdější úroveň studijních výkonů, úspěšnost při následném vzdělávání a zařazení do společnosti.

Dítě během prvních let života projde velkým psychomotorickým vývojem. Pokud dítěti vytváříme od počátku podmínky k aktivnímu získávání zkušeností, vedeme je k objevování a přemýšlení, motivujeme je ke spolupráci a komunikaci, podporujeme jejich sebevědomí, schopnost přizpůsobit se, připravujeme je na veškeré další vzdělávání. Předškolní vzdělávání připravuje děti na vstup do školy. Právě předškolní vzdělávání má možnost naplnit vhodné stimulování rozvoje dětí tak, aby byly schopny, až přijde čas, zvládat školní práci.

Zájem a podpora státu, ale nic nemění na skutečnosti, že dítě patří především rodičům, a ti jsou za jeho výchovu a vzdělávání odpovědni a jsou jeho prvními učiteli. Rodina je základní, přirozené a nejdůležitější výchovné prostředí pro dítě. Spolupráce mezi rodinou a mateřskou školou je důležitým krokem ke kvalitní výchovné a vzdělávací péči o dítě v předškolním období (14).

V rámci předškolní péče, výchovy a vzdělávání spolupracují mateřské školy s odborníky mimo školství. Jedná se o spolupráci s pediatry, psychology, logopedy,

dále s institucemi, které poskytují sociální péči pro děti do tří let, s krizovými centry, linkami důvěry, poradnami pro rodiče a mezilidské vztahy, středisky sociální prevence, orgány péče o rodinu a děti s poradenskými centry sociálních odborů.

Vzdělávání by mělo podporovat všestranný rozvoj dětí s ohledem na individuální potřeby a možnosti každého z nich. Podporovat děti v jejich rozvoji a učení, pomoci při osvojení základních hodnot, na kterých je založena naše společnost, pomoci každému dítěti stát se samostatnou osobností, která je schopna prosazení a uplatnění v životě.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- chránit duševní a tělesné zdraví dítěte
- podporovat klidně se spojeli
- obohacovat své zkušenosti
- zajistit příležitost a možnost k sebezorgování a učení
- orientovat dítě k zájmu o poznávání a učení, poskytovat náměty
- rozvíjet schopnost přijímání změn a adaptaci na ně
- rozvíjet vztah dítěte k okolí (příroda, lidé, společenské a kulturní hodnoty)
- rozvíjet komunikační dovednosti a uvědomit dítěte, připravovat je k povinnému vzdělávání
- pěstovat a rozvíjet individualitu, kreativitu, tvořivost a fantazii (14)

1.2 Cíle současné předškolní výchovy a vzdělání

Předškolní vzdělávání představuje počátek vzdělávací etapy. Jeho rámcové cíle by měly být v souladu s cíli vzdělávání v dalších úrovních vzdělávání a s cíli celoživotního učení.

Vzdělávání by mělo podporovat všestranný rozvoj dětí s ohledem na individuální potřeby a možnosti každého z nich. Podporovat děti v jejich rozvoji a učení, pomoci při osvojení základních hodnot, na kterých je založena naše společnost, pomoci každému dítěti stát se samostatnou osobností, která je schopna prosazení a uplatnění v životě.

Hlavní cíle předškolního vzdělávání:

- chránit duševní a tělesné zdraví dítěte
- podporovat kladné sebepojetí
- obohacovat sociální zkušenosti
- zajistit příležitost a možnost k seberozvíjení a učení
- orientovat dítě k zájmu o poznávání a učení, poskytovat náměty
- rozvíjet schopnost přijímání změn a adaptaci na ně
- rozvíjet vztah dítěte k okolí (příroda, lidé, společenské a kulturní hodnoty)
- rozvíjet komunikační dovednosti a myšlení dítěte, připravovat je k povinnému vzdělávání
- pěstovat a rozvíjet individualitu, kreativitu, tvořivost a fantazii (14)

1.3 Předškolní výchova v mateřské škole

Období mezi třetím a šestým rokem dítěte je pro rodiče poměrně klidné. Rychlé fyzické i psychické změny prvních tří let a období vzdoru vystřídala zdánlivá rozumnost a větší ochota dítěte naslouchat radám i příkazům dospělých. Dítě se v této době hodně rozvíjí a vydrží si celý den hrát. Psychologové tomuto období říkají „věk hry“. Dětská hra už není jen pouhým ohmatáváním a poznáním jednotlivých hraček a předmětů. Už jde o tvůrčí, cílenou činnost. Nutné přestávky mezi hrou, kdy si má dítě např. jít umýt ruce a najíst se, považuje za zbytečné vytrhování ze své činnosti. Právě v tomto období většina dětí zahajuje docházku do mateřské školy.

Vstup do mateřské školy je zlomem v životě každého dítěte, ale také celé rodiny. Rodiče by si měli zpočátku uvědomit, že jejich dítě bude ve skupině dalších dětí a učitelky svou péči a pozornost rozdělují mezi všechny děti. Většinou stačí několik dnů nebo týdnů a děti se do mateřské školy každé ráno těší, zvláště, když je učitelky dokáží zaujmout.

Je dobré sledovat reakce dítěte při první návštěvě předškolního zařízení. Děti jsou totiž velmi citlivé na atmosféru a chování dospělých. Vycítí upřímnost a příjemné vstřícné prostředí, které je k dětem ohleduplné.

„Předškolní děti si po staletí hrály doma bez zvláštního povšimnutí dospělých. Svým vlastním tempem přitom postupně dozrávaly do věku, který byl spojen s určitými povinnostmi, a dospělí uznávali nepsané právo prožít tuto etapu života bezstarostně a nezávazně. Odchod rodičů za prací mimo domov a rodinu tuto situaci významně změnil. Nastala nutnost postarat se o malé děti v době, kdy rodinná péče chybí nebo selhává, a s ní i čas založit pro děti předškolního věku veřejnou výchovnou instituci. Současně s tím bylo třeba položit si otázku, jaký cíl výchovy a vzdělání by tato instituce měla naplňovat. Potřeba veřejných předškolních institucí byla zdůvodňována hlavně sociálně-pečovateľským posláním a jejich hlavní cíl byl spatřován v zastoupení péče rodinné.“¹

---

¹ OPRAVILOVÁ, E. Pojetí, smysl a základní orientace předškolní výchovy. In: KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001. s. 127.

Počáteční období života jedince a respektování jeho práva na vzdělání hovoří ve prospěch systematické předškolní výchovy a vzdělávání. Ta jsou základním právem i povinností rodiny s níž spolupracuje výchova institucionální. Účast na předškolním vzdělávání by měla být deklarována jako státem potvrzené právo.

Po roce 1990 došlo u většiny předškolních zařízení k výraznému posílení jejich pravomocí. Mateřské školy získaly možnost samostatného hospodaření, poměrnou volnost v personální politice i v oblasti řízení pedagogického procesu.

Vstup dítěte do mateřské školy je prvním krokem do společnosti. Tato událost s sebou přináší problémy nejen pro dítě, ale i pro rodiče a pedagogy. Mnoho rodičů najednou zjistí, že se jejich dítě v mateřské škole chová úplně jinak, než v rodině. Je toto chování běžné a normální? Jedná se o dva různé světy s odlišnými pravidly a to se také musí projevit v chování dítěte. Uvědomí-li si rodiče, pedagogové, že vstup do mateřské školy je pro dítě důležitý a je pro něj přínosem, budou lépe čelit adaptačním obtížím, které vstup do mateřské školy provází. Jsou děti, které si v novém prostředí zvykají snadněji a s lehkostí navazují kontakty s osobami pro ně dosud neznámými, zatímco jiné potřebují v podobných podmínkách na adaptaci více času.

Mateřská škola dnes, stejně tak i v budoucnu, má právo i povinnost připravovat dítě na nelehké životní situace, proto se v současném školském systému stává nezbytnou součástí specifického vzdělávání, které naplňuje smysl a funkci předškolního období.

„Institucionalizovaná předškolní výchova aktualizuje otázku cílového zaměření výchovně-vzdělávacího působení v předškolním období. Přináší trvalé napětí mezi zdůrazněním spontaneity přirozeného zrání jedince a záměrným strukturovaným učením, které se promítá do předškolních vzdělávacích programů.“²

Hlavní funkcí mateřské školy je cílevědomě orientovaný, dobře organizovaný pedagogický proces, jehož výsledky se co nejvíce přibližují stanoveným cílům.

Institucionálním předškolním vzděláváním podporujeme rodinu ve výchově dítěte a doplňujeme ji o další podněty, kompenzujeme nedostatky dítěte v jeho rozvojové stimulaci. Mateřská škola by měla být pro všechny děti místem, kde získává sociální

---

² OPRAVILOVÁ, E. Pojetí, smysl a základní orientace předškolní výchovy. In: KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha: Portál, 2001. s. 132.

zkušenosti, poznatky o světě, místem osobnostního rozvoje, ale také zdrojem pohody, jistoty, pozitivního přijímání a hodnocení.

2.1 Rodina jako instituce

Z Úmluvy o právech dítěte vyplývá, že každé dítě má právo na kvalitní a plnohodnotné vzdělávání. Naši snahou by mělo být, toto právo naplňovat v předškolním období, jak v rodině, tak ve vzdělávací instituci. O institucionální podobě předškolního vzdělávání rozhodují rodiče. Dítě, které se předškolního vzdělávání neúčastní je oproti ostatním dětem v nevýhodě. Právo na zařazení dítěte do předškolního vzdělávání v roce, který předchází nástupu do prvního ročníku základního vzdělávání je zakotveno v novém školském zákoně o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání ze dne 24.9.2004, který nabyl účinnosti k 1.1.2005. Vzdělávání je v posledním roce poskytováno bezúplatně (14).

Systematická předškolní výchova a vzdělávání je pro dítě přínosem. Přesto je základním výchovným prostředím rodina a proto se jí budeme věnovat v další části.

Ve vyspělých společnostech má rodina hlavní odpovědnost za výchovu svých dětí. Tato odpovědnost vychází z historických a kulturních tradic života společnosti a je zakotvena v jejích právních a mravních normách. Rodina se podílí na utváření vztahu dětí k lidem, kteří jsou v jejím okolí a ke společnosti vůbec.

Rodina je přirozeným činitelem socializace v raném dětství a od té doby má trvalý a významný vliv na vývoj a na sebepojetí jedince. Když dítě roste, vyjadřuje či potlačuje obsahy, které tvoří zkušenost s rodinou či s vnějším světem, a je ovlivňováno vzory, s nimiž se může setkat v televizních programech a v knihách (8).

Domnívám se, že právě socializační funkce rodiny je nesmírně důležitá, neboť zajišťuje jak uspokojování biologických potřeb dítěte, tak podmínky pro jeho zrání, růst, přijetí rolí a vztahů jedinců. Z tohoto základu je rozvíjena vědomě řízená výchova jako je například sebekontrola, učení, očekávání vlnění a tlesků a tím se právě v rodině kladou základy výchovy němo rodina. Dnes již mnoho pracujících matek, nechává své děti po značnou část dne u matí v dětských nebo využívané možnosti nabídek mateřských center, dětských kroužků, nebo mateřských škol.

2. RODINA

2.1 Rodina jako instituce

Rodina je nejstarší společenská instituce. Plní socializační, ekonomické, sexuální-regulační, reprodukční a další funkce. Vytváří emocionální klima, formuje interpersonální vztahy, hodnoty a postoje, základy etiky a životního stylu. Z hlediska sociologického je formou začlenění jedince do sociální struktury. Nejběžnějším modelem rodiny je tzv. nukleární rodina, kterou tvoří nejbližší příbuzní, tj. oba rodiče a děti. V posledních desetiletích se model rodiny, který je historicky flexibilní, významně proměňuje. Zvyšuje se variabilita rodinných typů, zahrnujících nejen rodinu vlastní a úplnou, ale také rodinu neúplnou, nevlastní a náhradní. Současné pojetí tenduje k chápání rodiny jako sociální skupiny nebo společenství žijícího ve vlastním prostoru – domově, uspokojujícím potřeby, poskytující péči a základní jistoty dětem. Rodina spolu se školou plní významné výchovné funkce, které lze chápat jako komplementární, doplňující se navzájem (18).

Ve vyspělých společnostech má rodina hlavní odpovědnost za výchovu svých dětí. Tato odpovědnost vychází z historických a kulturních tradic života společnosti a je zakotvena v jejích právních a mravních normách. Rodina se podílí na utváření vztahu dětí k lidem, kteří jsou v jejím okolí a ke společnosti vůbec.

Rodina je primárním činitelem socializace v raném dětství a od té doby má trvalý a významný vliv na vývoj a na sebepojetí jedince. Když dítě roste, vyrazuje či potlačuje obsahy, které tvořily zkušenost s rodiči či s vrstevníky, a je ovlivňováno vzory, s nimiž se může setkat v televizních programech a v knihách (8).

Domnívám se, že právě socializační funkce rodiny je nesmírně důležitá, neboť zajišťuje jak uspokojování biologických potřeb dítěte, tak podmínky pro jeho zrání, růst, přijetí rolí a vzorů jednání. Z tohoto základu je rozvíjena vědomě řízená výchova jako je např. sebekontrola, učení, očekávání odměn a trestů a tím se právě v rodině kladou základy výchovy mimo rodinu. Dnes již mnoho pracujících matek nechává své děti po značnou část dne u paní k dětem nebo využívá možnosti nabídek mateřských center, dětských koutků, nebo mateřských školek.

2 Dnešní sociologický pohled na rodinu jako na výchovné společenství, kde se setkávají dospělí s dětmi při společných činnostech a aktivitách, bývá poznamenán více či méně skrytými obavami. To je dáno tím, že zájem o rodinu je formován starostí o příští generace. Klesající porodnost, rostoucí zaměstnanost matek a další ukazatele domnělého rozkladu rodiny nám signalizují výrazný pokles kvality a bohatství dospělého života. Srovnání generací preferuje závěry, které vůči moderním rodinám vychází nepříznivě, protože návaznost považujeme za závazný standard, proto změny v charakteristikách rodin jsou z hlediska udržení kontinuity chápány jako úpadek či ztráta, a ne jako vzestup, či pokrok. O modely výchovy, které jsou realizovány v rodinách i ve škole se vedou veřejné spory. Pozoruhodné je také to, že stále více matek je zaměstnáno mimo domov a daleko více dětí chodí do školy, než např. před sto lety, ale míra kvality jejich přímých kontaktů s matkami se příliš nezměnila (8).

Odpovězme si na otázku, čím jsou vlastně děti? Pro nás, pro dospělé, neustále zaneprázdněné stále náročnějšími povoláními, kde pro ně najdeme vhodné místo v dnešních přeplněných městech, kde rodiny žijí ve stísněných podmínkách? Určitě ne na ulicích, kde spěchají lidé jen za svými cíli. My, dospělí máme na děti málo času, neboť neustále spěcháme za svými neodkladnými povinnostmi. Většinou jsou zaneprázdněni oba rodiče a tak jsou naše děti svěřovány do péče cizích lidí.

Pro dítě, které se začíná odpoutávat od rodiny a stává se samostatným je důležité, aby mělo místo, kam se může uchýlit v případě potřeby, místo, kde ho mají rádi, místo, kde ho vždy přijmou, kde mu rozumí, kde najde ochranu a azyl. Zakotvení do světa a jeho přijetí je silně ovlivněno tím, jaký a zda vůbec má dítě domov – domov jako významné místo lidského pobytu na světě.

Podíl rodiny na výchově dětí k odpovědnosti je tedy zcela nezastupitelný, ovšem mají-li děti pochopit systém požadavků, vzít je za vlastní a ztotožnit se s nimi, vyžaduje to jednoznačnost a důslednost pravidel hry, jimiž se rodina řídí. Vedení k samostatnosti a k samostatnému rozhodování je důležitým krokem pro život.

2.2 Definice pojmu rodina

Jednoznačná definice pojmu rodina je velmi problematická. Liší se podle přístupu různých vědních disciplín jako je pedagogika, sociologie, psychologie, právo nebo demografie. Také různé oblasti téže vědy přistupují k pojmu rodina rozdílně. I pokud bychom se omezili na psychologické pojetí, nalezneme různé definice rodiny podle různých systémových přístupů (psychoanalýza, behaviorismus, atd.). Literatura uvádí rozdílné definice na základě různých aspektů (rolí, komunikace, procesu socializace a individualizace apod.). Uvedu proto hned několik definicí pojmu rodina.

Podle psychologického slovníku je rodina „společenská skupina spojená manželstvím nebo pokrevními vztahy, odpovědností a vzájemnou pomocí“.³

Psychologický slovník rozlišuje rodinu nukleární, která zahrnuje pouze otce, matku a děti a rodinu širší. Součástí širší rodiny je i další příbuzenstvo (prarodiče, strýcové, tety, bratřenci, sestřenice apod.).

Josef Výrost⁴ uvádí definici J. Langmaiera a M. Kňourové. Rodina je „institucionalizovaná biosociální skupina, vytvořená přinejmenším ze dvou členů odlišného pohlaví, mezi nimiž neexistuje pokrevní pouto, a z jejich dětí“.

Dále Josef Výrost⁵ zmiňuje definici J. Odehnala „Rodina je jakýmsi nejuniverzálnějším socializačním činitelem, který poskytuje jedinci identifikační vzory, seznamuje ho s předpokládaným chováním pro mužskou a ženskou roli. Učí jedince reagovat žádoucím způsobem v procesu interakce a umožňuje mu praktické ověření získaných dovedností v rámci rodiny. Uplatňuje se jako regulátor chování jedince poskytuje mu společensky žádoucí normy. Pod vlivem rodinného působení se vytváří postoj k personálnímu okolí, sobě samému i společnosti obecně“.

Jaroslav Řezáč⁶ definuje rodinu v knize Sociální psychologie, s odvoláním na P.Řičana, jako „intimní vztahový systém, časoprostorově ohraničený a vyznačující se relativní trvalostí“.

³ HARTL, P.; *Psychologický slovník*. Praha: Nakladatelství Budka, 1993.

⁴ VÝROST, J.; *Aplikovaná sociální psychologie*. Praha: Portál, 1998. s.304

⁵ VÝROST, J.; *Aplikovaná sociální psychologie*. Praha: Portál, 1998. s.304

⁶ ŘEZÁČ, J.; *Sociální psychologie*. Brno: Paido 1998. s. 27

2.3 Základní funkce rodiny

Funkce rodiny se vyvíjí v souvislosti se společenskými změnami a proměnou kulturních faktorů, které ovlivňují postavení rodiny ve společnosti i vztahy uvnitř rodiny. Moderní rodina pozbyla některé ze svých dřívějších funkcí. Jiné funkce pouze ztratily (popř. získaly) na důležitosti.

J. Výrost uvádí čtyři základní funkce:⁷

- Funkce reprodukční
- Funkce materiální – v minulosti významnější než nyní, kdy funguje systém sociálních podpor a slabší členové rodiny nejsou tolik závislí na silnějších.
- Funkce výchovná – rodina poskytuje dítěti základní orientaci v okolním světě. Funguje jako regulátor nežádoucích činností. „Specifická dynamika probíhající v rodině tvoří zcela jedinečné prostředí pro formování postojů ke světu, blízkému okolí a sobě samému. Vytváří též hodnotové orientace, tvoří základ pro formování vlastního já, koncepci vlastního života“
- Funkce emocionální – v této oblasti je rodina jedinečná a nezastupitelná a naopak, pokud je rodina disfunkční, je právě tato oblast nejvíce zraňující. Rodina poskytuje všem svým členům uspokojení řady potřeb. Mezi jinými potřeby podpory, pomoci a přijetí, potřeby společných rituálů, společných plánů apod.

Proto, aby rodina plnila uvedené funkce, je třeba přítomnosti všech jejích členů. Vzhledem k dítěti tedy hlavě obou rodičů. Je všeobecně známo, že absence jednoho z rodičů je pro sociální i emocionální vývoj dítěte velmi škodlivá a snad ani nemůže projít bez následků. Pokud je rozpad rodiny neodvratitelný, je třeba udržet vztahy mezi oběma rodiči a dítětem na nejvyšší možné úrovni, aby zůstalo zachováno co nejvíce z výše zmiňovaných funkcí.

Volba rodiny v přístupu k dalším vzdělávacím příležitostem kdy může dítě „vystoupit“ z rodiny je podmíněna jeho psychickou, sociální, emocionální zralostí.

Jeden z ukazatelů zralosti odpoutání se od rodiny je možno sledovat na vývoji sebepojetí, kterým se zabývám v další části.

⁷ VÝROST, J.; *Aplikovaná sociální psychologie*. Praha:Portál, 1998. s. 326

2.4 Vývoj jáství

Aby dítě mohlo komunikovat s druhými, musí se vyrovnat samo se sebou.

„Kdo je ten „JÁ“. Je to mé tělo? Jsou to mé myšlenky? Jsou to mé city? Nebo je to snad spojení všech těchto věcí?“⁸

Zkoumání já je důležité, neboť nám sděluje, jak lidé svou existenci prožívají. Dozvíme se, zda o sobě určitý jedinec smýšlí dobře, či nikoli. Zda je se sebou spokojen, nebo ne. Tento obraz o sobě, tento soubor způsobů sebepojímání je zvláště důležitý, neboť má výrazný vliv na chování a duševní zdraví jedince.

Chceme-li pochopit jednání a chování lidí kolem nás, ale také své vlastní, musíme se vrátit do nejtělejšího dětství, ke kořenům každého z nás, protože tam se rodí osobnost člověka, jeho postoje k životu, charakter i základní lidské vlastnosti. Kde máme hledat začátek? Dříve byla velká pozornost věnována výchově dítěte, které již komunikuje s okolím, tedy dítě předškolního věku. Dnes už víme, že o osobnosti člověka je rozhodováno již mnohem dříve, v prenatálním období před narozením člověka se vytvářejí základy budoucí osobnosti (16).

Dítě nejdříve zažívá samo sebe jako nedílnou součást matčina těla. V této době se vytváří a existuje tzv. „symbiotický vztah“ v němž jsou matka a dítě ve vzájemném silném emocionálním vztahu. Čím šetrněji se dítě dostává na svět, tím lepší podmínky jsou mu připraveny na to, aby si zvyklo, že už není součástí mamčina těla. Narození dítěte je rozhodujícím okamžikem, který můžeme nazvat první obtížnou zatěžkávací zkouškou. Aby „šok z narození“ byl a zůstal co možná nejmenší, je snahou udržet co nejtěsnější tělesný kontakt dítěte s matkou. První kontakt a dotek jsou rozhodující v první fázi symbiózy mezi matkou a dítětem. Zajímavé je, že přestože dítě hned po narození začíná vnímat své okolí, ještě dlouho si nedokáže uvědomit svoji svébytnou existenci. Má své potřeby jako je např. hlad, žízeň, potřebu čistoty a spánku, ale všechny tyto potřeby jsou realizovány jeho okolím, nejčastěji matkou a právě proto zahrnuje své okolí podvědomě do svého Já. Matka na základě laskavé náklonnosti, poznávání tělesné řeči dítěte se sama učí vnímat potřeby a tělesné funkce dítěte. Jelikož

⁸ FONTANA, D.; *Psychologie ve školní praxi*. Praha:Portál, 1997.s.244

dítě nemůže samostatně získávat zkušenosti, je pro něj těžké, oddělit se od rodičů a je na nich zcela závislé. Dítě můžeme vychovávat, tak, aby bylo takové, jakým bychom si ho rádi přáli mít. Dovedeme získávat respekt, můžeme očekávat jeho vlastní pocity, můžeme se slunit v jeho lásce a obdivu. V opačném případě, a to máme-li ho dost, můžeme ho přenechat cizímu člověku, ale nakonec se stejně cítíme být v centru jeho pozornosti, neboť dětské oči matku sledují na každém kroku.

2.5 Sebehodnocení a sebepojetí

Z různých rolí, které přijímá, i ze svého postavení ve skupině vrstevníků si dítě osvojuje i uvědomělejší sebepojetí a sebehodnocení.

Jeho počátky bychom ovšem museli opět hledat daleko v prvních letech života, například v tápavých pokusech kojence s poznáváním vlastního těla, které někdy jen nesnadno odlišuje od jiných věcí.

Starší kojeneček již se zájmem sleduje svůj obraz v zrcadle.

U batolete se po vzniku řeči rudimentární sebepojetí váže nejprve na pojmenování křestním jménem a teprve ve třetím roce života zpravidla dítě již užívá slůvka „já“ a mluví o sobě v první osobě. V předškolní době se již tomuto „já“ začínají připisovat diferencované vlastnosti. Vlastní uvědomělé sebehodnocení se rozvíjí teprve ve školním věku a zvláště intenzivně se prožívá v období dospívání.

Kladné sebehodnocení je pro duševní zdraví velmi významné. Psychoterapeuticky zaměřením badatelé poukázali na to, že kořen mnoha psychických obtíží je právě v nejistotě o hodnotě vlastního „já“. Člověk, který si sám sebe realisticky necení – tedy buď se podceňuje a v ničem si nevěří, nebo se nadměrně přeceňuje – má obyčejně problémy i ve styku s druhými lidmi.

Pokud jde o vliv rodičů na kladné nebo záporné sebehodnocení, můžeme uvažovat o dvojím mechanismu působení. Předně rodiče dávají dítěti najevo, jak si ho váží nebo jak je podceňují, a tím mu jako v zrcadle ukazují jeho vlastní hodnotu – „zrcadlová teorie“.

Na druhé straně jsou rodiče ovšem také vzorem chování – podle nich dítě modeluje samo sebe, jejich vlastní reálné, příliš nízké či nadnesené sebehodnocení může být

základem, podle něhož si vytváří dítě své vlastní sebepojetí a sebehodnocení – „teorie modelu“.

Některé empirické studie nasvědčují tomu, že zvláště „zrcadlení“ dítěte v soudech rodičů je pro vývoj dítěte důležité. Současně však zejména v předškolním věku významně ovlivňuje vývoj sebehodnocení dětská skupina, ať už formální – ve třídě, nebo neformální – např. na hřišti. V tomto smyslu bývá zdůrazňováno, že dítě hodnotí samo sebe vždy na pozadí určité specifické vztahové skupiny a připisuje samo sobě určité schopnosti a osobní vlastnosti podle svého relativního postavení v ní.

Dětská skupina je ovšem na začátku předškolního věku ještě uvnitř málo diferencovaná. Vztahy dítěte k druhým dětem jsou v té době stále ještě nahodilé.

Sebesocializace je alternativní pohled na socializační proces, který nevyklučuje socializační vliv významných osob v prostředí dítěte, ale doplňuje jej. Důraz je přitom na vnitřních procesech, tedy na tom, jak dítě přijímá a jak si vysvětluje informace získávané z prostředí. Dítě si samo vytváří určitou teorii o sobě. Tato teorie je pak základem jeho pojetí vlastní identity. To pak ovlivňuje jeho chování navenek a tím také modifikuje postoje osob, které opět působí na socializaci zvnějška.

Sebepojetí je důležité při vstupu do širšího společenství, můžeme mluvit o symbolickém překročení prahu rodiny. Odpoutání dítěte od rodiny se věnuje v následující kapitole.

2.6 Odpoutání se od rodiny

Po prvním roce života dítě začíná prozkoumávat své vzdálenější okolí, zde je velmi důležité nebránit mu v jeho prvním kontaktu s prostředím. Úkolem rodičů je, aby podporovali dítě v jeho kontaktech s okolním prostředím i s tím, že nemůže být ušetřeno zklamání. Musí se naučit řešit a vyrovnávat se, se vznikajícími konflikty. Ve věku mezi druhým a třetím rokem se u většiny dětí začínou objevovat reakce vzdoru, jsou projevem objevování a uvědomění si svého vlastního já, dítě zkouší projevovat svou vlastní vůli. Dítě se musí naučit přijmout zodpovědnost samo za sebe, ale i za druhé, proto ve chvíli prožití první negace dochází k sebeuvědomění. Přistupují-li rodiče k dítěti s láskou a porozuměním, brzy se naučí, jak skloubit svá vlastní přání s požadavky prostředí a nejbližšího okolí (4).

Zde se nabízí otázka: „Budeme-li vychovávat děti k sebeprosazení, mohou být současně ohleduplné a tolerantní k druhým?“

Někdy rodiče dítě přehnaně opečovávají, snaží se mu poskytnout vše nejlepší, jejich potomek se o nic nemusí starat a najednou se dostane do situace, kdy se musí postavit na vlastní nohy. Jestliže určité životní situace dokážou spustit celý řetězec nových situací, pojďme se zamyslet, jak lze využít tohoto poznatku ve výchově?

Vytváření situací, které se dotýkají ega dítěte, budou působit na jeho poznatky i na jeho citovou stránku a patří do výchovného působení rodičů i pedagogů.

Předškolní dítě po třetím roce za normálních okolností překračuje hranice svého nejbližšího rodinného kruhu a k vědomí vlastní identity, přidává nový významný prvek, vztah k druhým dětem, ke svým vrstevníkům, ke své generaci. V předškolním věku naprostá většina dětí po společnosti druhých dětí vysloveně touží. Jsou šťastné, když si jich druhé děti všimnou, když je vezmu do hry, když se před nimi samy mohou trochu předvést a vytáhnout. Jsou to tzv. pro-sociální vlastnosti, které umožní dětem začlenění do různých lidských skupin, přijetí těmito skupinami a uplatnění v nich. Mluvíme o vlastnostech jakými jsou družnost, solidarita, obětavost, tolerance, soucit, soustrast nebo sounáležitost. Začínají se vytvářet první přátelství, která ze všeho nejvíce podporujeme.

Pokud se děti chtějí podřídit vlivu dospělých, mohou se jejich pedagogickým požadavkům přizpůsobit. Problémy, ale mohou nastat tehdy, jestliže děti nejsou vnitřně

přesvědčeny o oprávněnosti toho, kdo je chce vychovávat, ať už z hlediska morálních kvalit pedagoga, jeho schopnosti děti přesvědčit o své pravdě, nebo prostě jen proto že mají na věc jiný názor. Respektování osobnosti dítěte by nemělo znamenat podřizování se jeho vůli. V některých školách, které hledají alternativní přístupy k výchově a vzdělání, natolik akceptují přizpůsobení celého systému práce dětem, že zapomínají na samotný smysl výchovně vzdělávacího procesu. Rodiče a učitelé, kteří volí tento přístup k dítěti, protože je mají opravdu rádi a chtějí pro ně to nejlepší, si neuvědomují, že dítěti vlastně škodí.

Umění zacházet s vlastní svobodou už od dětství a chápat její limitovanost hranicemi svobody druhých je spolu s osvojením zodpovědnosti za sebe i za jiné nesmírně významným předpokladem pro vstup do samostatného života.

Růst dítěte by neměl být výsledkem příliš silných tlaků a nadměrně uspěchaný, na druhé straně by neměl být zbytečně prodlužován.

Mezi okolnosti ulehčující vstup dítěte do předškolního zařízení rozhodně patří, jestliže se rodiče spolu se svým dítětem ještě před zahájením více či méně pravidelné docházky zúčastňují života v předškolním zařízení. Účinnost těchto opatření závisí na tom, jak dlouho, jak často a jakým způsobem budou návštěvy probíhat. Významnou roli hraje přítomnost či nepřítomnost matky během návštěvy protože dítě se musí učit odloučení od matky. Zkušební návštěvy dítěti zprostředkovávají první dojmy. Dítě má příležitost sbírat důležité informace a zároveň má možnost zařízení opustit, když se mu zde nebude líbit. Může odhadnout jaká očekávání a jaké nároky na něj budou kladeny, čímž získá jistotu, která se pozitivně projeví v procesu začleňování do kolektivu a do předškolních zařízení.

3. POLITIKA STÁTU VŮČI RODINÁM S DĚTMI

3.1 Typologie rodinné politiky v Evropě

Systemy rodinné politiky lze zakládat na variabilních kombinacích různých forem podpory rodiny. Typologie forem rodinné politiky souvisí přirozeně také s jejich odlišnými hodnotovými zakotveními, kulturními tradicemi a rysy politické kultury různých civilizačních prostředí. Přesto lze v rámci Evropy hovořit o čtyřech základních typech rodinné politiky v návaznosti na základní formy sociálního státu a sociokulturní specifika jednotlivých regionů.

Pro tzv. německý model, charakteristický pro středoevropské prostředí, je typická především značná štedrost vůči rodině, zejména v sociální a daňové sféře, a institucionální podpora rodiny. V systému je přitom patrná preference pro tradiční formu rodinného soužití a domácí péči o dítě, zejména ve věku do 3 let, a to s ohledem na ochranu zdravého vývoje dítěte. V Německu je vyplácen příspěvek v rámci mateřské dovolené do dvou let věku dítěte.

V Německu předchází povinnému vzdělávání předškolní výchova, která je dobrovolná, ale od roku 1995 je zákonem zaručeno právo na výchovu v mateřských školách a obce musí místo pro dítě zajistit, pokud si to rodina přeje. Mateřskou školu navštěvují děti ve věku od tří do šesti let. Jejím hlavním cílem je podpořit a doplnit rodinnou výchovu, rozvíjet dítě po stránce sociální a připravit děti na vstup do školy.

Předtřídy, neboli „VORKLASSEN“ poskytují mimořádnou přípravu pro vstup do základní školy jak normálně vyvinutým dětem, tak i dětem, které neprokazují dostatečnou školní zralost. Pro tyto děti jsou určeny i „školní mateřské školy“, což jsou instituce pro různě postižené děti, jinde označované jako speciální mateřské školy (9).

Tzv. francouzský model je podobně jako německý založen na vysoké míře ekonomické intervence státu ve prospěch rodiny. Současně klade důraz na slučitelnost rodiny a zaměstnání, v největší míře v podobě tzv. modelu dvou rolí (rodinné a pracovní, vykonávaných jedním rodičem současně). Ve Francii u prvního dítěte rodič nemá právo na rodičovský příspěvek, nárok mají rodiny s alespoň dvěma dětmi, kdy nejmladšímu dítěti je méně než tři roky.

Předškolní výchova ve Francii je dobrovolná a ve veřejných zařízeních je bezplatná. Ministerstvo sociálních věcí má v péči děti do tří let, které navštěvují jesle.

Děti od dvou do pěti let věku navštěvují mateřské školy, které spadají pod ministerstvo školství. Při základních školách se zřizují předškolní třídy.

Předškolní výchova v mateřských školách je rozdělena na dva cykly. V prvním cyklu se mateřská škola zaměřuje na navazování vztahů dítěte se světem, život v kolektivu, jazykovou i nejazykovou komunikaci, estetické vnímání, rozvoj pohybových a rozumových dovedností. Ve druhém cyklu jsou pak děti připravovány na školu a učení. Jsou rozvíjeny elementární dovednosti ve čtení, psaní a počítání. Druhým cyklem prochází všechny děti příslušného věku.

Anglosaský model vychází z tradiční liberální koncepce vztahu státu, společnosti a jednotlivce. Rodina je považována za privátní sféru, v níž je vyloučena jakákoli intervence státu. Podpora rodiny je proto začleněna do rámce sociální pomoci, která je hlavní oporou britského systému sociálního zabezpečení.

Ve Velké Británii je předškolní výchova do pěti let nepovinná, probíhá v mateřských školách, nebo třídách, které jsou zřizovány při základních školách. Má především funkci sociální a diagnostickou. Je bezplatná ve státním sektoru.

Tzv. skandinávský model je charakteristický tradiční orientací na rovnost žen a mužů (mj. zde byla zavedena otcovská dovolená ve formě tzv. otcovských dnů) a rovné příležitosti v zaměstnání. Ekonomická intervence ve prospěch rodin je ovšem podle komparativního zkoumání poskytovaných finančních transferů směrem k rodinám relativně nižší ve srovnání s ostatními modely. Pro tento model je rovněž typické zaměření rodinné politiky směrem k jednotlivým členům rodiny spíše než na institucionální podporu rodiny jako celku. Ve Švédsku může být žena na mateřské dovolené 540 dní, ale rodičovský příspěvek je vyplácen pouze 480 dní. Ve Finsku žena pobírá 70% mzdy po dobu 26 týdnů, další měsíce až do tří let věku dítěte může počítat s rodičovským příspěvkem, stejně jako čeští rodiče.

Ve Švédsku byla předškolní výchova považována za nejméně rozvinutou složku školské soustavy. Stává se postupně povinnou pro všechny děti. Zákon stanovil

povinnost obcím zajistit v posledním roce před vstupem do školy šestiletým dětem umístění v mateřských školách, nejméně na tři hodiny denně.

Švédská předškolní zařízení se nazývají „domy volného času“. Mají funkci socializační, podporují hravost a zvědavost dětí. V předškolním roce je seznamují se základy čtení a psaní. Od roku 1980 jsou vedeny speciální kurzy pro rodiče předškolních dětí, které mají problémy s adaptací, či jiné problémy (9).

Ve většině zemí Evropské unie existují na předškolní úrovni struktury, které jsou pod záštitou ministerstev sociálních věcí a jsou financované veřejně, nebo soukromými organizacemi, které přebírají odpovědnost za předškolní děti, nebo nabízí alternativní opatření před zahájením povinné školní docházky. Péče o nejmladší děti může mít různé formy, nejčastější řešení je rodinná péče, nebo péče u soukromých opatrovníků. Děti ve věku od tří do šesti let, které nenavštěvují mateřskou školu mohou využít kluby nebo dětské kroužky, které jsou v péči ministerstva sociálních věcí a nebo je organizuje soukromý sektor, ve většině těchto případů musí rodiče za péči o děti platit (19).

Důvody ztížené možnosti harmonizovat rodinné a pracovní povinnosti, jsou komplikace při výpomoci od prarodičů, nedostupnost vhodných zařízení péče o děti, a nedostupnost placených osob pro výpomoc s péčí o děti nebo jiné členy rodiny. Na druhou stranu je třeba říci, že v České republice, stejně jako v dalších zemích střední a východní Evropy, dávají podle nedávných průzkumů provedených v EU rodiče v rámci rodinné politiky přednost opatřením finančního rázu a podpoře rodičovské a mateřské dovolené (13).

Ze statistiky Evropské komise vyplývá, že na jednu ženu v České republice připadá v průměru 1,22 dítěte. Naopak neúspěšnější Irky mají v průměru dva potomky. Také se Češky řadí k ženám, které mají první dítě poměrně brzy, v roce 1994 byl průměrný věk prvorodiček necelých 23 let, o deset let později se věk prvorodiček prodloužil na 26,3 roku, přičemž české ženy patří mezi nejmladší matky (1).

3.2 Pomoc rodinám v České republice

Rodina je základní stavební jednotkou společnosti, v níž dochází k přípravě lidského jedince na život v širším společenském celku a k uskutečňování většiny základních potřeb člověka. Ve výkonu svých přirozených funkcí (biologicko-reprodukční, socializační, ekonomická, emocionální aj.) není role rodiny plně nahraditelná žádným jiným subjektem, ani co do formy, ani co do naplnění účelu těchto funkcí. Stát založený na demokracii, právním řádu, respektu vůči lidským právům a lidské důstojnosti, musí zahrnout ochranu rodiny, rodičovství a manželství mezi základní priority své působnosti (13).

Tradiční je v ČR pomoc zaměstnaným rodičům nabídkou zařízení předškolní péče o děti.

Jesle zabezpečují rozvoj dětí ve věku do tří let a zpravidla navazují na péči v rodině. Jesle pomáhají matkám řešit jejich situaci, ale pro většinu dětí je celodenní odloučení od matky příliš velkou separační zátěží.

Školský zákon z roku 1960 zařadil mezi předškolní zařízení jako součást jednotné školské soustavy jesle, mateřské školy, společná zařízení jeslí a mateřské školy. Po roce 1967 byla snaha o sjednocení výchovných postupů pro celé předškolní období dítěte, tedy od narození až po vstup do školy, programy se týkají také jeslí. Obsah programu byl stanoven na základě vývojových norem a byl strukturován pro dvě věkové skupiny dětí jeslového věku. Oficiální dokument, který platil do roku 1989 byl Program výchovné práce pro jesle a mateřské školy z roku 1983, který představoval základní normu.

V roce 1991 nastala změna, kdy předškolními zařízeními zůstává pouze mateřská škola a speciální mateřská škola. Počet dětí, které navštěvovali, předškolní zařízení stoupal, v roce 1989 do mateřských škol docházelo 96% dětí ve věku od tří do šesti let a do jeslí 20 % dětí ve věku od šesti měsíců do tří let (14).

V roce 2000/2001 navštěvuje 5776 mateřských škol celkem 279 838 dětí, ve školním roce 2001/2002 počet mateřských škol klesá na 5642 a počet dětí je 276 438, školní rok 2002/2003 opět klesá počet mateřských škol, kterých je 5558 s celkovým počtem dětí 278 859, v dalším roce 2003/2004 je počet mateřských škol opět nižší a to

4840 s počtem dětí 280 491. Ve školním roce 2004/2005 počet mateřských škol opět klesl a to na 4776, kdy počet dětí je 280 487 (24).

Velmi diskutovaný byl věcný záměr zákona o zdravotní péči, vypracovaný Ministerstvem zdravotnictví, který byl schválen 31.5.1999. Ve věcném záměru zákona o zdravotní péči nebyly uvedeny jesle, neboť jejich počet byl v posledních letech značně zredukován s ohledem na sociální a ekonomické faktory, např. možnost přijímat výjimečně do mateřských škol děti ve věku od dvou let, prodloužení mateřské dovolené do čtyř let věku dítěte.

V roce 2003 byl proveden výzkum v České republice, ze kterého vyplývá, že bylo funkčně provozovaných kolem 60 jeslí. Zařízení kolektivní denní péče o děti nejsou podporována s ohledem na blaho dítěte a jeho zájem na osobní péči minimálně do věku 3 let. Kromě toho využívají rodiče s dětmi ve věku 1,5 - 3 let služby soukromých mateřských center (v roce 2003 jich bylo registrováno více než 150). Výsledky výzkumu ve školním roce 2002/03 ukázaly, že v České republice bylo funkčně provozovaných 5 552 mateřských škol, ve školním roce 2003/04 bylo v ČR 4 840 mateřských škol a ve školním roce 2004/05 bylo funkčních 4 776 mateřských škol. Docházka dětí do mateřské školy je nepovinná, její návštěvnost je však trvale vysoká. Navštěvuje ji téměř celá populace 5-letých dětí (95 % v roce 2002/2003) a necelých 80 % populace 3-letých. Školky navštěvuje rovněž čtvrtina dětí mladších 3 let.

V rámci předškolní výchovy poklesla v posledním desetiletí výrazně role jeslí jakožto prvku systému léčebně-preventivní péče. Došlo k tomu především v souvislosti s prodloužením rodičovské dovolené a rovněž s celospolečenskou preferencí individuální rodičovské péče o děti. Proto je trend poklesu počtu jeslí v současnosti podporován. Problémem zůstává naplnění priorit lisabonského procesu, podle nichž by do roku 2010 mělo být 33 % dětí ve věku 0 – 3 let umístěno v zařízeních péče o děti. Tato priorita je v rozporu se stávající politikou zaměřenou v prvé řadě na podporu rodiny a orientovanou blahem dítěte. Naopak v oblasti mateřských škol nedochází k výrazným změnám v jejich zastoupení v systému předškolní výchovy.

Význam jeslí pro rodinný život v posledním desetiletí výrazně poklesl v souvislosti s umožněním individuální rodičovské péče do 4 let věku dítěte a s preferencí státu pro

osobní domácí péči s ohledem na blaho dítěte. Ministerstvo zdravotnictví proto podporuje trend poklesu počtu jeslí. V připravovaném zákonu o zdravotní péči a zdravotnických zařízeních se již nepočítá s další existencí jeslí jako zdravotnických zařízení. Budou plně nahrazeny nezdravotnickými zřízeními na základě živnosti „péče o dítě do 3 let věku v denním režimu“ podle zákona č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

Hlavní opatření v oblasti regionální a komunální rodinné politiky jsou realizována v oblasti sociálních služeb a v oblasti bytové politiky. V závislosti na konkrétním přístupu a preferencích jsou budovány různé systémy infrastruktury dalších podpůrných prorodinných služeb (nejen sociálních), a to ve spolupráci s neziskovým sektorem (např. mateřská centra apod.). Do kompetence obcí náleží rovněž podpora rodinných slev a dalších forem zvýhodnění rodin s dětmi, a to nikoli nutně jen v zařízeních obce. Přesto však hlubší podpoře rodiny na úrovni krajů a obcí brání rovněž absence povědomí o možnostech komplexních opatření nefinančního rázu. Jen postupně dochází k posunu ve vnímání prospěšnosti rozvoje rodiny pro život a kulturní a hospodářský růst obce. To se promítá např. ve stále nedostatečném poskytování širší škály (nejen sociálních) služeb pro rodiny s dětmi či v nedostatečné propagaci rodinných témat na regionální a lokální úrovni. Lépe probíhá spolupráce řady obcí a krajů s neziskovými organizacemi a dalšími subjekty podporujícími svými aktivitami rodinu, ovšem i v této sféře lze konstatovat jisté deficity.

Institucionální zajištění podpory rodiny je nevyhovující v krajích i obcích. Jen výjimečně existují samostatná oddělení pro rodinu, jejichž kompetence se navíc omezuje povětšinou jen na oblast sociálně právní ochrany dětí a sociálních služeb pro rodinu. Svou roli zde nepochybně hraje také celá řada problémů, s nimiž se především kraje potýkají v rámci reformy veřejné správy (13).

Je potřeba rozvíjet flexibilnější a otevřenější systém výchovy a vzdělávání, nabídnout možnost výběru alternativních řešení rodině v péči o dítě mladší tří let. Nabídnout pomoc neúplným rodinám, vytvořit možnost návštěv předškolních zařízení dětem, které jsou v péči rodiny, ve spolupráci s rodinou podporovat institucionální péči pro prevenci a včasnou diagnostiku vývojových poruch, dále prevenci ústavní výchovy a jako psychoterapeutické prostředí pro dítě (14).

3. 3 Jak zvládnout roli rodiče a profesní působení?

Stávající stav možností sloučit rodičovské a profesní role lze označit za nevyhovující. Zejména ve spojitosti se strukturálními změnami chápání sociální role muže a ženy ve společnosti, má tato situace fatální následky na rodinný život a populační vývoj ve společnosti. Rostoucí nároky mladých žen do třiceti let na profesní uplatnění a rychlý karierní vzestup vedou ke snižující se porodnosti a odkládání porodu do vyššího věku. Absence opatření, která by usnadnila skloubení rodiny a zaměstnání pro oba rodiče tuto situaci ještě zhoršuje. Jedním ze zásadních problémů je nedostatek nabídky flexibilních forem zaměstnání, které umožňují získat rodičům pečujícím o malé děti pevný a trvalý příjem, aniž by bylo nutné zajistit celodenní péči o dítě jinou osobou. Jednotlivé formy flexibilního zaměstnávání (zkrácené úvazky, pružná pracovní doba, práce z domova aj.) jsou nedostatečně nabízeny, ale rovněž málo využívány i v případech jejich nabídky, a to např. z důvodů neznalosti pracovněprávních předpisů či nízkému finančnímu výnosu v porovnání s rozsahem vykonávané činnosti.

Problém sladit rodinné a profesní role dohromady, je rovněž otázkou zajištění péče o děti v době pracovní aktivity rodičů. Nedávno zavedená možnost střídání otce a matky během rodičovské dovolené a při pobírání rodičovského příspěvku tento problém neřeší, neboť v takovém případě zůstává vždy jeden z rodičů v roli pečující osoby. V případě pracovní aktivity obou rodičů je třeba zajistit odpovídající péči nerodičovskou osobou, a to buď na část dne nebo na celý den, v závislosti na rozsahu zaměstnání rodičů. V případě, že je zajištěna řádná, osobní a celodenní péče o dítě, má rodič od 1. 1. 2004 právo na pobírání rodičovského příspěvku bez ohledu na výši příjmu. Vzhledem k nedostatečnosti právní úpravy osobní péče nerodičovskou osobou (např. systém au-pair) či její nákladnosti (profesionální privátní pečovatelka) je často jedinou možností svěřením dítěte do denní péče příbuzného, převážně prarodiče. Druhou využívanou možností je zajištění kolektivní péče o dítě v jeslích nebo v mateřských školách. Ta je ovšem z hlediska duševního vývoje dítěte do 3 let věku dítěte nevhodná, a proto je odmítána převážnou částí pediatriů stejně jako Ministerstvem zdravotnictví ČR.

Stát vytvoří rodičům podmínky pro co nejširší možnost vlastní volby poměru mezi rodičovskou a profesní rolí, za předpokladu respektu blaha dítěte ve všech případech. Je třeba si uvědomit, že rodičovská péče o dítě je co do své náročnosti, společenské

prospěšnosti, ale i ocenitelnosti v rámci výpočtu HDP, rovnoprávná s běžnou „výdělečnou“ profesí. V rámci slučitelnosti rodiny a zaměstnání nejde tedy o volbu mezi profesní činností a „setrváním v domácnosti“, ale mezi dvěma rovnocennými povoláními. Stát musí zajistit možnost svobodné volby poměru mezi oběma formami činnosti, aniž by jedna z nich oproti druhé byla finančně či sociálně výrazně nevýhodnější. Základem musí být plnohodnotné ocenění domácí péče o děti. Současný stav komparativně znevýhodňuje rodiče, kteří se rozhodnou sami celodenně pečovat o dítě v raném věku, neboť je jim poskytnuto finanční ohodnocení ve stejné výši jako rodičům, kteří řádnou, osobní a celodenní péči o dítě zajistí jiným způsobem a sami zvolí výdělečnou činnost. Proto je potřeba především zvýšit finanční podporu rodičů pečujících o děti tak, aby poměr mezi jednotlivými variantami řešení vztahu rodiny a zaměstnání zůstal vyvážený. Navíc bylo zjištěno, že matka po tom, co je s dětmi doma a vychovává je, má výrazné organizační (manažerské) zkušenosti, je méně konfliktní v mezilidské komunikaci a má zodpovědnější přístup k práci. Mateřství tedy i pro pracovní trh představuje významné zvýšení kvalifikace (13).

3.4 Služby v oblasti péče o děti

Dostupnost služeb péče o děti je předpokladem pro snazší návrat rodičů do zaměstnání po době strávené vlastní osobní péčí o dítě. Strategie přístupu státu k problematice služeb péče o děti by měla v první řadě vycházet z kritéria blaha dítěte, které se mění v závislosti na věku. Do třetího roku dítěte by měl stát podporovat především individuální péči o dítě, v ideálním případě ze strany rodičů. Kolektivní péče je vhodná teprve od třetího roku po narození dítěte. S ohledem na toto principiální východisko by měl pokračovat trend snižování počtu jeslí, které jsou určeny právě pro děti do 3 let věku. Jejich roli mohou přechodně přebírat mateřské školy přijímající děti od 2 roku věku s tím, že v budoucí době by jakákoli péče o dítě do 3 let věku měla být zajišťována individuálně. Stát by se měl zabývat za tímto účelem legislativní úpravou některých institutů alternativní individuální péče o děti a podporovat jejich další rozvoj (např. institut tzv. denních matek pečujících o několik dětí ve své domácnosti, systém au-pair a systém tzv. babysittingu). Jejich status je možno z velké části opřít o existující živnost „péče o dítě do 3 let věku“ upravenou v zák. č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů. Podpora rozvoje těchto typů služeb náleží z výrazné části do kompetence obcí, ovšem stát by měl také zvážit, jak vytvořit mechanismy částečné podpory financování těchto služeb. Do třetího roku věku dítěte by tyto typy služeb měly mít pouze doplňující charakter, neboť hlavní odpovědnost za individuální péči jako přirozenou funkci rodiny musí náležet rodičům, resp. rodině dítěte. Stát by měl především podporovat schopnost rodin tuto přirozenou funkci vykonávat, aniž by tím docházelo k jejich ekonomickému znevýhodnění či sociální izolaci.

Pro děti od 3 do 6 let věku by měl nadále existovat systém dostupných mateřských škol jako zařízení kolektivní péče a předškolního vzdělávání. I v tomto věku by však stát měl umožnit rodičům svobodnou volbu, zda o dítě nadále pečovat individuálně, či zda jej na celý den, či jeho část umístit do zařízení předškolního vzdělávání.

Reforma systému podpory prarodinných služeb by měla odrážet zvýšenou pozornost státu vůči rodině. V případě inovativních prarodinných služeb, které nejsou zahrnuty mezi sociální služby definované zákonem, by měla vláda zajistit trvalý dotační titul ze státního rozpočtu na jejich podporu. Možnost využití prarodinných služeb by se měla

zvýšit reformou systému sociálních služeb umožňující snazší financování terénních sociálních služeb.

Do systému prorodinných služeb by měly být zahrnuty také služby pro rodinu s malými dětmi: - mateřská centra

- služby péče o děti (13)

Jaká je situace budu dále zjišťovat.

Perioda prvních tří až čtyř let po narození dítěte má zásadní význam pro jeho budoucí duševní i tělesné zdraví. Existující empirické výzkumy prokazují, že individuální rodičovská péče o dítě je v této době nejvhodnějším zajištěním úspěšného a zdravého vývoje dětského jedince. Naopak kolektivní péče může být často příčinou zvýšené nemocnosti a opožďování psychosociálního rozvoje dítěte. Z tohoto důvodu je zapotřebí ponechat rodičům možnost co nejdelší osobní individuální péče o dítě se zajištěním dostatečného ocenění ze strany státu. Tato individuální péče je nezastupitelnou službou, kterou rodina společnosti poskytuje. Současná délka trvání rodičovské dovolené (do 3 let věku dítěte) by měla být srovnatelná s délkou nároku na rodičovský příspěvek (do 4 let věku dítěte), a to ve prospěch delšího časového období. Rodičům, kteří se rozhodnou pobírat rodičovský příspěvek v plné délce svého nároku, tím vznikne právo na návrat do svého původního zaměstnání.

Výše rodičovského příspěvku by měla vycházet z principu vzájemného ohodnocení vykonávané individuální péče o dítě jako služby ve prospěch společnosti, a proto by měla dosahovat alespoň výše minimální mzdy (13).

3.5 Podpora státu rodinám s dětmi v ČR

Období následující bezprostředně po narození či osvojení dítěte je zásadní pro navázání pevných a trvalých vztahů mezi dítětem a rodiči. Psychologické a pediatrické expertízy v České republice i v zahraničí jednoznačně prokazují, že právě navázání úzkých vztahů s rodiči je nutným předpokladem fyzického i psychického rozvoje dítěte. Vzhledem k tomu, že v nejranějším věku dítěte je nezbytná trvalá přítomnost a péče matky, musí stát zajistit, aby náklady příležitosti spojené s péčí o dítě během mateřské dovolené byly minimální.

V prvních několika týdnech po narození dítěte vzniká celé rodině vysoká zátěž spojená s přijetím a integrováním dítěte do rodiny. Proto je v této době vhodná současná přítomnost obou rodičů, kteří v tuto chvíli přijímají své vzájemně nezastupitelné rodičovské role. Otcům by v tomto pro budoucí vývoj rodinných vztahů důležitém období mělo být umožněno čerpání zvláštní dovolené (tzv. otcovská dovolená) v délce 2 týdnů za účelem spoluúčasti na péči o nově narozené (či osvojené) dítě. Tato dovolená by měla být čerpána paralelně a nezávisle na mateřské dovolené.

Perioda prvních tří až čtyř let po narození dítěte má zásadní význam pro jeho budoucí duševní i tělesné zrání. Existující empirické výzkumy prokazují, že individuální rodičovská péče o dítě je v této době nejvhodnějším zajištěním úspěšného a zdravého vývinu dětského jedince. Naopak kolektivní péče může být často příčinou zvýšené nemocnosti a opoždění psychosociálního rozvoje dítěte. Z tohoto důvodu je zapotřebí ponechat rodičům možnost co nejdélejší osobní individuální péče o dítě se zajištěním dostatečného ocenění ze strany státu. Tato individuální péče je nezastupitelnou službou, kterou rodina společnosti poskytuje. Současná délka trvání rodičovské dovolené (do 3 let věku dítěte) by měla být sjednocena s délkou nároku na rodičovský příspěvek (do 4 let věku dítěte), a to ve prospěch delšího časového období. Rodičům, kteří se rozhodnou pobírat rodičovský příspěvek v plné délce svého nároku, tím vznikne právo na návrat do svého původního zaměstnání.

Výše rodičovského příspěvku by měla vycházet z principu mzdového ohodnocení vykonávané individuální péče o dítě jako služby ve prospěch společnosti, a proto by měla dosahovat alespoň výše minimální mzdy (13).

Náklady na první dítě jsou nejvyšší, vybavička, kočárek,...

V loňském roce se již začalo rodit více dětí, ale i tak Česko patří v posledních letech k zemím s nejnižší porodností. Podle sociologů závislost mezi finančním přilepšením a rozhodnutím mít dítě úplně nefunguje.

Finančně náročná je i většina dalších opatření, která mají zlepšit postavení rodin a motivovat je k tomu, aby měly více dětí. To je třeba uvažovaný příspěvek na hlídání dětí či motivace pro firmy, aby vycházely více vstříc ženám s dětmi. Ve všech těchto případech úředníci předpokládají, že dříve než v roce 2007 platit nezačnou.

Jsou ale také řešení, která nestojí vůbec nic. Nejdůležitější je ulevit ženě, na které je hlavní rozhodnutí, zda a jak skloubí práci a dítě, a přenést ho zčásti i na muže. Určitá menší část rodičovské dovolené by byla i na otci, pokud by nechtěl, o tu část by se jim zkrátila.

Peněžitá pomoc v mateřství čili „mateřská“ je v běžném životě označována doba, kdy je rodič uvolněn ze zaměstnání, aby se mohl věnovat péči o dítě a zároveň mateřskou označujeme dávky, které rodič v tomto období pobírá.

Obvykle se pobírá od počátku 6. týdne před očekávaným dnem porodu po dobu 6 měsíců po porodu a je přibližně ve výši nemocenských dávek, což je 69 % z denního vyměřovacího základu z předchozího platu, avšak horní hranicí vyplácené podpory je částka 12 tisíc korun.

Rodičovský příspěvek je dávka státní sociální podpory, která umožňuje rodiči, aby se celodenně věnoval dítěti. Na rozdíl od peněžité pomoci v mateřství, neboli mateřské, může rodičovský příspěvek pobírat jak matka tak i otec dítěte, ale vyplácí se pouze jednomu z rodičů a to na základě písemné žádosti. Nárok na dávku není vázán na účast v nemocenském pojištění, ani na výši příjmu rodiny. Rodičovský příspěvek se neodvíjí od počtu, či věku dětí.

Od 1.1.2006 je v platnosti novela, která stanoví, že pokud pobíráte rodičovský příspěvek, může dítě starší tří let o které pečujete, navštěvovat předškolní zařízení maximálně na 4 hodiny denně. Děti do tří let, mohou pobývat v jeslích maximálně pět dní v měsíci.

Ka Dne 9.2. 2006 Senát schválil zvýšení rodičovského příspěvku na 40 % hrubé mzdy v nepodnikatelské sféře.

mm Výše rodičovského příspěvku dle zákona č. 117/1995 Sb. je každý kalendářní měsíc ve výši 1,54násobku částky životního minima na výživu a ostatní potřeby rodiče.

Výše rodičovského příspěvku činí 3696 Kč měsíčně, pokud je rodič zároveň student má nárok na vyšší rodičovský příspěvek, který je ve výši 3897 Kč měsíčně.

Senát souhlasil se zvýšením dávek na děti. Začátkem prosince Poslanecká sněmovna schválila zákon o zvýšení porodného z 8750,- Kč na 17500,- Kč, který je v platnosti od 1.4.2006.

16.3. 2006 Parlament zvýšil rodičovský příspěvek ze 3696,- Kč na 7600,- Kč, který budou rodiče pobírat od ledna 2007 (22).

Konkrétní návrhy podpory pro české rodiny s dětmi:

finanční:

- zvýšení porodného (od 1.4.2006)

Pro dítě do 6 let	- zvýšení rodičovského příspěvku, mateřské (2007)	Kč
Od 6 do 10 let	- zvážit zavedení příspěvku na hlídání dětí (prosinec 2007)	
Od 10 do 15 let	- zvážit znovuzavedení plošných dětských přídavků bez ohledu na příjem rodiny (prosinec 2006)	
Od 15 do 26 let (nezaměstnaní)		2530 Kč
Pro ostatní občany		2400 Kč
Měsíční částka poskytnout	- poskytnout dávku matkám s dětmi do doby, než se jim podaří vymoci výživné u soudu (prosinec 2007)	

organizační:

- přimět mateřské školy, aby upravily otevírací dobu podle potřeb rodičů (co nejdříve)

Pro dvouletou rodinu		2630 Kč
Pro tři nebo čtyřletou rodinu	- zmapovat, kde chybí mateřské školky a jesle a jak jsou drahé	
Pro pěti nebo více dětí	(prosinec 2007)	3550 Kč

eticko-výchovné:

- motivovat firmy, aby vycházely s pracovní dobou vstříc ženám s dětmi, zřizovali dětské koutky (říjen 2006, až prosinec 2007)

Pro dítě do 6 let	- umožnit rodičům rozložit si rodičovskou dovolenou až do osmi let věku dítěte (prosinec 2007)		
Od 6 do 10 let		646 Kč	273 Kč
Od 10 do 15 let		740 Kč	648 Kč
Od 15 do 26 let		810 Kč	708 Kč

Částky životního minima a sociální dávky platné od 1.1.2006

Měsíční částka potřebná k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb (osobní potřeby):

Pro dítě do 6 let	1750 Kč
Od 6 do 10 let	1950 Kč
Od 10 do 15 let	2310 Kč
Od 15 do 26 let (nezaopatřené)	2530 Kč
Pro ostatní občany	2400 Kč

Měsíční částka potřebná k zajištění nezbytných nákladů na domácnost (společných potřeb domácnosti):

Pro jednotlivce	2200 Kč
Pro dvoučlenou rodinu	2630 Kč
Pro tří nebo čtyřčlenou rodinu	3260 Kč
Pro pěti nebo vícečlenou rodinu	3660 Kč

Přidavky na děti

Věk nezaopatřeného dítěte	Výše přídatku na dítě při rozhodném příjmu rodiny v násobcích životního minima (ŽM)		
	Do 1,1 ŽM	1,1-1,8 ŽM	1,8-3,0 ŽM
Pro dítě do 6 let	560 Kč	490 Kč	245 Kč
Od 6 do 10 let	624 Kč	546 Kč	273 Kč
Od 10 do 15 let	740 Kč	648 Kč	324 Kč
Od 15 do 26 let	810 Kč	708 Kč	354 Kč

Sociální příplatek - orientační tabulka - základní výměra, úplná rodina

Věk nezaopatřeného dítěte	Výše sociálního příplatku při rozhodném příjmu rodiny v násobcích životního minima (ŽM)		
	Do 1,0 ŽM	1,2 ŽM	1,4 ŽM
Pro dítě do 6 let	656 Kč	438 Kč	219 Kč
Od 6 do 10 let	731 Kč	488 Kč	244 Kč
Od 10 do 15 let	866 Kč	578 Kč	289 Kč
Od 15 do 26 let	949 Kč	633 Kč	316 Kč

Příspěvek na bydlení - orientační tabulka

Počet společně posuzovaných osob (členů domácnosti)	Výše příspěvku na bydlení při rozhodném příjmu rodiny v násobcích životního minima (ŽM)		
	Do 1,0 ŽM	1,2 ŽM	1,4 ŽM
Pro jednotlivce	758 Kč	505 Kč	253 Kč
Pro dvoučlenou rodinu	986 Kč	658 Kč	329 Kč
Pro tři nebo čtyřčlenou rodinu	1223 Kč	815 Kč	408 Kč
Pro pěti nebo vícečlenou rodinu	1373 Kč	915 Kč	458 Kč

(17)

I když je péče o dítě matkou na mateřské dovolené s pomocí státu zajištěna, potřebuje občas kontakt, uvolnění na vyřízení osobních záležitostí a proto hledá možnost, jak na kratší dobu svěřit dítě do péče někoho jiného.

Zajímala jsem se, jaká je nabídka či pomoc v této situaci.

4. POPIS A CHARAKTERISTIKA SOUČASNÉ NABÍDKY NETRADIČNÍCH ZPŮSOBŮ PÉČE O DĚTI PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU

4.1 Mateřská centra

Mateřská centra začala v zahraničí fungovat jako kavárny pro matku a dítě, kde si matky měly možnost vyměnit zkušenosti např. z oblasti kojení, péče o dítě, zvládání domácnosti. Až později dochází k rozšíření aktivit pro děti, různých typů her a zřizování kroužků, vše se vyvíjí a mění, neboť mateřské centrum je místo, které nabízí prostor, kde se mohou děti i rodiče neustále něčemu učit, mají-li chuť něco dělat.

Samozřejmě i děti patří k mateřskému centru stejně jako matky, někdy se jich sešlo více, někdy méně. Jsou děti, které přišly do mateřského centra se svými matkami a tam vyrůstaly. U těchto dětí bylo vidět, jak na ně působí nekonvenční život v mateřském centru. Většina z nich byla živější, schopnější se prosadit, jsou družnější, než děti stejného věku, bez zkušenosti v mateřském centru. Mateřská centra nabízela mnoho podnětů. Děti se mohly obrátit na různé osoby, ke kterým mají vztah, přitom jejich maminka byla pořád nablízku. Potkávají měnící se kamarády, se kterými si hrají a jsou oslovovány různými způsoby. Matky se musely naučit získat zkušenosti a poučit se z chyb, aby věděly, jaké zaměstnání dětem zvolit, jak vytvářet společnou činnost pro děti různého věku, jak zapojit ostýchavé děti, jak obezřetně vyřešit odpoutání se od máminy sukně.

V mateřských centrech si matky i děti dobývají své místo ve společnosti zcela přirozeně. Vztah mezi matkou a dítětem se dá upevňovat, když je možné prožívat život společně s dětmi a naučit se reagovat v rozdílných situacích na potřeby druhých, především těch nejslabších.

V mateřském centru najdeme široké sociální složení, jsou zde přítomny děti všech věkových kategorií, ve stále se měnícím obsazení. Čím déle centrum navštěvují, tím lépe se děti znají, znají také většinu dospělých a učí se spolu vycházet, což je základem sociálního učení a počínání každého všedního dne.

Všední den v mateřském centru znamená vyzkoušet své vlastní schopnosti kontaktovat se a žít ve skupině, pracovat na své toleranci. Vzdělávací semináře jsou příležitostmi povzbudit ženy k důvěře ve své schopnosti, dodat jim odvalu a sebevědomí.

Pravidla:

- smíš se vzdálit od svého dítěte, neuškodí mu to, naopak, vidí-li aktivní matku, snáze navazuje kontakt s ostatními dětmi
- smíš si jako matka sama přivydělat – získáváš sebevědomí
- smíš si sama na něco troufnout, víš-li na co, můžeš to vyzkoušet a něco se naučit
- smíš se hádat, konflikty a spory do kolektivu patří

Idea mateřských center k nám přišla z Německa. V roce 1992 vzniká první mateřské centrum v Praze na Poříčí v rámci programu YMCA. V roce 1999, tedy po sedmi letech existuje již 78 mateřských center. Na podzim roku 2001 byl aktuální počet mateřských center 120, vzniká občanské sdružení Sít' mateřských center v ČR. Dle stanov je účelem sdružení "koordinace, propagace a rozšiřování hnutí mateřských center a jeho zapojení do mezinárodních organizací, posilování hodnot rodiny, úlohy rodičů a mateřské role ženy ve společnosti a v neposlední řadě i podpora právní ochrany rodiny, mateřství a rovných příležitostí mužů a žen". Což znamená spolupráci a vzájemnou podporu center a jejich společné působení na veřejnosti.

☞ Přípraví dítě na vstup do školy lépe mateřská škola nebo mateřské centrum? Mateřské centrum slouží nejen předškolním dětem, ale i jejich matkám, nejedná se o instituci, do které by matky své potomky odložily a která jim zaručí celodenní péči jako jesle či mateřská škola. V dnešní době se stává, že rodiče nepřilíši ochotně nesou plně svoji zodpovědnost za vlastní děti a občas se snaží převést výchovné pravomoci na různé instituce, kam dítě dochází.

Existují sice mateřské školy, které se na přípravu na školu záměrně nesoustředí, ale v poslední době naopak přibývá mateřských škol, které se na předškolní přípravu zaměřují. Je velká skupina matek, která se snaží být se svými dětmi co nejvíce. Nechodí do zaměstnání a věnují se svým dětem. Ne zřídka jsou to ženy, které mají kromě

předškoláka ještě další malé dítě. Tyto ženy se scházejí v mateřských centrech, kterých v současnosti hojně přibývá.

Mateřské centrum většinou zakládá nadšená maminka s ochotou dělat něco pro druhé. Schází se zde ženy v podobných životních situacích, v období, které je náročné na fyzické i psychické síly, ve věku dětí téměř od narození až do 6 let.

Programy bývají nejrůznější, dítě se může např. učit hrát na flétnu, tancovat, dát vyniknout svému výtvarnému talentu, chodit na keramiku nebo si zacvičit.

Přínos mateřských center pro společnost se po mnohých letech stal zjevným, spolupracují s odborníky z řad lékařů, psychologů, pedagogů.

Než dítě nastoupí do mateřské školy, mělo by zvládnout odpoutání od matky a získat zkušenost jako součást přípravy na mateřskou školu. V mateřském centru by to mohlo fungovat, tak, že matky dítě přivedou a na určitou dobu je nechají samotné, matky zůstávají v jiné místnosti, aby dítě prožilo, že je samo pod vedením jiné osoby a momentálně není s matkou.

Pro úspěšný start nástupu do mateřské školy děti ze všeho nejvíce potřebují opravdovou a bezpodmínečnou rodičovskou lásku, která by je měla trvale provázet. Vždy je třeba mít na paměti, že všechna zařízení, byť jsou sebelepší, by měla ve výchově dětí stát až na druhém místě za rodiči.

Princip fungování mateřských center je vlastně strašně jednoduchý, umět se včas spojit s druhými lidmi a v tomto případě většinou s matkami, které mají malé děti a tím i společné problémy. Vytvořit skupinku lidí, kteří se rádi schází, pomáhají si, rozumí si a je jim spolu dobře a jejich dětem také. Navíc se při těchto setkáních něco naučí, každý kdo přijde do centra, sám něco poskytne druhým, dává k dispozici svůj čas, své nápady a totéž dostává zpět.

Mateřská centra nejsou jen náhradou za školky a jesle, ale jsou důležité a přínosné pro matky, které se učí mezi sebou komunikovat, vystupovat, hájit svoje zájmy, prosazovat se i být velkorysé. Mladé ženy na mateřské dovolené tak získávají sebevědomí, odpovědnost. Jejich děti vnímají své matky jako důležité pro ostatní, nejsou zde jen pro ně, ale i pro ostatní a ti ostatní si jejich maminek váží a to je pro ně velmi cenné a důležité, protože to, co dítě na svojí matce vnímá, oceňuje a jednou samo tuto zkušenost použije.

Mateřská centra vzniknou pouze tam, kde se najde několik maminek, které zkusí a dokážou kolem sebe vytvořit skupinku dalších lidí, kde uplatní své zkušenosti, zájmy a nápady.

Ženy v domácnosti jsou velmi vynalézavé v tom, jak zkoordinovat svůj celodenní bohatý program a vše spojit v jednotný celek. Před většinou žen stojí otázka pozdějšího nástupu do zaměstnání a právě zde hraje velkou roli, víra ve své vlastní schopnosti jako jsou sebedůvěra, komunikační schopnosti, společenská obratnost. V mateřském centru mají ženy dost prostoru, aby si ujasnily co umí, co by chtěly dělat, poznají své vlastní schopnosti (11).

Jedním z důvodů, proč začala vznikat mateřská centra je skutečnost, že v dnešní době se posunula hranice, kdy ženy odchází do důchodu, do roku 1995 odcházely bezdětné ženy do důchodu ve věku 57 let, ženy s jedním dítětem ve věku 56 let. Od roku 1996 se důchodový věk každým rokem posouvá, u žen o 4 měsíce, tento trend se měl v roce 2007 zastavit, podle nového zákona bude postupné prodlužování důchodového věku pokračovat. Od roku 2013 budou platné nové věkové hranice pro odchod do důchodu, kdy u bezdětných žen se jedná o 63 let a žena s jedním dítětem může odejít do důchodu ve věku 62 let, z tohoto důvodu mají dnešní matky babičky v zaměstnání, nebo si nemohou dovolit platit paní na hlídání.

V České republice jsou centra zaměřena svými programy především na dítě, i když mnoho center má vůni kávy už v názvu (Kavárna a Mateřské centrum u Josífka). Setkáme se v nich s různými věkovými spektry, některá centra jsou pro děti od nuly, některá od několika měsíců, některá se specializují na předškolní děti. Ale ideou je centrum, které je pro širokou veřejnost a má otevřeno pořád, aby žádná maminka nebyla odrazena zamčenými dveřmi při první návštěvě.

Některá z center u nás vystupují jako komunitní centra. Komunitní centrum jako subjekt, který poskytuje své služby členům komunity – pro tyto účely komunitou je myšleno určité společenství, určitá sociální skupina, která je určena především geograficky – využívá jejich znalostí a zkušeností k plnění svého poslání a je zaměřeno na sociální služby. Komunitní centra fungují na bázi komunitního vzdělávání, což jsou

činnosti a postupy, které pro členy komunity vytváří prostor, aby se stali partnery při řešení potřeb dané komunity.

Mateřské centrum je občanské sdružení (zákon č. 83/1990 Sb.), jedná se tedy o neziskové organizace, kdy peníze na provoz a veškeré činnosti jsou získávány například formou grantů, příspěvků od městských částí, od sponzorů.

Ze sítě komunitních center jsem vybrala komunitní centrum, které má programové zaměření na seznámení s Římskokatolickou církví Heřmánek Praha a Sdružení na pomoc dětem s handicapem Motýlek Praha, která jsou výjimečná svojí nabídkou, která mě v široké nabídce mateřských center zaujala.

Existují i centra, která jsou podporována církví. Začne to obvykle tím, že církev dá k dispozici volné prostory, tím jsou centra osvobozena od plateb nájemného, dá se očekávat ostych některých rodičů při vstupu na církevní půdu. Ráda bych se zmínila například o „Křesťanském centru pro rodinu – Heřmánek“, které se zajímá o křesťanskou výchovu dětí, ale sdružuje lidi i z necírkevního prostředí, jejich cílem je věnovat se dětským volnočasovým aktivitám, ale také podpoře rodiny, podpoře matek na mateřské dovolené, jejich sociální izolace a podpoře domácího vzdělávání a vzdělávání obecně.

Komunitní centrum Motýlek rozprostírá svá křídla nad dětmi se zdravotním postižením, ale i nad dětmi, jejichž znevýhodnění je sociální. Jedná se o sdružení, které poskytuje mnohostrannou podporu rodinám se zdravotně a sociálně handicapovanými dětmi na Černém Mostě. Motýlek chce pomoci znevýhodněným dětem žít v klidném domácím prostředí a následně je úspěšně začlenit do společnosti. Nabídka komunitního centra je velmi široká a je určena dětem se zdravotními handicapem od raného věku, až po mládež, dále pro děti z neúplných či dysfunkčních rodin, pro děti zdravé, z důvodu vytvoření přirozeného kolektivu v komunitním centru a integrace znevýhodněných dětí mezi vrstevníky.

Motýlek nabízí pro předškolní děti tzv. hernu, která se nejvíce blíží klasickému mateřskému centru, program vymýšlí přítomní rodiče sami, mohou využít vybavenou

hernu, případně zahradu. Díky asistenční službě se podařilo integrovat děti do běžné mateřské školy. Školička Motýlek připravuje znevýhodněné děti na vstup do školských zařízení, zahrnuje smyslovou výchovu, rozumovou výchovu, elementární formu pracovní a výtvarné výchovy, tělesnou výchovu, rozvoj komunikačních dovedností, rozvoj grafomotoriky. Školička je určena dětem předškolního věku, které nenavštěvují běžnou mateřskou školu.

Dále Motýlek poskytuje rodinám respitní péči, jedná se o zajištění sobotního hlídání handicapovaných dětí a jejich zdravých sourozenců, aby si rodiče mohli odpočinout. Postižené děti mají možnost chodit na plavání, účastnit se jízdy na koních, nebo tzv. canisterapie, což je „léčení prostřednictvím psa“, kdy jsou polohovány nechodící děti na pejskovi, což přispívá k jejich celkovému uvolnění a zklidnění.

Pro školní děti a mládež nabízí centrum nízkoprahový klub, jedná se o chráněný prostor pro dospívající mládež – místo, které často na velkých a anonymních sídlištích chybí. Děti si sami určí kdy a jak dlouho v klubu chtějí být. Kroužky a aktivity jsou pro děti zcela zdarma.

V roce 2005 bylo Komunitní centrum Motýlek zařazeno do projektu dárcovských sms. Neboť i toto centrum je neziskovou organizací a je závislé na podpoře okolí. Chtěla bych upozornit na to, že poplatky za nabízené služby jsou symbolické, a to proto, aby byly dostupné všem, především dětem s handicapem, kteří tvoří většinu návštěvníků centra (7).

4. Uvádím zde finanční dostupnost jednotlivých aktivit pro rodinu v komunitním centru Motýlek:

Volná herna: 20 Kč,- za jednu rodinu/půlden. Zdarma pro rodiny s handicapovanými dětmi.

Integrovaná herna: 400,- /pololetí nebo 30,- Kč za jednu rodinu dopoledne. Zdarma pro rodiny handicapovaných dětí.

Školička Motýlek: 1000,- Kč za jednu rodinu/pololetí. 400,- Kč pro rodinu s handicapovanými dětmi.

Hlídaní dětí s handicapem: 50 ,- /půl den/ rodina

Keramika: 700,- Kč/pololetí.

Plavání: 600,- Kč/pololetí/rodina.

Canisterapie: 30,- Kč/jedno sezení za rodinu

Z tohoto přehledu vyplývá, že finanční hledisko je spíše symbolické, aby bylo dosaženo dostupnosti veškerých nabízených služeb komunitního centra všem rodinám.

4.2 Dětské koutky

Domnívám se, že dnešní rodina se zajímá o možnosti péče o děti a v první řadě zvažuje, zda-li jejich dítě zvládne pobyt v těchto zařízeních. Setkala jsem se s typy rodičů, kteří zjišťovali, zda jsou místa, kde má jejich dítě trávit čas bez jejich dohledu, dostatečně vybavená, zda splňují základní hygienická opatření, zda bude jejich dětem nabídnuta motivace k různým možnostem aktivního trávení volného času a samotné činnosti, zda-li bude o jejich dítě pečováno příslušně vzdělaným personálem. Tito rodiče nemají problém, pokud dítě nechce být umístěno v zařízení bez jejich přítomnosti, věnovat se plně dítěti bez nutnosti ho umístit proti jeho vůli do jakéhokoliv zařízení a uvítali by například možnost umístění kamer, kde by mohli sledovat adaptaci dítěte po jejich odchodu za záležitostmi, které potřebují vyřídit. Tak lze předejít oboustranným nepřijemnostem jak ze strany rodiny, tak ze strany zařízení, kterému bylo dítě svěřeno do péče. Na druhou stranu jsem se setkala s rodiči, kteří si trvají na svém a dítě chtějí umístit v zařízení za každou cenu, bez ohledu na jeho vůli. Těmto rodičům je v podstatě jedno, zda je dítě zabezpečeno po všech stránkách a zvládlo rychlou adaptaci na nové prostředí, jde jim o možnost, kdy mohou dítě svěřit do péče těchto zařízení a bezstarostně se vzdálit.

Vezmeme-li v úvahu, že kvalita předškolní péče, výchovy a vzdělávání je předmětem celospolečenského zájmu a podléhá kontrole České školní inspekce, pak je na místě otázka, kdo se zabývá kontrolou zařízení mimo institucionalizované předškolní vzdělávání?

Ve všech zařízeních, která pečují o předškolní děti je potřeba dbát na kvalitu výchovných programů, materiálně technické zabezpečení, personální podmínky včetně odborné a pedagogické způsobilosti, dále na kvalitu psychohygienických podmínek výchovných činností. Kvalita předškolní péče je variabilní, v rámci konkurenčního prostředí jsou veškerá zařízení motivována ke zvyšující se kvalitě péče i nabídce služeb.

Jaké jsou tedy možnosti současné nabídky v péči o dítě, které může dnešní maminka využít, která chce zůstat aktivní a samostatná?

Chce-li začít den aktivně, může zvolit například návštěvu sportcentra. Pokud zavítá do sportovního centra Faktory Pro na Smíchově, a má dítě, kterému je nejméně rok a půl, může zvolit zdravě vedenou pohybovou aktivitu, kdy cvičí děti společně s rodiči a učí se formou her, písniček či říkadel základní pohybové dovednosti a koordinaci pohybů. Při cvičení, kdy rodiče zvolí variantu dát si řádně do těla, mají možnost využít po dobu tréninku hlídání v dětském koutku, kde dítě pohlídají odborně vyškolené vychovatelky. K dispozici jsou hračky, prolézačky, ale děti se mohou věnovat také kreslení, modelování, zpívání.

Pokud rodiče popojedou o kousek dále do Radlic, najdou v areálu plaveckého bazénu SK Motorlet dětské zábavné centrum JUNGELAND. Projekt vznikl ve spolupráci s Velkou Británií, kde jsou obdobná zařízení pro děti běžná a velmi oblíbená. Jungeland umožňuje rozvoj motoriky u nejmenších návštěvníků, kondice a obratnosti u starších dětí. Je určen jednotlivcům, ale i pro skupiny dětí ze škol, zájmových sdružení či dětských domovů. Zařízení je rozděleno do tří sekcí, první je určena nejmenším návštěvníkům a děti v ní najdou pestrobarevný svět s motivy zvířátek, houpaček, skládaček, ze kterých mohou stavět vlastní stavby a realizovat vlastní představivost a fantazii. Ve druhé a třetí sekci najdeme soubor různých překážek, klouzaček, točivých válců, pojízdných kladek, provazových žebříků, kde si děti ve věku od sedmi do třinácti let mohou rozvíjet obratnost a vytrvalost. Celé zařízení je řešeno tak, že je kryté molitany a koženkou, včetně bočních bezpečnostních sítí, které zajišťují dětem ochranu a bezpečnost. Zařízení splňuje hygienické, požární a bezpečnostní normy dle předpisů EU. Součástí nabídky kromě sportovních aktivit jsou i dětské narozeninové párty, dle programové nabídky v jednotlivých měsících je podporován rozvoj výtvarných dovedností pod vedením zkušených instruktorů, nedílnou součástí je pořádání soutěží. A kolik rodiče zaplatí za pobyt v Jungelandu? Jednorázové vstupné na 60 minut pro jedno dítě stojí 100,- Kč, pro dvě děti 180,- Kč. Pokud si děti budou hrát 90 minut, zaplatí rodiče částku 120,- Kč za jedno dítě a 210,- Kč za děti dvě. Lze využít permanentních karet, které platí pro vstup 90 minut, za 10 vstupů zaplatí rodiče 800,- Kč, za 20 vstupů zaplatí 1400,- Kč. Pokud se rodina rozhodne oslavit narozeniny v Jungelandu, zaplatí za jednu osobu jednotnou cenu 250,- Kč. Výhodné je tzv. Kolektivní vstupné, které využijí například mateřské školy, nebo dětské domovy. Při

návštěvě do 13 hodin zaplatí 50,- Kč za 90 minut, po 13 hodině mu bude účtováno 70,- Kč za 90 minut.

Pokud nás dítě upozorní na skutečnost „já mám hlad“, nabízí se možnost občerstvení. Zde jsou k dispozici dětmi velmi oblíbené sítě KFC, nebo Mc'Donalds, které nabízí možnost rychlého občerstvení a pro děti možnost hry v dětském koutku, který je zpravidla na minimálním prostoru a zcela zaplněn dětmi toužícími po sklouznutí do balónků, při vhodném počasí, lze využít i venkovní hřiště. Pokud rodiče chtějí dětem připravit narozeninovou oslavu, mohou také využít služeb těchto restaurací. V Praze je k dispozici 25 restaurací KFC, kde bude dětem k dispozici vyzdobená místnost, rodiče své děti starší tří let ponechají hosteskám a ty pro ně mají zajištěný program s občerstvením, s dárečky pro oslavence, s nabídku her a soutěží v délce trvání hodiny a půl. Rodiče si zvolí nejvhodnější restauraci s dětským koutkem nebo hřištěm a domluví termín, za oslavu v restauraci KFC pro pět dětí rodiče zaplatí částku 784,- Kč.

KFC se snaží pomáhat potřebným a přinášet radost ze života všem dětem. Podporuje neziskovou organizaci JAHODA, která pomáhá ohroženým dětem a rodinám. Hlavním předmětem a cílem všech aktivit je pomoc potřebným, ohroženým a sociálně znevýhodněným dětem s důrazem na prevenci. Klub Jahůdka vznikl pro rodiče, kteří pečují o děti do tří let, hlavním cílem je osobní rozvoj všech dětí, prevence sociální izolace rodičů, kterou často přináší mateřská či rodičovská dovolená. Pro děti od tří do dvanácti let je určen klub Jahoda, kde si mohou děti hrát, navštěvovat zájmové kroužky, které by si jejich rodiny vzhledem ke špatné finanční situaci dovolit nemohly.

Pokud rodiče vyberou jednu ze třinácti restaurací Mc'Donalds v Praze, čeká je také hodina a půl zábavy, her a soutěží s hosteskou, dort a dárečky pro oslavence i pro ostatní děti ve slavnostně vyzdobeném koutku. Za oslavu, které se může zúčastnit minimálně pět dětí, rodiče zaplatí za každé dítě 80,- Kč.

Také Mc'Donalds se od počátku svého podnikání v roce 1992 zapojil do charitativních projektů v sociální a zdravotnické oblasti, jedná se například o spolupráci

s Dětskou onkologickou klinikou při Fakultní nemocnici v Praze Motole, či s Nadací Naše Dítě.

Rozhodne-li se rodina, zvládnout nakupování v některém z větších hypermarketů, může využít možnosti široké nabídky dětských koutků. Nabídka je dnes velká, ale jak se v ní rodiče orientují? Já sama jsem při osobních návštěvách měla problém zjistit informace, jak dětské koutky vznikají, jak fungují, jak jsou ekonomicky zajištěny, pro jaké věkové spektrum dětí jsou dětské koutky vhodné? Se vstřícným přístupem jsem se setkala při mé návštěvě dětského koutku Pohádka, který je součástí obchodního centra Carrefour v Praze 5.

Zřizovatelem koutku je firma, společnost s ručením omezeným, kdy odpovědným vedoucím je dětská zdravotní sestra a v Živnostenském listu je uvedena „péče o děti do tří let věku v denním režimu“. Péče o dítě do tří let věku v denním režimu zahrnuje individuální výchovnou péči o svěřené děti do tří let věku v denním nebo v celotýdenním režimu. Péče je zaměřená na rozvoj rozumových a řečových schopností, pohybových, pracovních, hudebních, výtvarných schopností a kulturně hygienických návyků, které jsou přiměřené věku dítěte. Zajištění bezpečnosti a zdraví dětí, jejich pobytu na čerstvém vzduchu, spánku v odpovídající hygienickém prostředí a osobní hygieny dětí, včetně poskytování první pomoci.

Obsah živností vázaných je přílohou č. 2 nařízení vlády č. 469/2000 Sb. a ve znění nařízení vlády č. 100/2005 Sb (15).

Další činností pak je mimoškolní výchova a vzdělávání, zahrnuje péči o děti nad tři roky věku v předškolních zařízeních, v soukromých školách a zařízeních sloužících odbornému vzdělávání v zařízeních nezařazených do sítě škol, školských a předškolních zařízení, dále jiná mimoškolní výchova a vzdělávání, doučování a výchovně vzdělávací činnost na dětských táborech. Tato činnost je volná a lze ji provozovat bez ověření příslušného vzdělání lidí, kteří tuto činnost provozují. Je zakotvena v nařízení vlády č. 140/2000 Sb., kterým se stanoví seznam oborů živností volných, ve znění nařízení vlády č. 492/2000 Sb.

Dětský koutek Pohádka není v nájmu obchodního domu a jsou mu poskytovány dotace, které však stačí na pokrytí personálu. Dětský koutek má příjmy ze svých aktivit, které nabízí, ať už se jedná o hlídání samotné, či narozeninovou oslavu, nebo různé druhy cvičení a zájmových aktivit. V dětském koutku zajišťují provoz jak stálí, tak externí zaměstnanci. Jedná se o pedagogické pracovníky, dětské zdravotní sestry a lektory, kteří mají příslušné certifikáty a osvědčení. Lektori si sami připravují jednotlivé projekty, které mají programovou návaznost s ostatní činností, která probíhá zároveň v dětském koutku.

Cílem činnosti dětského koutku je vytvořit dětem prostor pro rozvoj jejich osobností, seznámit je s možnostmi tvorby, spolupráce a seberealizace. Pro děti od 18 měsíců do 12 let je určena zájmová činnost se zaměřením na výtvarnou, hudební, tělesnou a dramatickou výchovu. Program je zaměřen na rozvoj řeči, jemné i hrubé motoriky, rozvoj sociálních rolí. Zájmová činnost Pohádky je rozdělena dle věku dítěte a podle náplně kroužku. Na své si přijdou „Trpaslíci“ děti od 24 – 36 měsíců, kde po dobu 45 min je rozvíjena řeč, estetické cítění a jemná motorika. V klubu „Soviček“ se děti seznámí formou her a soutěží s angličtinou a jsou rozděleny do skupin dle věku. Předškoláci mohou navštěvovat klub „Lišky Bystroušky“, který probíhá 90 min a je zaměřen na výtvarnou, hudební a tělesnou výchovu. Klub „Skřivánků“ rozvíjí zpěv a hru na hudební nástroje a je také rozdělen dle věku. Široká je i nabídka zaměřená na cvičení, pro nejmenší je určeno cvičení rodičů s dětmi od 14 do 36 měsíců s cílem rozvíjet hrubou motoriku dětí. Předškolním dětem od 3 do 6 let je určeno cvičení zaměřené na fair play a relaxaci a protažení pohybového aparátu. Maminky si mohou vybrat z nabídky bodyform, bodystyling, power jóga nebo cvičení pro těhotné. Dětský koutek také nabízí narozeninové oslavy a jelikož jde o koutek s pohádkovým zaměřením, můžeme se přenést na 90 minut třeba do světa motorů, navštívit Macha a Šebestovou, stát se námořníky, špióny, nebo se staneme součástí světa zvířat. Cena narozeninové oslavy je poněkud vyšší, za oslavu pro deset dětí, zaplatí rodiče 2000,- Kč, v ceně je započtena organizace oslavy, pomůcky, pitný režim, občerstvení.

Pokud rodiče mají zájem pouze o hlídání dítěte, postarají se o děti od třech měsíců do dvanácti let kvalifikované chůvy vždy v páru zdravotní sestra – pedagog.

Dominantou dětského koutku je dětský hrad s klouzačkou přímo do bazénu s kuličkami a plyšáky. Dále je koutek vybaven hračkami, knihami, výtvarnými potřebami, didaktickými pomůckami, televizí s videorekordérem. Důležitou součástí dětského koutku je umývárna s toaletou a dětskými nočníky, přebalovací pult s dětskou kosmetikou. Dále je koutek doplněn kuchyňským koutem s nejnutnější výbavou a automat na pitnou vodu, ke kterému mají děti volný přístup.

Pokud je dítě umístěno v koutku po dobu delší než dvě hodiny, má k dispozici s sebou svačinu. U dětí mladší tří let musí být po dobu jejich pobytu v koutku přítomen alespoň jeden z rodičů.

Podařilo se mi získat od odpovědné vedoucí dětského koutku oficiální dokumenty, které uvádím v příloze. Příloha č. 1 – Provozní řád dětského klubu Pohádka. Příloha č. 2 – Režim Dětského koutku Pohádka. Na mou otázku, zda-li dokumenty odpovídají skutečnosti, nebo jsou zde vyvěšeny pro případné kontroly např. z hygienické stanice, nedostalo se mi žádné odpovědi?

Nabídka je tedy opravdu pestrá a dětské koutky najdeme v každém větším hypermarketu.

Rodiče mají možnost volby a jen na nich záleží, jaké rozhodnutí je to správné.

II. EMPIRICKÁ ČÁST

5. FORMULACE PROBLÉMU A CÍL PRÁCE

Záměrem práce bylo zjistit:

1. Jaká je současná nabídka možností péče o děti předškolního věku. Jaké možnosti má rodina, dostane-li se do situace, kdy potřebuje svěřit své dítě do péče mimo okruh blízkých, rodiny i mimo institucionalizovanou předškolní výchovu v mateřských školách.
2. Zda má dnešní rodina k dispozici dostatek přístupných informací o těchto možnostech.
3. Jak se rodina orientuje při výběru umístění svých dětí do těchto zařízení (mateřská centra, dětské koutky).

Dílčí cíle:

1. Zjistit, zda-li je nabídka možností péče o děti předškolního věku dostatečná a kvalitní.
2. Zmapovat, zda jsou možnosti umístění dětí v netradičních zařízeních dostupné všem rodinám a to z hlediska finančního i z hlediska lokality.
3. Posoudit, zda-li je umístění a pobyt v těchto zařízeních pro děti přínosné.

5.1 Hypotézy výzkumu

1. Domnívám se, že dnešní rodina sleduje nabídku, kvalitu a finanční stránku u možností péče o děti předškolního věku při jejich umístění do netradičních zařízení.
2. Myslím si, že rodiče využívají možnosti umístění dětí mimo mateřské školy náhodně, dle aktuální situace a potřeby.
3. Předpokládám, že návštěvnost mateřských center a dětských koutků závisí na nabídce (divadlo, narozeninová oslava, dětský den) a je využívána opakovaně.
4. Domnívám se, že při splnění určitých podmínek (vzdělání zaměstnanců, počet dětí, bezpečnost dětí) mohou využít nabídku i rodiče dětí se specifickými potřebami.
5. Předpokládám, že mateřská centra a dětské koutky nekonkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání.

5.2 Metodika výzkumu

5.2.1. Metoda dotazníku

Dotazník je vlastně způsob psaného řízeného rozhovoru. Na dotazy, které jsou na rozdíl od rozhovoru psané, se vyžadují písemné odpovědi. Dotazník je méně časově náročný než rozhovor. Při sestavování dotazníků je třeba promyslet a přesně určit hlavní cíl dotazníkového průzkumu, logicky a stylisticky správně připravit konkrétní otázky a před definitivní aplikací dotazníku provést pilotáž na menším počtu zkoumaných osob, která pomůže provést poslední úpravy dotazníku. Otázky by měly být anonymní, čím se zvýší upřímnost odpovědí. Dotazník bývá řazen do tzv. metod subjektivních. Subjektivnost dotazníku je dána tím, že vyšetřovaný zde může různým způsobem ovlivňovat i nevědomě své výpovědi. Při sestavování dotazníku je nutno dbát na to, aby byl srozumitelný a neobsahoval sugestivní otázky. Při rozesílání dotazníku při hromadném průzkumu musíme počítat s tím, že se nám všechny dotazníky nevrátí, proto je rozesíláme ve větším počtu, než je nutno k vlastnímu zkoumání. Dotazník umožňuje zkoumat i velký počet osob současně, takže v krátké době je možno získat velké množství výpovědí. Zkoumané osoby mohou při vyplňování dotazníku více zvažovat své odpovědi; nejsou pod tlakem nutnosti okamžité odpovědi jako je tomu při aplikaci metody rozhovoru (10).

Dotazníkem se zjišťují, jak fakta tvrdá (např. jméno, pohlaví, věk, povolání apod.), tak fakta měkká (např. názory, zkušenosti, zájmy, postoje, hodnotový systém, prožitky, představy, přání, potřeby apod.). Otázky v dotazníku mohou být: uzavřené, otevřené a škálové. Uzavřené otázky nabízejí tázanému volbu mezi dvěma či více možnými odpověďmi (např. ano - ne - nevím). Ačkoliv mají ustáleně alternativní položky větší možnosti statistických závěrů, mají také své nevýhody. Především je to povrchnost nebo vynucenost odpovědi, kdy tázaný může zvolit nějakou alternativu, jen aby zakryl nevědomost, nebo může zvolit alternativu, která přesně nereprezentuje skutečná fakta a jeho názory. Otevřené otázky, otázky s otevřeným zakončením dávají odpovědím tázaného širší vztahový rámec. Kladou málo omezení na odpovědi, mohou ukázat na důležité vztahy a souvislosti. Otázky tohoto typu jsou pružné, mají možnost

prohlubování. Odpovědi na otázky mohou mít různou míru volnosti nebo vázanosti. Škálové položky jsou typické pro posuzování škály. Posuzovací škálu (hodnotící stupnici, rating scale) můžeme definovat jako druh dotazníku sloužící k záznamu jednotlivých vlastností posuzované osoby nebo předmětu způsobem, který zajišťuje určitou objektivnost a zároveň umožňuje kvantitativní zachycení jevu. Škálové otázky mají pevně stanovené možné odpovědi a umisťují reagujícího člověka na některý bod škály. Při sestavování dotazníku se doporučuje eliminovat odbornou terminologii a dvojznačnost. Jazyk dotazníku má být jednoduchý a přesný (10).

K ověření stanovených předpokladů jsem zvolila metodu dotazníku.

Otázky v dotazníku, které ve svém výzkumu používám jsou podobné jak pro výzkum v dětských koutcích tak v mateřských centrech. Z dotazníku jsem zjišťovala, jak se rodiče orientují v dnešní nabídce a jak ji využívají, jak jsou s nabídkou spokojeni, co by se dle jejich názoru mohlo změnit k lepšímu, co je zaujalo a co jim naopak chybí, jak jsou jim jednotlivá zařízení dostupná a zda-li si mohou dovolit je využívat opakovaně. Protože jsem dotazníky s rodiči vyplňovala osobně, měla jsem možnost jednotlivé otázky s nimi po odevzdání dotazníků konzultovat.

Dotazníky jsou zařazeny v příloze č. 3 a v příloze č. 4.

5.3 Organizace výzkumu

Výzkum jsem prováděla na Praze 5, neboť zde bydlí mnoho rodin s malými dětmi. Také se zde staví nové supermarkety a hypermarkety, kde vznikají další nové dětské koutky. Výzkum jsem prováděla ve čtyřech obchodních domech, kde je dětský koutek. V obchodním domě Ikea, v Galerii Butovice v dětském koutku Medvídka Prokúpka, v hypermarketu Carrefour ve Stodůlkách v dětském koutku Pohádka a v hypermarketu Carrefour Anděl v dětském koutku Mořský svět. Výzkum jsem prováděla na nahodilých rodičích žijících na území České republiky. V každém dětském koutku byl počet respondentů, kteří se účastnili mého výzkumu 50. Výzkum jsem prováděla v průběhu několika měsíců a to od května 2005 do září 2005. Pro zjištění dalších informací, které se týkají využití možnosti mateřských center jsem se rozhodla svůj výzkum rozšířit o dvě mateřská centra – mateřské centrum Prokúpek a mateřské centrum Barrandov, kde probíhal výzkum od prosince 2005 do února 2006 a počet respondentů byl také v každém mateřském centru 50.

Pro svůj výzkum jsem vymezila hranici předškolního věku v rozmezí od 3 – 6 let.

Rodiče byli upozorněni na skutečnost, že účast v tomto průzkumu je dobrovolná a zcela anonymní.

5.4 Zpracování výzkumu

5.4.1 Dětské koutky

	IKEA	Galerie Batořice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodálky
7	2	0	0	4
4	4	24	13	15

Záměrem mého výzkumu bylo zjistit, jaké možnosti má dnešní rodina při péči o děti předškolního věku. Jednou z možností, která se dnešním rodičům nabízí jsou dětské koutky. Aby rodiče mohli tuto nabídku vůbec využít, musí jim být především dostupná. Z rozhovorů s rodiči jsem zjistila, že za touto možností někteří z nich dojíždí do hlavního města Prahy, neboť ve městech v blízkém okolí Prahy dětské koutky chybí (v příloze č. 5 uvádím seznam dětských koutků v nákupních centrech Prahy, který nabízí Pražská informační služba).

Zaměřila jsem se na zjištění důležitých skutečností, jako je například důvod, proč rodiče umístí dítě do dětského koutku. Také mě zajímala četnost návštěv a jejich pravidelné opakování, také zda-li jsou dětské koutky navštěvovány spíše ve všední dny či během víkendů. Dále jsem se snažila zjistit, zda se rodiče zajímají o rozšířenou nabídku, kterou dětské koutky nabízejí a zda-li této rozšířené nabídky využívají. Zde jsem se zaměřila na jednotlivé možnosti nabídky, které mohou rodiče se svými dětmi navštívit a využít. Samozřejmě mě zajímala spokojenost rodičů s nabídkou péče o jejich děti při návštěvách dětských koutků. Zajímavým zjištěním byla pro rodiče moje otázka, kde jsem zjišťovala jejich zájem o vzdělání zaměstnanců dětských koutků, většina z nich byla mou otázkou zaskočena. Dále jsem zjišťovala co rodiče ve spolupráci se svými dětmi v dětských koutcích postrádají a co by stálo za vylepšení. A naopak co jim líbilo. Jelikož většina dětských koutků nabízí své služby dle příslušných ceníků, ptala jsem se rodičů, zda-li je pro ně důležitá finanční stránka a jestli při umístění dětí do dětských koutků zvažují, zda za pobyt dítěte v dětském koutku zaplatí. Závěrem jsem se zaměřila na integraci handicapovaných dětí do těchto netradičních zařízení a podmínky, které s tím souvisí. Poslední otázkou jsem zjišťovala názor rodičů, zda považují dětské koutky za konkurenci institucionalizovaného předškolního vzdělávání.

Otázka č. 1 – Věk dítěte

Zastoupení předškolního věku

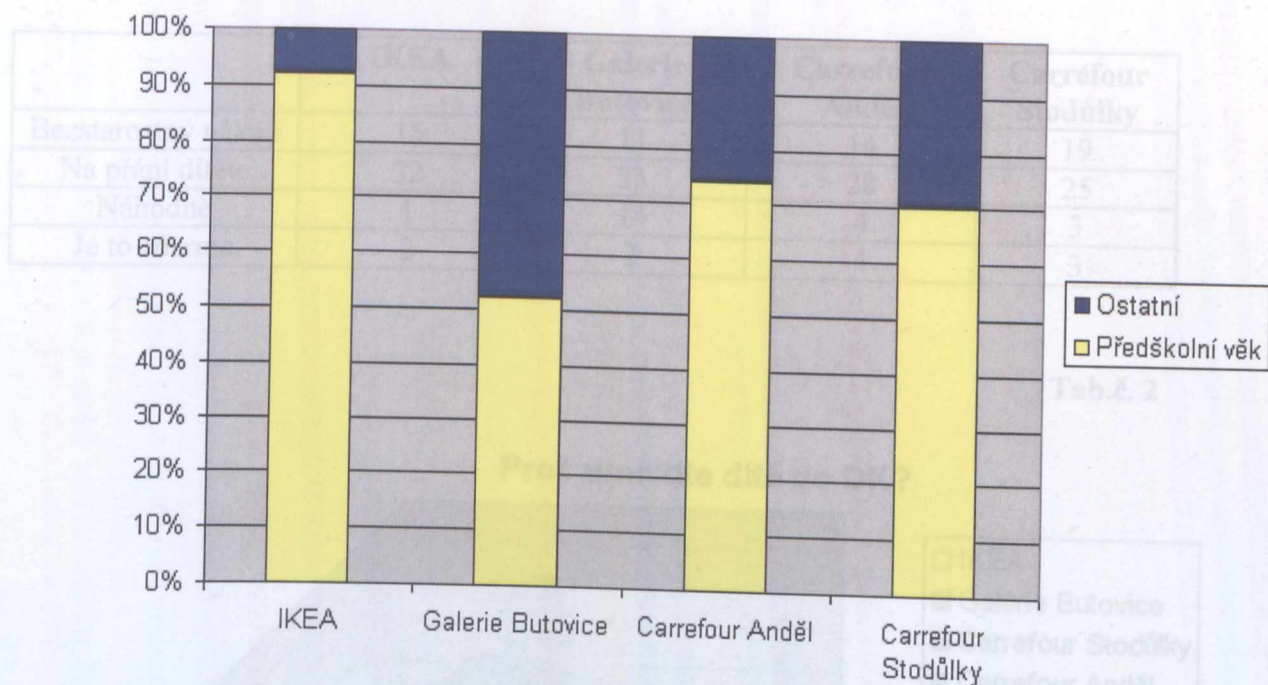
Věk	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
7	2	0	0	4
6	5	4	7	10
5	14	5	9	6
4	10	9	7	6
3	17	8	14	13
2	0	7	13	8
1	2	17	0	3
Celkem	50	50	50	50
Předškolní věk	46	26	37	35
Ostatní	4	24	13	15

Tab.č.1

Velmi důležitým kritériem mého výzkumu byl právě věk, neboť můj výzkum je zaměřen na předškolní děti navštěvující netradiční zařízení. Každý dětský koutek má jiné věkové rozhraní (dětský koutek IKEA přijímá děti od 3 do 6 let, dětský koutek Medvídka Prokúpka přijímá děti od 1 roku do 10 let, dětský koutek Mořský svět přijímá děti od 3 let, kdy horní věková hranice není určena, dětský koutek Pohádka přijímá děti od 3 měsíců do 12 let) Stává se, že rodiče nezaváhají, vyplnit do vstupního dotazníku dítěte číslo, které právě takovému rozhraní vyhovuje, aby dítě mohli umístit v dětském koutku, i přesto, že ještě požadovanou věkovou hranici nesplňuje, nebo naopak překračuje. To je myslím, ta horší varianta, neboť dítě, čím je starší, tím více si svobodně uvědomuje, že by si chtělo jít hrát například se svým mladším sourozencem a je mu líto, že bráška nebo sestřička si bezstarostně hraje a on jde s rodiči nakupovat, ale proč, také je přeci ještě dítě? Zde vynalézaví rodiče neváhají a přispěchají s pomocnou rukou. Z mého výzkumu, kdy jsem s rodiči vedla interview vyplývá, že pokud si v dětském koutku IKEA hrály děti ve věku 1 rok a 7 let, jejich rodiče do dotazníku vyplnili jiný věk, než byl skutečný věk jejich dětí.

Z tabulky č. 1 vyplývá, že dětské koutky navštěvuje více než polovina dětí předškolního věku. Z celkového počtu dětí, které navštívily během mého výzkumu dětské koutky je 72 % dětí předškolního věku.

Zastoupení předškolního věku

Graf č. 1

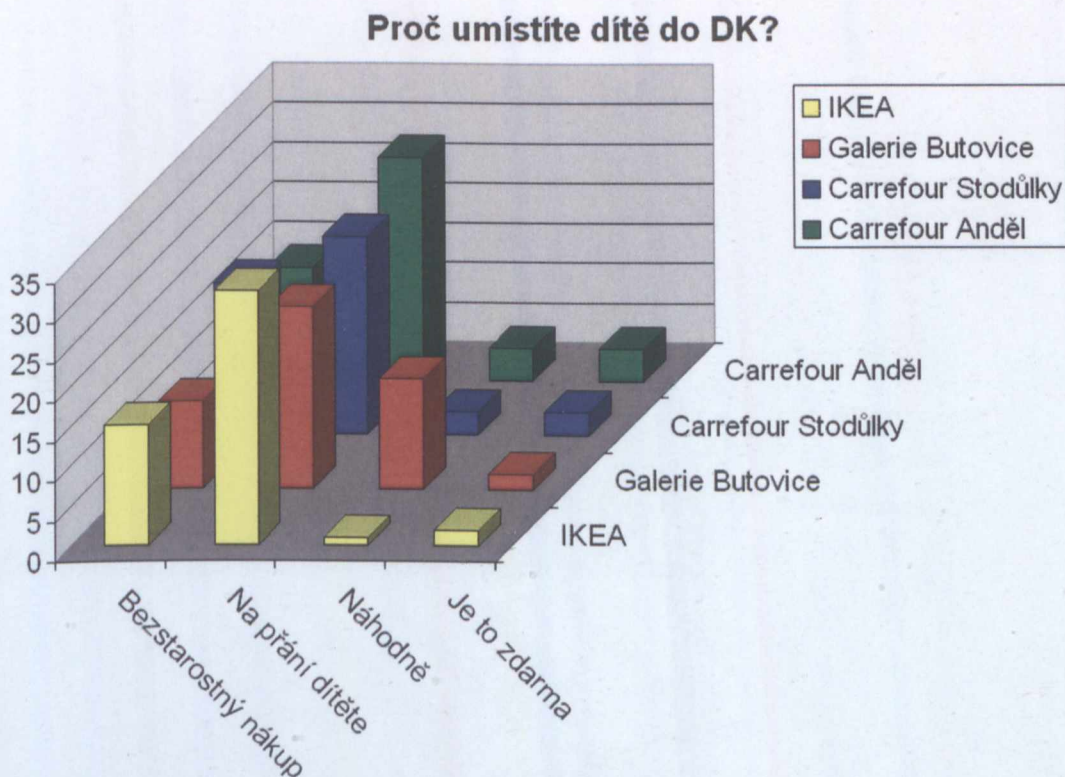
Z grafu č. 1 vidíme procentuální porovnání návštěvnosti předškolních a dětí ostatních věkových skupin. Nejvíce předškolních dětí navštívilo dětský koutek IKEA, dále pak dětský koutek Mořský svět (Carrefour Anděl), dětský koutek Pohádka (Carrefour Stodůlky) a nejméně předškolních dětí navštívilo dětský koutek Medvídka Prokúpka (Galerie Butovice). Na tyto výsledky má vliv zaměření a specializace dětských koutků a nabídka činnosti dětských koutků, jak uvidíme z následujícího výzkumu v jednotlivých dětských koutcích.

Otázka č. 2 – Proč umístíte dítě do DK?

pobyt dítěte je v dětském koutku zdarma.

	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Bezstarostný nákup	15	11	14	19
Na přání dítěte	32	23	28	25
Náhodně	1	14	4	3
Je to zdarma	2	2	4	3

Tab.č. 2

Graf č. 2

Při odpovědi na tuto otázku jsem byla velmi zvědavá, jak rodiče budou reagovat. Měla jsem velmi dobrý pocit, že pro rodiče je nejdůležitější názor a vlastní vůle jejich dětí, a že žádné dítě nebylo k návštěvě donuceno násilím a vůlí rodičů. Z grafu č. 2 vyplývá, že 54 % rodičů dá na přání dítěte, 30 % rodičů si dopřeje bezstarostný nákup,

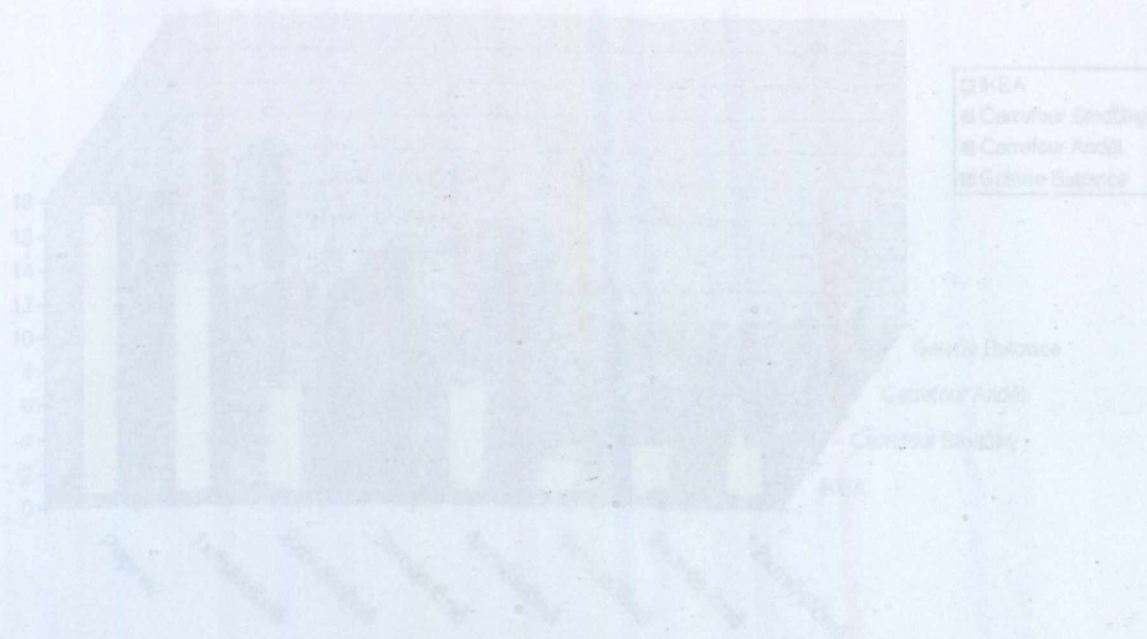

11 % rodičů umístí dítě do dětského koutku náhodně a pro 5 % rodičů je kritériem, že pobyt dítěte je v dětském koutku zdarma.

	Carrefour Baryšova	Carrefour Anděl	Carrefour Stodolky
Neumístí dítě do DK	17	10	9
Umístí dítě do DK	13	4	3
Umístí dítě do DK náhodně	6	3	6
Umístí dítě do DK kvůli pobytu zdarma	0	0	5
Umístí dítě do DK kvůli blízkosti	6	12	12
Umístí dítě do DK kvůli přítomnosti rodičů	2	1	3
Umístí dítě do DK kvůli přítomnosti ostatních dětí	3	1	4
Umístí dítě do DK kvůli přítomnosti ostatních rodičů	3	7	3

Tab. 2.3

Jak a kdy využijete nabídku DK?

Graf 2.3.1

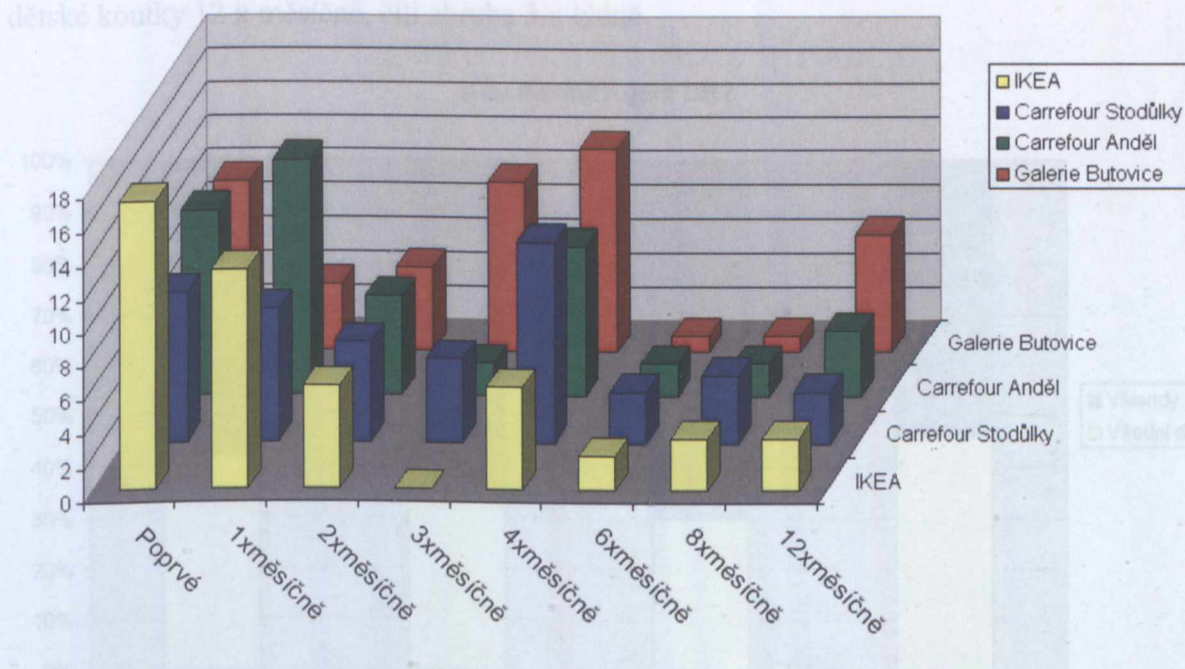
Obrázka 2.3.1 se zaměřuje na to, jak často a jak pravidelně jsou využívány možnosti pohybu dětí v dětských koutcích. Jelikož jsem s rodiči vyplňovala dotazník osobně, zjistila jsem, že dětské koutky využívají mimopražské děti (Karlovy Vary, Liberec, Mladá Boleslav, Roudnice nad Labem...). Rodiče uvedli, že v místě jejich bydliště je nabídka možností využití dětských koutků minimální nebo žádná. Tito rodiče využívají možnosti dětských koutků především během víkendů a to s ohledem na dobu, kterou dítě v dětském koutku stráví, ale také na vhodnost času, kdy dítě do koutku umístí, například...

Otázka č. 3 – Jak a kdy využíváte nabídku DK?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Poprvé	17	10	11	9
1xměsíčně	13	4	14	8
2xměsíčně	6	5	6	6
3xměsíčně	0	10	2	5
4xměsíčně	6	12	9	12
6xměsíčně	2	1	2	3
8xměsíčně	3	1	2	4
12xměsíčně	3	7	4	3

Tab. č. 3

Jak a kdy využíváte nabídku DK?

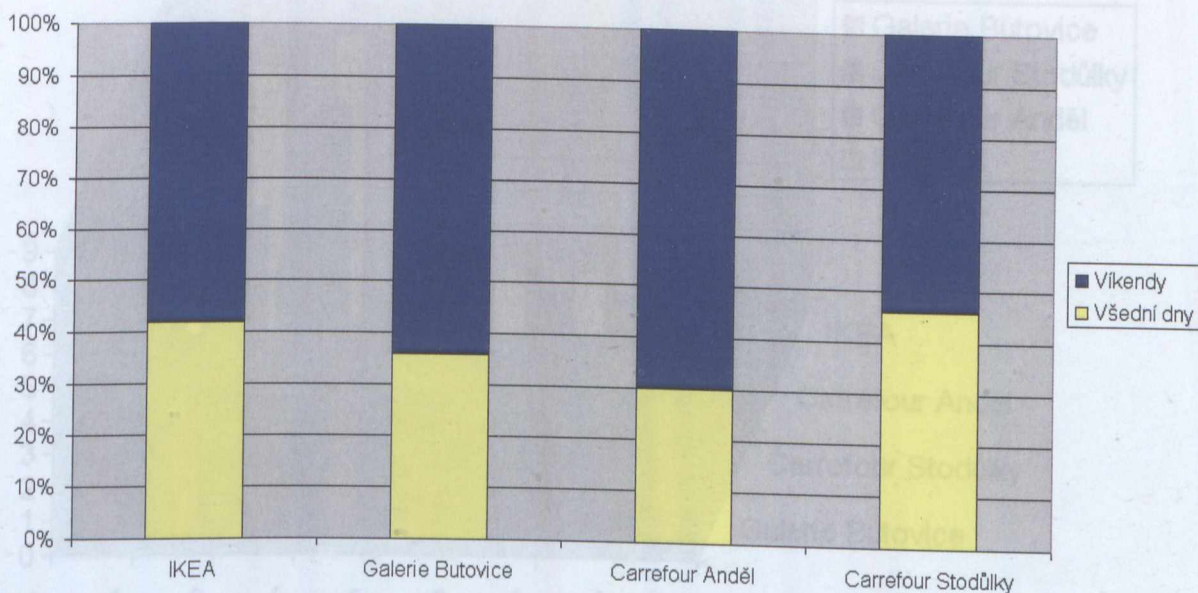

Graf. č. 3.1

Otázka č. 3 se zaměřuje na to, jak často a jak pravidelně jsou využívány možnosti pobytu dětí v dětských koutcích. Jelikož jsem s rodiči vyplňovala dotazník osobně, zjistila jsem, že dětské koutky navštěvují mimopražské děti (Karlovy Vary, Liberec, Mladá Boleslav, Roudnice nad Labem). Rodiče uvedli, že v místě jejich bydliště je nabídka možnosti využití dětských koutků minimální nebo žádná. Tito rodiče využívají možnosti dětských koutků především během víkendu a to s ohledem na dobu, kterou dítě v dětském koutku stráví, ale také na vhodnost času, kdy dítě do koutku umístí, např.

s ohledem na režim dítěte, kdy není vhodné, aby dítě ve věku od 1 roku do 6 let pobývalo v dětském koutku do 21 hodin. Na rozdíl od rodičů dětí žijících v Praze, kteří převážně využívají nabídky ve všední dny a děti umístí v dětském koutku i v pozdním čase, kdy jsou již děti velmi unavené (dětský koutek IKEA má otevřeno od 10 hodin do 20 hodin, dětský koutek Medvídko Prokúpká má otevřeno od 9 hodin do 21 hodin, stejně tak dětský koutek Mořský svět má otevřeno od 9 hodin do 21 hodin a dětský koutek Pohádka má otevřeno od 9 hodin do 19 hodin). Téměř u všech koutků je poměrně vysoké procento dětí, které dětský koutek navštívily poprvé a to 24 % dětí. 19 % dětí navštěvuje dětské koutky 1x měsíčně, 11 % dětí 2x měsíčně, 8 % dětí 3x měsíčně, 20 % dětí navštíví dětské koutky 4x měsíčně, což je vlastně jednou za týden. 4 % dětí navštěvují dětské koutky 6x měsíčně, 5 % dětí 8x měsíčně a 9 % dětí navštěvuje dětské koutky 12 x měsíčně, čili zhruba 3 x týdně.

Kdy navštěvujete DK?

Graf. č. 3.2

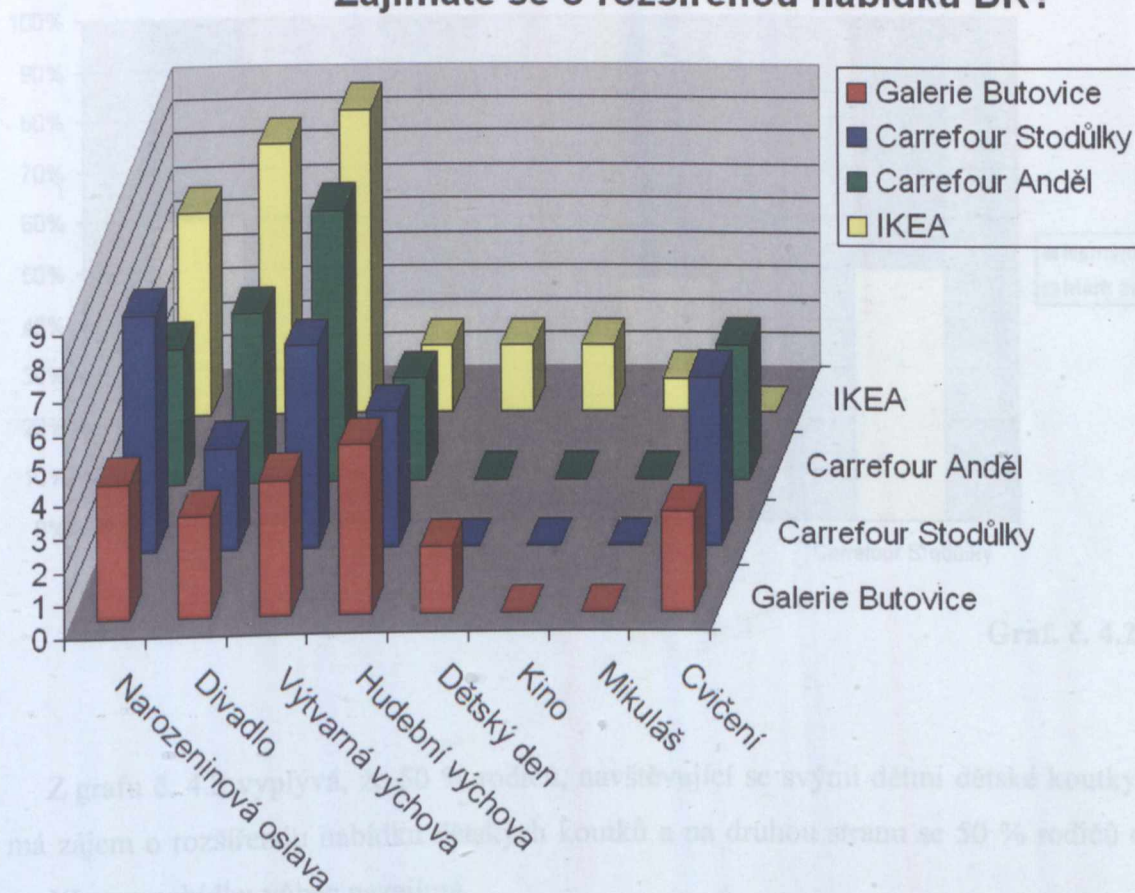
Z grafu č. 3.2 vyplývá, že dětské koutky ve všední dny navštíví 38 % rodičů s dětmi a o víkendu přijde za nabídkou dětských koutků 62 % rodičů a jejich dětí.

Otázka č. 4 – Zajímáte se o rozšířenou nabídku DK?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Narozeninová párty	6	4	4	7
Divadlo	8	3	5	3
Výtvarná výchova	9	4	8	6
Hudební výchova	2	5	3	4
Dětský den	2	2	0	0
Kino	2	0	0	0
Mikuláš	1	0	0	0
Cvičení	0	3	4	5
Mám zájem	30	21	24	25
Nemám zájem	20	29	26	25

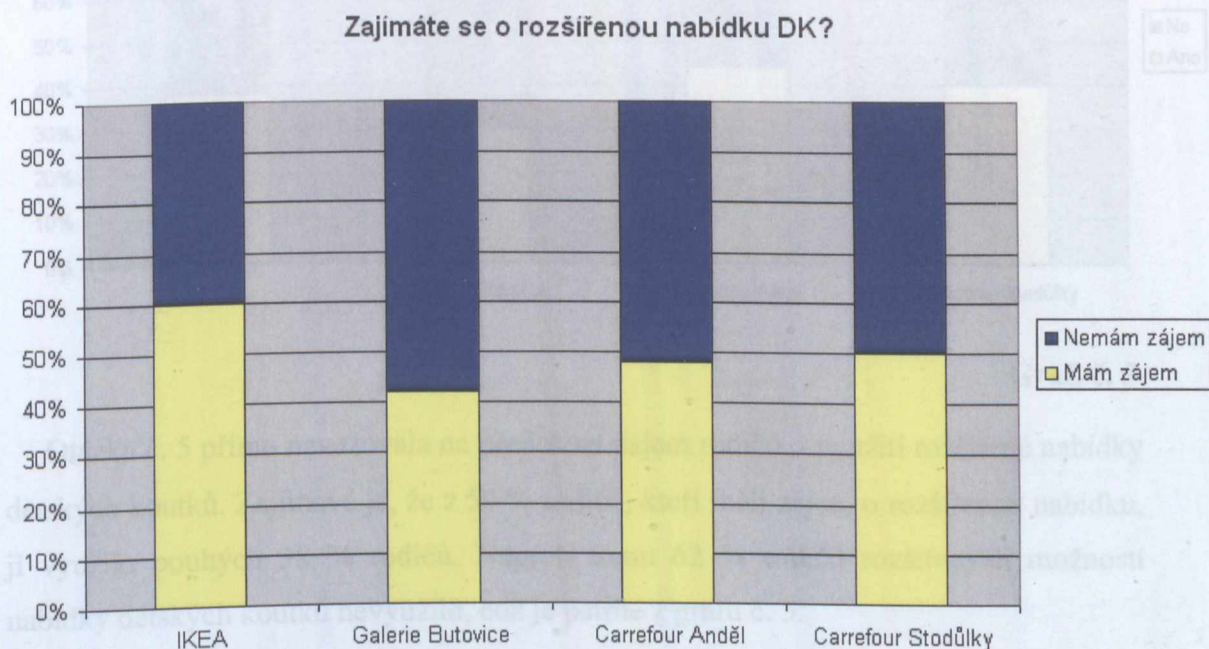
Tab. č. 4

Zajímáte se o rozšířenou nabídku DK?

Graf. č. 4.1

Rodiče mají zájem o aktivity dětí v mimoškolní činnosti. Nabídky dětských koutků jsou poměrně různorodé a myslím, že vybrat si může každý. Důležitá je informace, kdo nám tyto služby zajišťuje? Jedná se o kvalifikované odborníky? Z rozhovorů s rodiči jsem zjistila, že pokládají za samozřejmé, že veškerou nabídku poskytují příslušní kvalifikovaní pracovníci, ale tuto myšlenku si v praxi neověřují. Pouze dětský koutek Pohádka má připravené příslušné dokumenty ohledně vzdělání a lektorských služeb k dispozici k nahlédnutí. Z grafu č. 4.1 vidíme, že 72 % rodičů je pro vzdělávací aktivity (divadlo, výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova) a 28 % rodičů by zvolilo ostatní aktivity (narozeninová oslava, dětský den, kino, Mikuláš).

Graf. č. 4.2

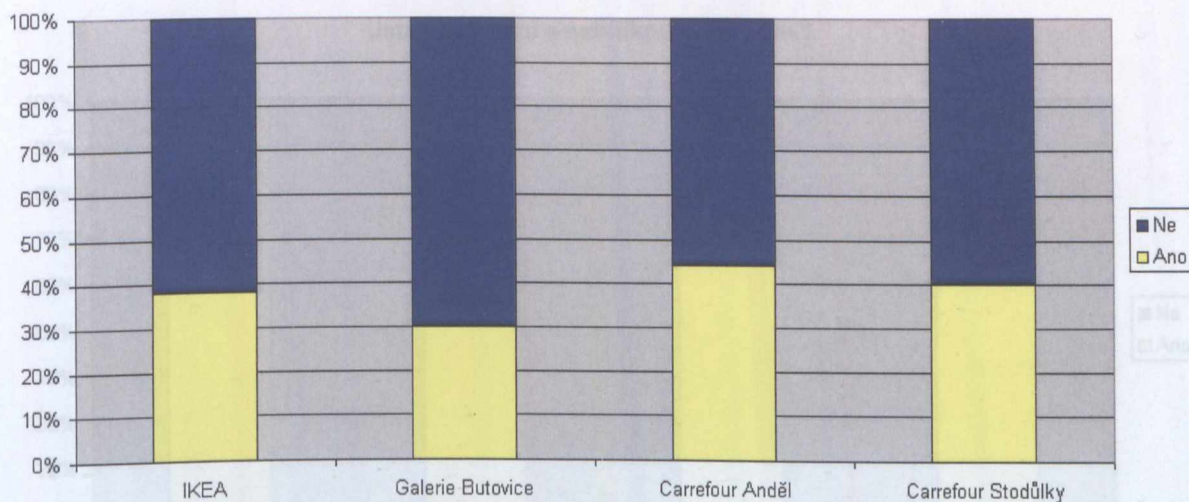
Z grafu č. 4.2 vyplývá, že 50 % rodičů, navštěvujících se svými dětmi dětské koutky, má zájem o rozšířenou nabídku dětských koutků a na druhou stranu se 50 % rodičů o rozšířenou nabídku vůbec nezajímá.

Otázka č. 5 – Využili jste rozšířenou nabídku DK?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	19	15	22	20
Ne	31	35	28	30

Tab. č. 5

Využili jste rozšířenou nabídku DK?

Graf. č. 5

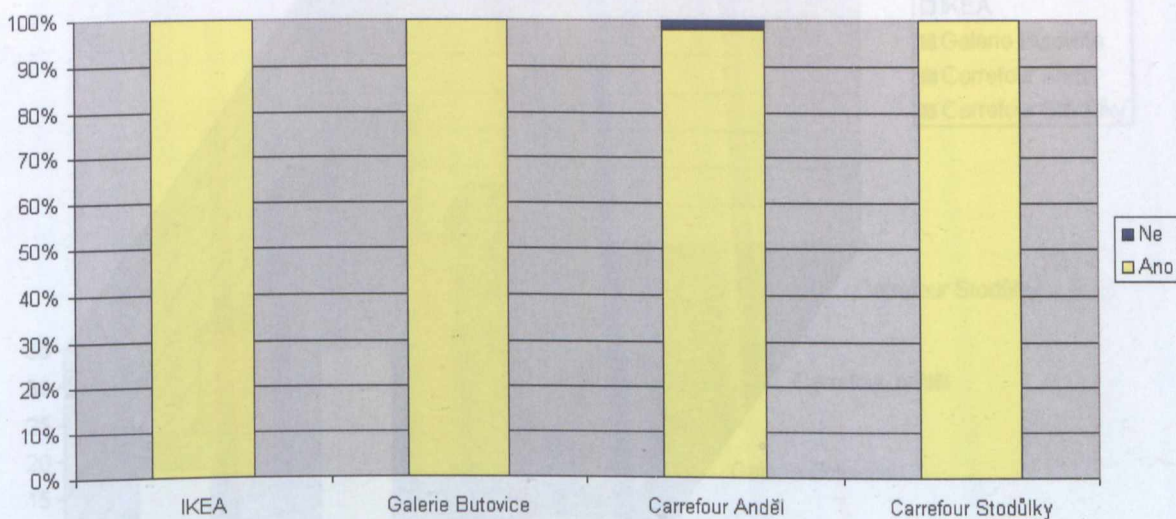
Otázka č. 5 přímo navazovala na předchozí zájem rodičů o využití rozšířené nabídky dětských koutků. Zajímavé je, že z 50 % rodičů, kteří měli zájem o rozšířenou nabídku, ji využilo pouhých 38 % rodičů. Naproti tomu 62 % rodičů rozšířených možností nabídky dětských koutků nevyužilo, což je patrné z grafu č. 5.

Otázka č. 6 – Jste spokojeni s nabídkou péče v DK?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	50	50	49	50
Ne	0	0	1	0

Tab. č. 6

Jste spokojeni s nabídkou péče v DK?

Graf. č. 6

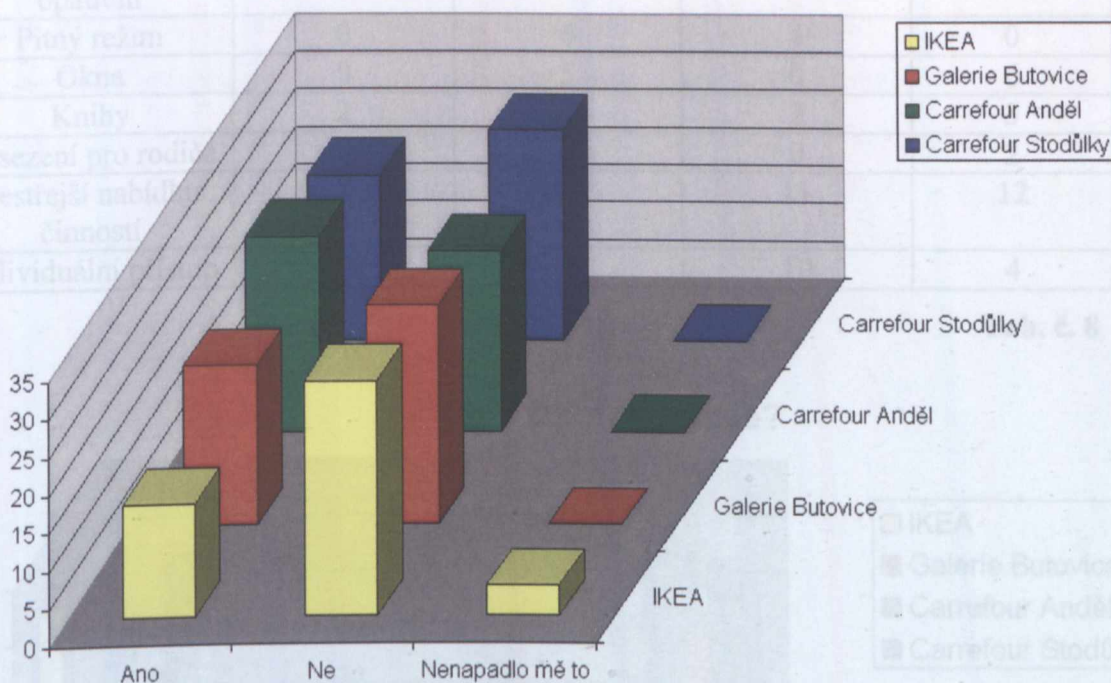
U otázky č. 6 byla odpověď téměř jednoznačná. 99,5 % dotázaných rodičů bylo spokojeno s nabídkou péče v jednotlivých koutcích. Pouze 0,5 %, tedy 1 rodina byla nespokojena, při osobní konzultaci jsem došla k závěru, že rodině chybí v dětském koutku Mořský svět individuální přístup k jejich dětem a lepší materiální vybavení, jak nám ukazuje graf č. 6.

Otázka č. 7 – Zajímáte se o vzdělání zaměstnanců DK?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	15	21	26	22
Ne	31	29	24	28
Nenapadlo mě to	4	0	0	0

Tab. č. 7

Zajímáte se o vzdělání zaměstnanců DK?

Graf. č. 7

Odpověď na otázku č. 7 rodiče přinejmenším zaskočila. Ve většině případů rodiče reagovali, že ne, ale hned při vyslovení své odpovědi, si uvědomili, že je to velmi důležité hledisko, které by měli při umístění svých dětí do dětských koutků zjišťovat a všichni se hned ujistili, že v případě dalších návštěv, se o vzdělání zaměstnanců budou informovat. Já sama jsem byla při těchto odpovědích poněkud zklamaná, ale snad si rodiče do budoucna uvědomí, jestli jim je opravdu jedno, komu své děti svěřují. 56 % rodičů se nezajímá o vzdělání zaměstnanců dětských koutků, 42 % rodičů zjišťuje vzdělání zaměstnanců dětských koutků a 2 % rodičů tato otázka vůbec nenapadla, jak vidíme z grafu č. 7.

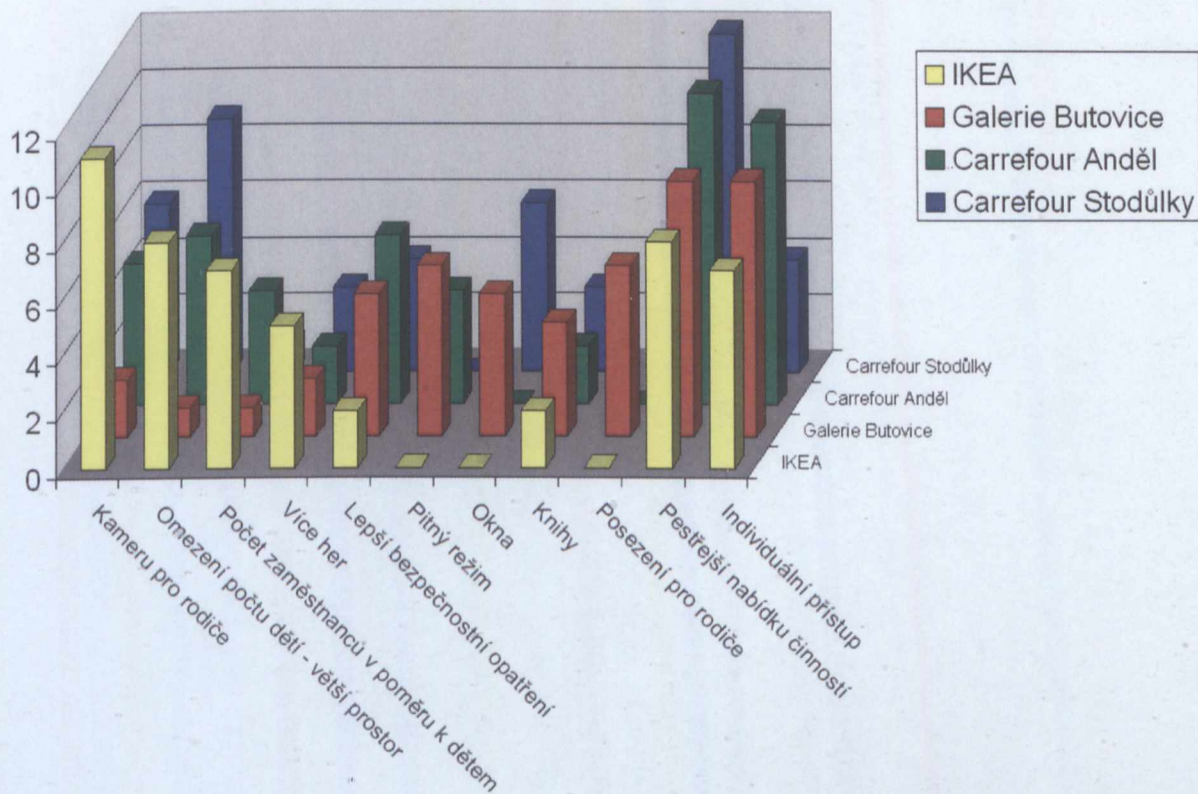

Otázka č. 8 – Co v DK postrádáte?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Kamera pro rodiče	11	2	5	6
Omezení počtu dětí – větší prostor	8	1	6	9
Počet zaměstnanců v poměru k dětem	7	1	4	1
Více her	5	2	2	3
Lepší bezpečnostní opatření	2	5	6	4
Pitný režim	0	6	4	0
Okna	0	5	0	6
Knihy	2	4	2	3
Posezení pro rodiče	0	6	0	2
Pestřejší nabídku činností	8	9	11	12
Individuální přístup	7	9	10	4

Tab. č. 8

Co v DK postrádáte?

Graf. č. 8

Domnívám se, že tato odpověď, která je zaznamenána v grafu č. 8, je ovlivněna tím, že 24 % dětí bylo v dětském koutku poprvé, takže ani děti, ani jejich rodiče, zatím neměli zkušenosti, jak by měl být koutek vybaven a co v dětském koutku postrádají. 20 % rodičů by uvítalo pestřejší nabídku činností, 15 % rodičů by ocenilo individuální přístup jejich dětem, což je sice naprosto pochopitelné, ale vzhledem k naplněné kapacitě dětských koutků s daným počtem zaměstnanců poněkud těžkopádněji realizovatelné. Shodných 12 % rodičů uvádí, že by pro svůj klid ocenili kameru, která by jim při pohybu po obchodním domě, či hypermarketu pořád nabízela pohled na jejich děti. 12 % by omezilo počet dětí v poměru k většímu prostoru. 8 % rodičů by uvítalo lepší bezpečnostní opatření, s čímž já sama naprosto souhlasím. 7 % rodičů by upravilo počet zaměstnanců v poměru k dětem. 6 % rodičů by uvítalo více her a také okna. 5 % rodičů chybí zajištění pitného režimu a nejlepší přítel člověk – kniha. 4 % rodičů by uvítali možnost posezení a pozorování svých dětí při hře.

Co byste v dětském koutku vyoplnili?

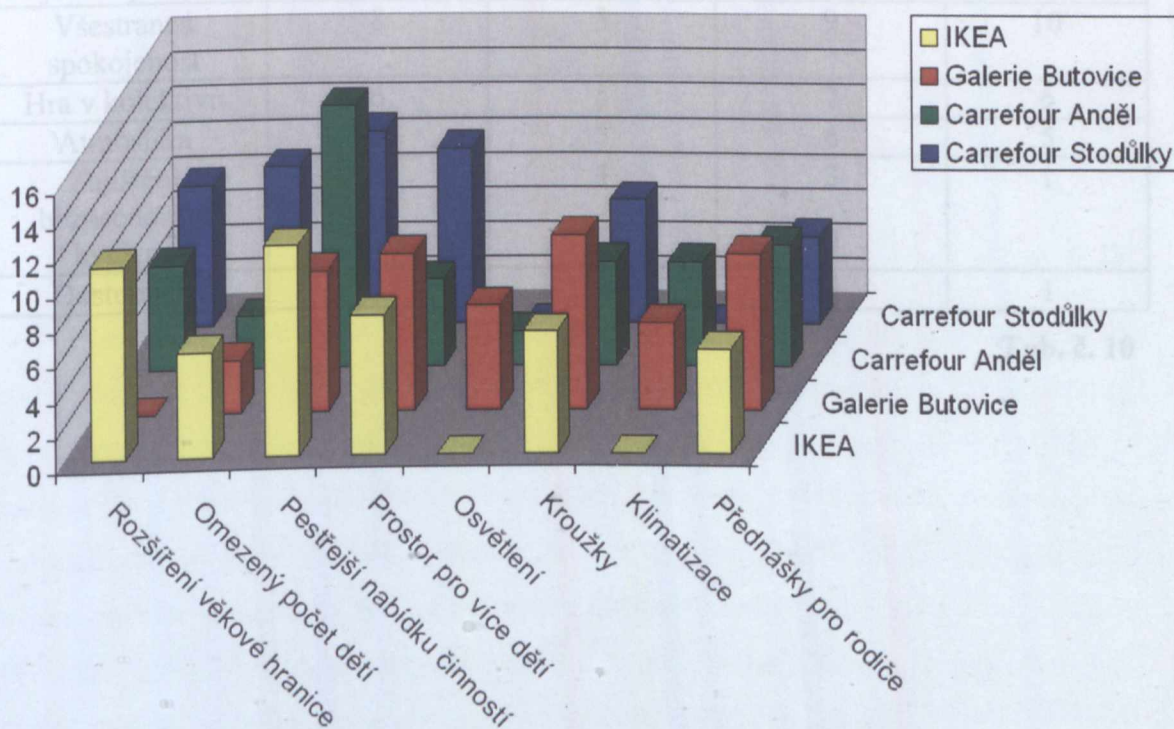
Graf č. 9

Otázka č. 9 – Co byste v dětském koutku vylepšili?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Rozšíření věkové hranice	11	0	6	8
Omezený počet dětí	6	3	3	9
Pestřejší nabídku činností	12	8	15	11
Prostor pro více dětí	8	9	5	10
Osvětlení	0	6	2	0
Kroužky	7	10	6	7
Klimatizace	0	5	6	0
Přednášky pro rodiče	6	9	7	5

Tab. č. 9

Co byste v dětském koutku vylepšili?

Graf. č. 9

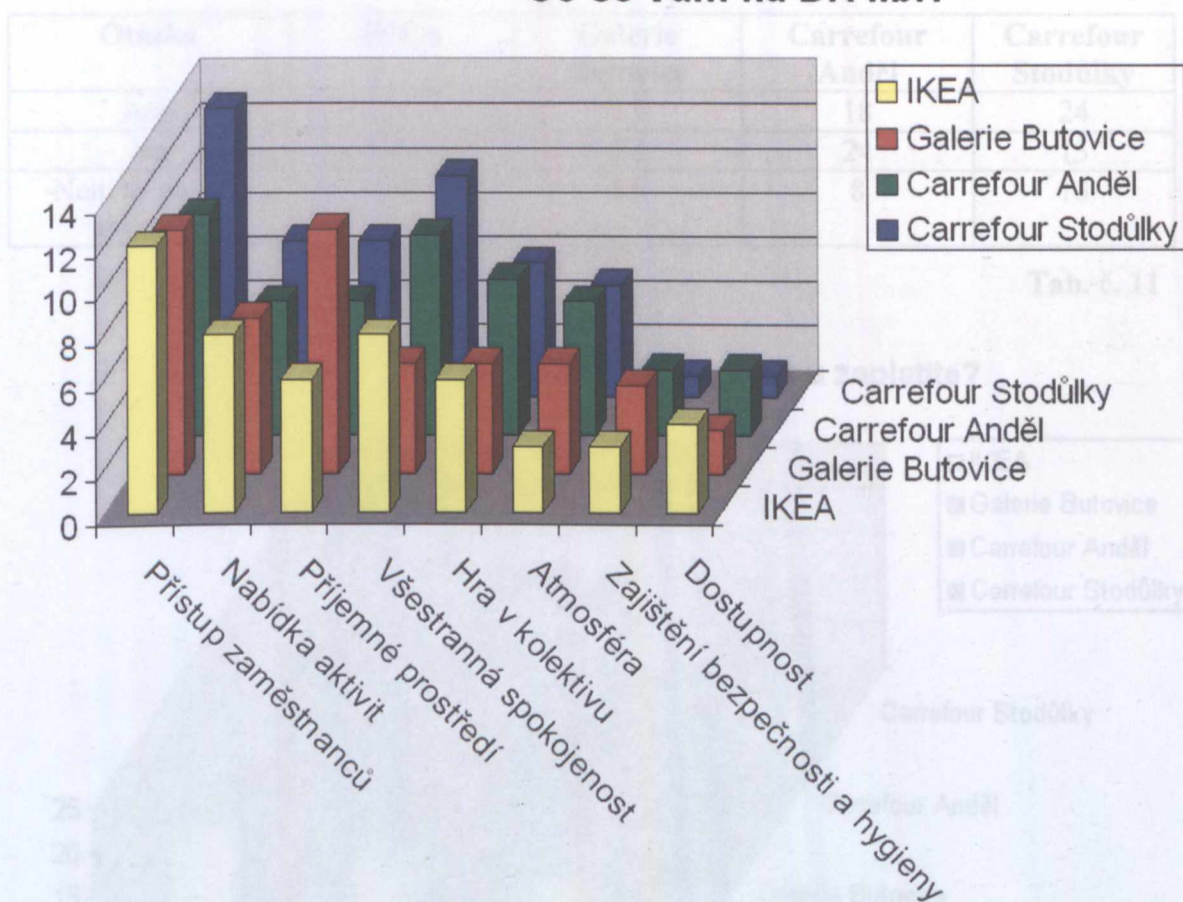
Odpověď na tuto otázku rodiče přiměla k zamyšlení. K mé radosti, se rodiče zamysleli nad možností vzdělávání svých dětí i při stávajícím programu, který je v dětských koutcích poskytován. Graf č. 9 nám vykázal tyto výsledky: 23 % rodičů má zájem o pestřejší nabídku činností. 16 % rodičů by uvítalo prostor pro více dětí. 15 % rodičů by mělo zájem o větší nabídku kroužků. 13 % rodičů by rozšířilo věkovou hranici a dalších 13 % by uvítalo přednášky pro rodiče. 10 % rodičů by zlepšilo omezený počet dětí. 6 % rodičů by uvítalo možnost klimatizace a 4 % změnu osvětlení.

Otázka č. 10 – Co se Vám na DK líbí?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Přístup zaměstnanců	12	11	10	13
Nabídka aktivit	8	7	6	7
Příjemné prostředí	6	11	6	7
Všestranná spokojenost	8	5	9	10
Hra v kolektivu	6	5	7	6
Atmosféra	3	5	6	5
Zajištění bezpečnosti a hygieny	3	4	3	1
Dostupnost	4	2	3	1

Tab. č. 10

Co se Vám na DK líbí?

Graf. č. 10

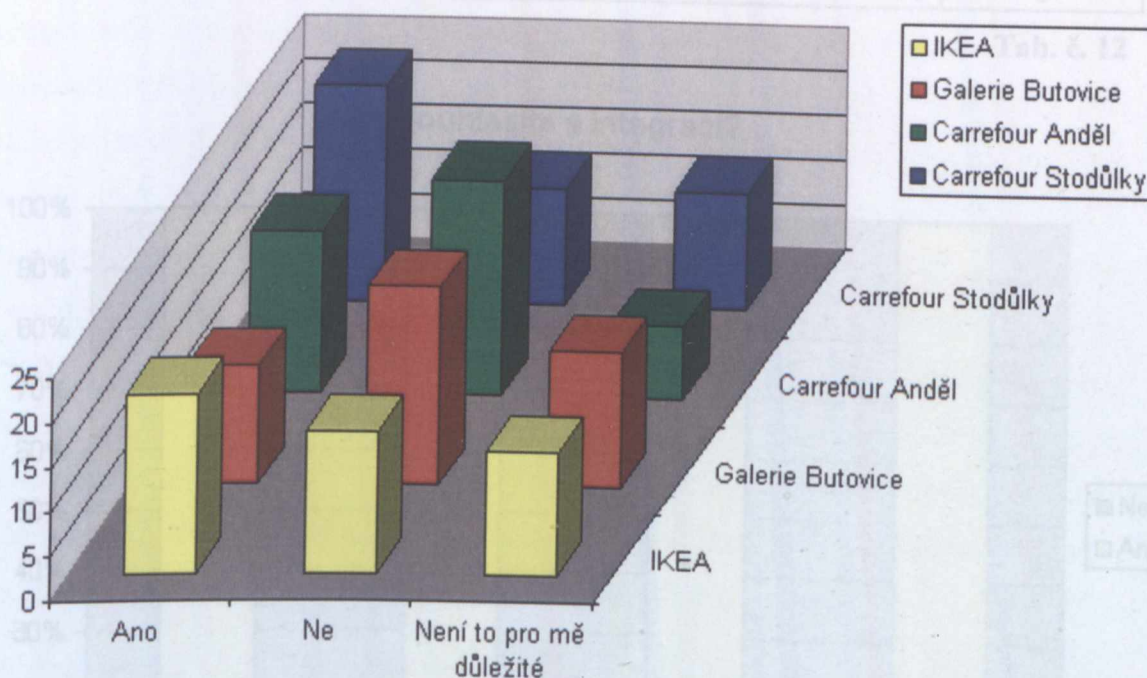
Na otázku č. 10 se mi dostalo různorodých odpovědí. Jak ukazuje graf č. 10: 23 % rodičů oceňuje individuální přístup zaměstnanců k dětem. 16% rodičů se líbí všestranná spokojenost, že zatímco oni nakupují, jejich dítě si v klidu hraje. 15 % rodičů je spokojeno s příjemným prostředím v dětských koutcích. 14 % rodičů poukázalo na nabídku aktivit, které jednotlivé dětské koutky nabízejí. 12 % rodičů je spokojeno s hrou dítěte v kolektivu. Celková atmosféra dětských koutků uspokojila 9 % rodičů. 6 % rodičů ocenilo zajištění bezpečnostního a hygienického hlediska. A pouhých 5 % rodičů uvedlo, že se jim líbí dostupnost jednotlivých dětských koutků.

Otázka č. 11 – Zvažujete částku, kterou zaplatíte?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	20	13	18	24
Ne	16	22	24	13
Není to pro mě důležité	14	15	8	13

Tab. č. 11

Zvažujete částku, kterou zaplatíte?

Graf. č. 11

Otázka č. 11 zjišťuje finanční stránku dětských koutků. Existuje několik možností: dětský koutek IKEA jako jeden z posledních poskytuje tuto službu zdarma. Ale rodiče se setkávají s různými možnostmi hlídání dětí, využívají dokonce nabídky dětského koutku Človíček v Metropoli na Zličíně, kde si dítě musí sami hlídat a ještě za to zaplatí. Dětský koutek Medvídka Prokūpka, Mořský svět i dětský koutek Pohádka mají své ceníky, dle kterých se platí za pobyt dítěte v dětském koutku. Z grafu č. 11 vyplývá, že 37 % rodičů zvažuje částku, kterou musí vydat za pobyt dítěte v dětském koutku. 63

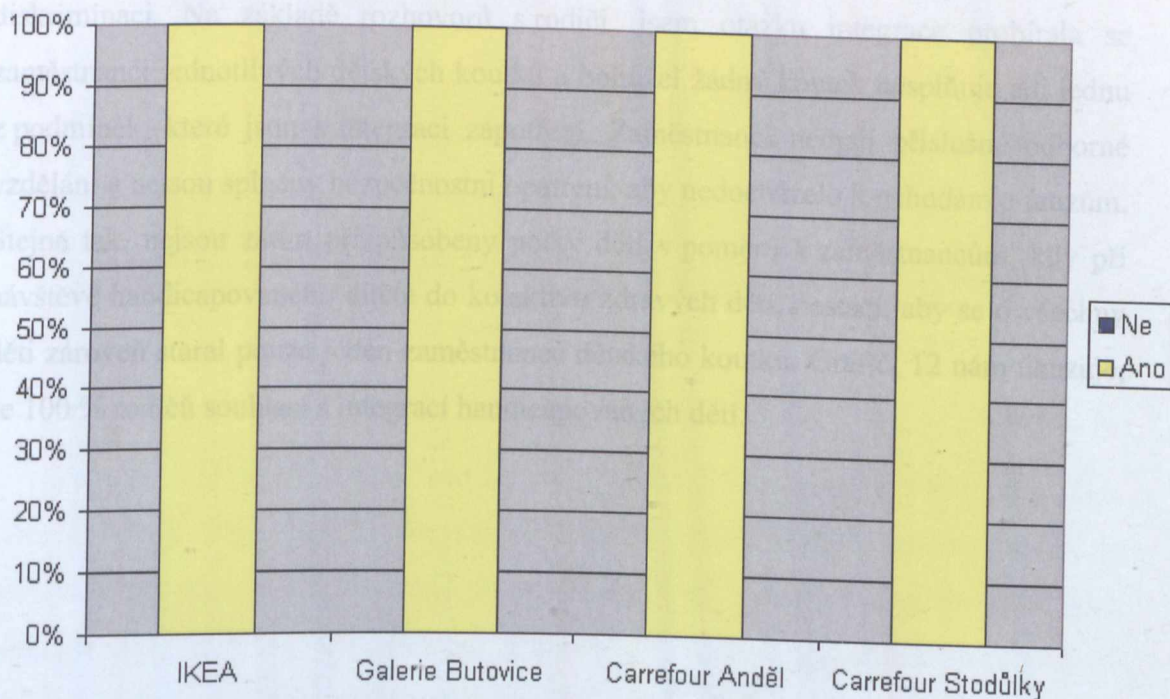
% rodičů částku nezvažuje, nebo to pro ně není důležité a prioritní, když chtějí umístit dítě v dětském koutku.

Otázka č. 12 –Souhlasili byste s umístěním dětí s menším psychickým či fyzickým postižením?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	50	50	50	50
Ne	0	0	0	0

Tab. č. 12

Souhlasíte s integrací?

Graf. č. 12

Reakce rodičů na otázku č. 12 mě také velmi překvapila. Zde se opět prokázala výhoda, že jsem s rodiči dotazník vyplňovala osobně, neboť docházelo k interaktivním rozhovorům nad jednotlivými otázkami. U této otázky byli názory rodičů podpořené vlastní zkušeností s postiženými dětmi. Někteří se s nimi setkali při docházce do mateřské školy, ve svém okolí, nebo mají postižené dítě přímo v rodině. Rodičům připadá začlenění handicapovaných dětí do dětského kolektivu zcela běžné a samozřejmé. Všichni rodiče uvedli, že v tomto případě je nutné, aby všichni zaměstnanci měli odborné vzdělání, aby nebyla ohrožena bezpečnost jak zdravých, tak handicapovaných dětí. Dále je nutné přizpůsobit tomuto záměru prostředí, aby nedocházelo k úrazům. Rodiče uvedli, že pro děti je setkání s handicapovanými vrstevníky přínosnou zkušeností do života, kdy se naučí vzájemně si pomáhat a brát ohled jeden na druhého. Vyčlenění handicapovaných dětí z kolektivu považují za jejich diskriminaci. Na základě rozhovorů s rodiči, jsem otázku integrace probírala se zaměstnanci jednotlivých dětských koutků a bohužel žádný koutek nesplňuje ani jednu z podmínek, které jsou k integraci zapotřebí. Zaměstnanci nemají příslušné odborné vzdělání a nejsou splněny bezpečnostní opatření, aby nedocházelo k nehodám a úrazům. Stejně tak, nejsou zatím přizpůsobeny počty dětí v poměru k zaměstnancům, kdy při návštěvě handicapovaného dítěte do kolektivu zdravých dětí, nestačí, aby se o všechny děti zároveň staral pouze jeden zaměstnanec dětského koutku. Graf č. 12 nám ukazuje, že 100 % rodičů souhlasí s integrací handicapovaných dětí.

Graf č. 12

Na otázku č. 13 byla odpověď rodičů jednoznačná. Všichni rodiče předškolního věku, kteří navštívili dětský koutek, navštěvují mateřské školy tyto neoficiální nabídky je nenapadlo považovat za konkurenci. Je pro ně doplnění, zpestření programu pro jejich děti, ale uvědomují si, že v žádném případě tyto zařízení nenahradí docházku do běžných mateřských škol. Jak vyplývá z grafu č. 13: 100 % rodičů se domnívá, že dětské koutky nekonkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání.

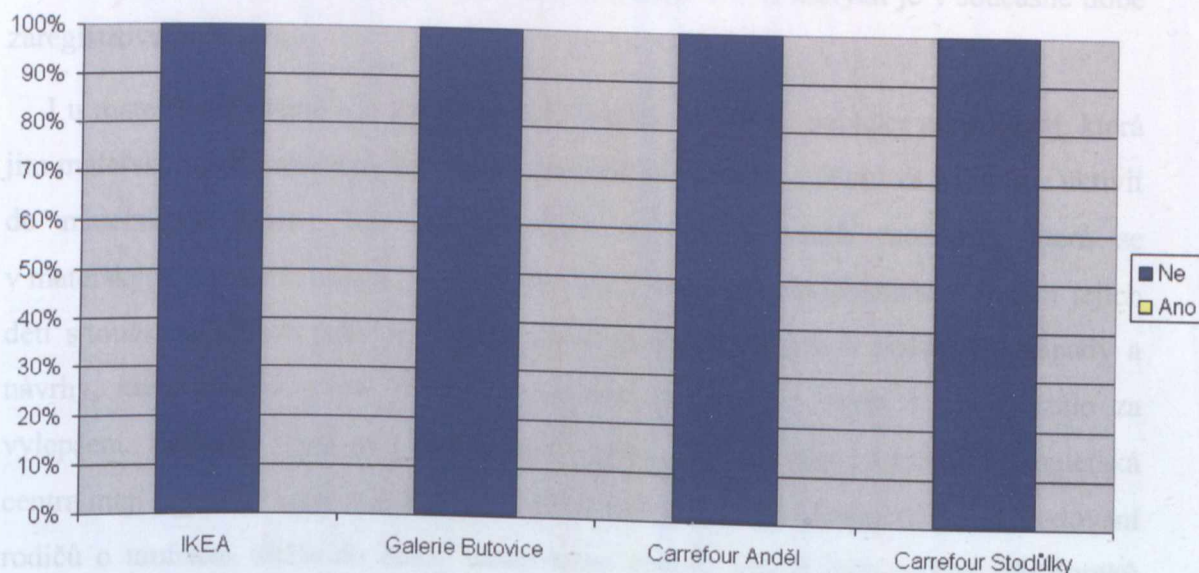

Otázka č. 13 – Domníváte se, že DK konkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání?

Otázka	IKEA	Galerie Butovice	Carrefour Anděl	Carrefour Stodůlky
Ano	0	0	0	0
Ne	50	50	50	50

Tab. č. 13

Konkurence předškolního vzdělávání

Graf. č. 13

Na otázku č.13 byla odpověď rodičů jednoznačná. Všechny děti předškolního věku, které navštívili dětský koutek, navštěvují mateřské školy tyto netradiční nabídky je nenapadlo považovat za konkurenci. Je pro ně doplnění, zpestření programu pro jejich děti, ale uvědomují si, že v žádném případě tyto zařízení nenahradí docházku do běžných mateřských škol. Jak vyplývá z grafu č. 13: 100 % rodičů se domnívá, že dětské koutky nekonkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání.

5.4.2 Mateřská centra

Další možností, která může být rodičům k dispozici je návštěva mateřských center. Zde samozřejmě záleží na lokalitách, kde mateřská centra již fungují, nebo vznikají další. Samozřejmě, zde je velkou výhodou, bydlí-li rodina ve městě, například v Praze, kde jsou mateřská centra dostupná ve většině městských částí, tudíž i většině rodin, které mají o tuto možnost zájem. Mateřská centra sice vznikají i v dalších větších městech, ale například na vesnicích tato nabídka zcela chybí. V příloze č. 5 uvádím seznam registrovaných členů Sítě mateřských center v ČR, kterých je v současné době zaregistrovaných 139.

I u mateřských center mě zajímalo, proč rodiče využívají nabídky a možností, která jim mateřská centra nabízejí. Jak často a pravidelně dochází s dětmi za nabídkou aktivit do mateřských center. Na základě zájmu a využití všech možností, která se v mateřských centrech nabízí, jsem zhodnotila i celkovou spokojenost rodičů a jejich dětí s touto nabízenou péčí. A pečlivě jsem zaznamenala jejich postřehy, nápady a návrhy, které souvisí s tím, co jim v mateřských centrech chybí a co by stálo za vylepšení. Zajímala jsem se i o finanční situaci, ale vzhledem k tomu, že mateřská centra mají poplatky spíše symbolické, nebyla tou rozhodující kategorií při rozhodování rodičů o umístění dítěte do herny mateřského centra. Stejně jako u dětských koutků jsem zjišťovala názory rodičů na integraci handicapovaných dětí a také jejich názor, zda považují mateřská centra za konkurenci institucionalizovaného předškolního vzdělávání.

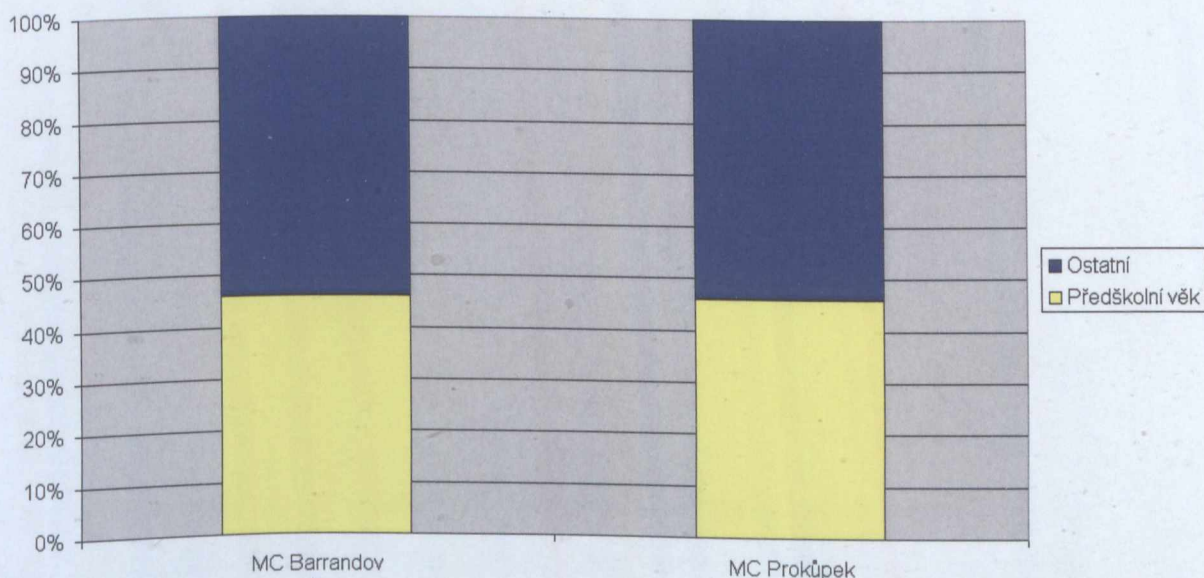
Otázka č. 1 – Věk dítěte

Věk	MC Barrandov	MC Prokúpek
7	2	0
6	2	0
5	4	0
4	5	8
3	12	15
2	17	16
1	8	11
Celkem	50	50
Předškolní věk	23	23
Ostatní	27	27

Tab.č.14

Z tabulky č. 1 vyplývá, že mateřská centra navštěvuje méně než polovina dětí předškolního věku. Z uvedeného vzorku, které navštívily během mého výzkumu mateřská centra je 46 % dětí předškolního věku. Vyplývá to z toho, že nabídku mateřských center využívají především matky na mateřské dovolené, tudíž se jedná o děti mladší čtyř let. Mateřské centrum Barrandov přijímá děti od 0 do 7 let a mateřské centrum Prokúpek je určené dětem od 0 do 5 let.

Zastoupení předškolního věku

Graf č. 14

Z grafu č. 14 vidíme procentuální porovnání návštěvnosti předškolních a dětí ostatních věkových skupin. 46 % dětí předškolního věku navštívilo během mého výzkumu mateřské centrum Barrandov a mateřské centrum Prokúpek. A 54 % dětí zastupuje ostatní věkové skupiny. Na tyto výsledky má také vliv zaměření a specializace mateřských center, stejně jako u dětských koutků a nabídka jejich činnosti, jak uvidíme z následujícího výzkumu v jednotlivých mateřských centrech.

Aktivní využití volného času	19	18
------------------------------	----	----

Tab. č. 15

Proč využijete nabídku MC?

Graf č. 15

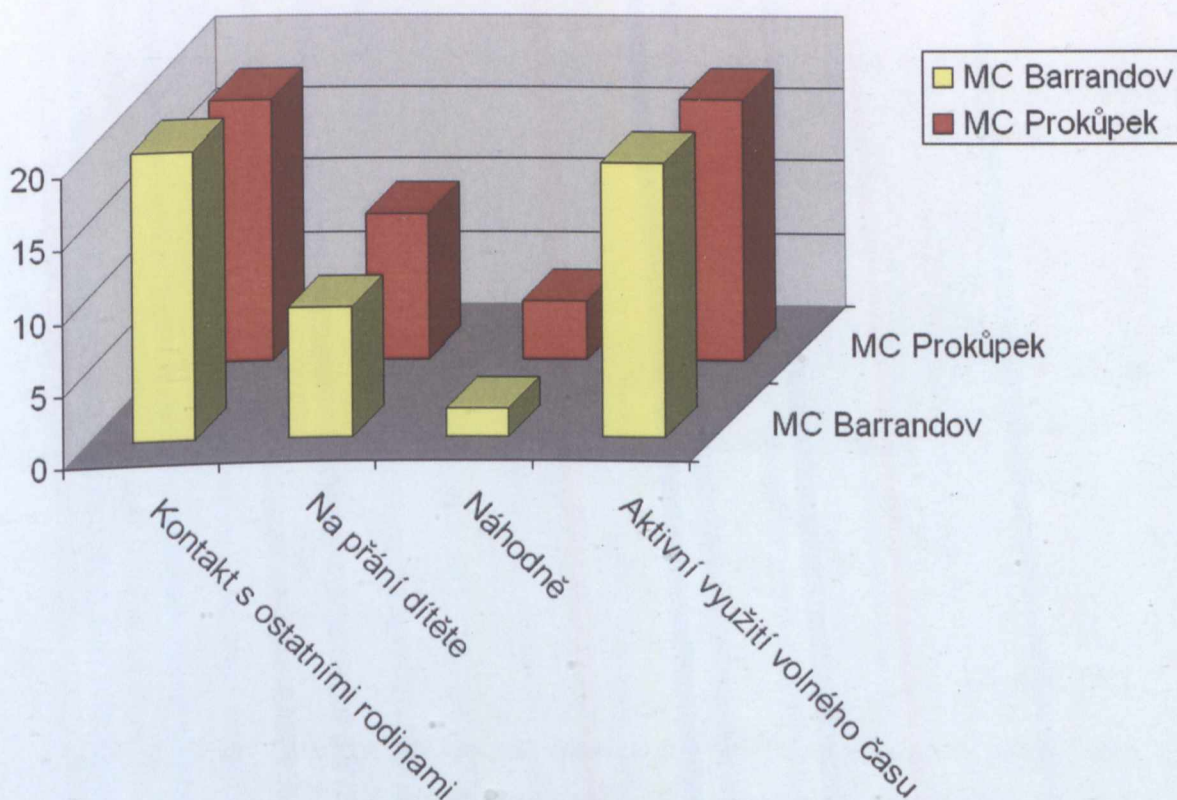
Z grafu č. 15 vyplývá, že rodičům při návštěvě mateřského centra jde především o kontakt s ostatními rodiči, aby jejich děti nebyly izolovány v anonymních panelákových bytích a to z 38 %, 37 % rodičů má zájem o aktivní strávení volného času,

Otázka č. 2 – Proč využijete nabídku MC?

	MC Barrandov	MC Prokúpek
Kontakt s ostatními rodinami	28	18
Na přání dítěte	9	10
Náhodně	2	4
Aktivní využití volného času	19	18

Tab.č. 15

Proč využijete nabídku MC?

Graf č. 15

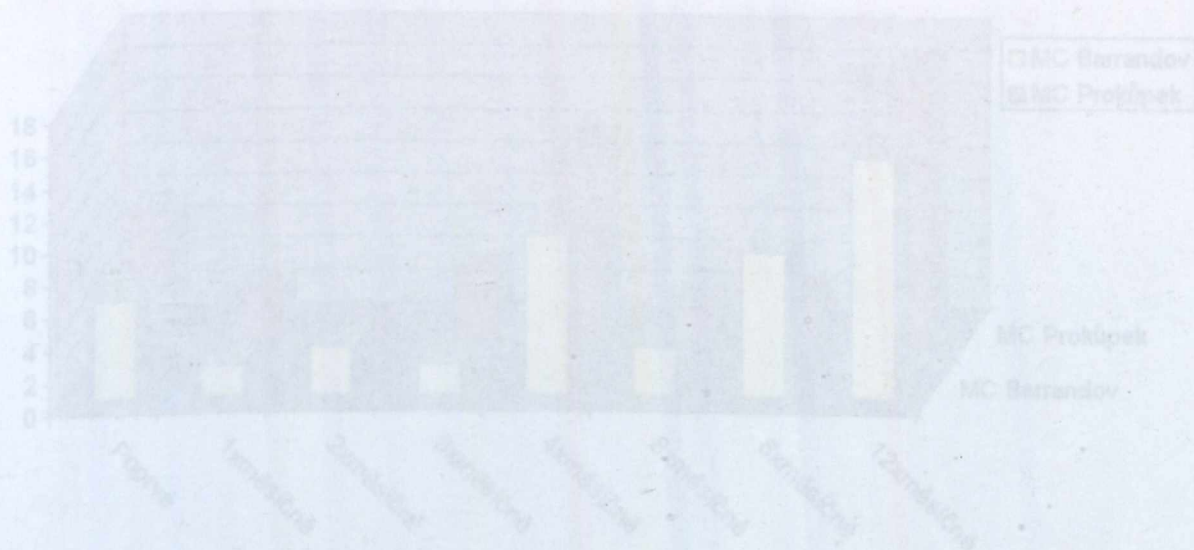
Z grafu č. 15 vyplývá, že rodičům při návštěvě mateřského centra jde především o kontakt z ostatními rodinami, aby jejich děti nebyly izolovány v anonymitě panelákových bytů a to z 38 %. 37 % rodin má zájem o aktivní strávení volného času,

což se při návštěvách mateřských center daří realizovat. 19 % rodičů dbá na názor a přání dítěte a pouhých 6 % využije nabídku mateřských center náhodně, i zde může hrát roli fakt, že někteří rodiče jsou zde poprvé.

	MC Prácheň	MC Prokopek
1-měsíčně	2	2
2-měsíčně	3	1
3-měsíčně	2	4
4-měsíčně	10	12
6-měsíčně	3	2
8-měsíčně	9	3
12-měsíčně	15	17

Tab. č. 16

Jak a kdy využíváte možnosti MC?

Gráf. č. 16.1

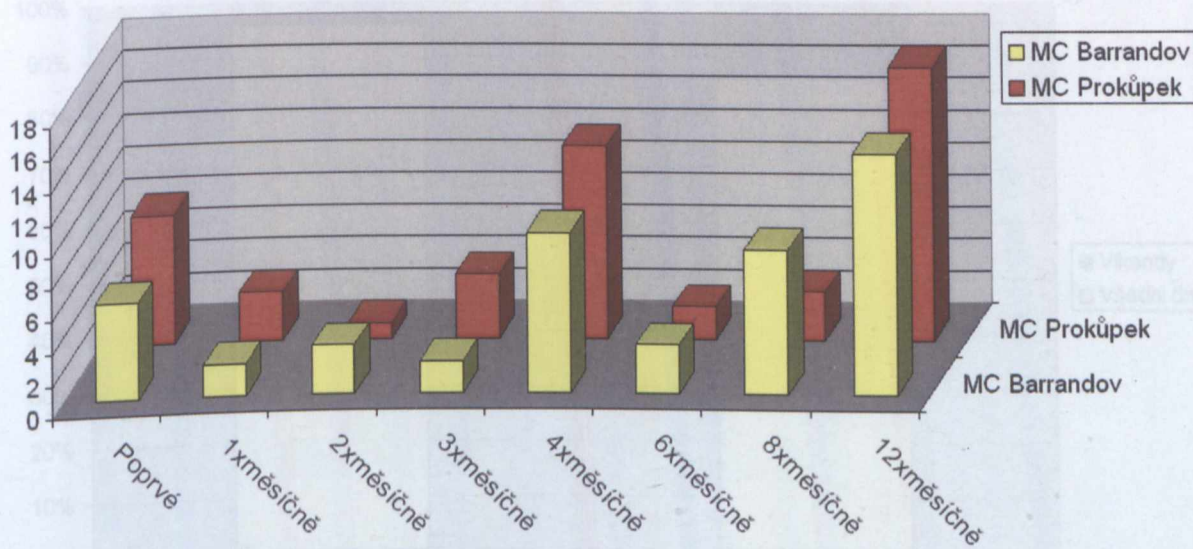
Otázka č. 3 se zaměřuje na to, jak často jsou využívány možnosti pohybu dětí v mateřských centrech. 32 % rodičů využívá nabídku mateřských center 12 x měsíčně, což je zhruba 2x v týdnu, zde rodiče pravidelně navštěvují herny nebo kroužky a kurzy pro rodiče. Využití těchto aktivit převládá během pracovního týdne, na rozdíl od dětských koutků, které jsou navštěvovány především o víkendech. Mateřské centrum Barrandov je k dispozici rodinám a jejich dětem ve dvou blocích. Dopolední blok má otevřeno od 9.00 hodin do 12.00 hodin, během této doby je mimo pravidelné nabídky kroužků k dispozici otevřená herny. A odpolední blok je otevřen od 14.45 hodin do

Otázka č. 3 – Jak a kdy využíváte možnosti MC?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Poprvé	6	8
1xměsíčně	2	3
2xměsíčně	3	1
3xměsíčně	2	4
4xměsíčně	10	12
6xměsíčně	3	2
8xměsíčně	9	3
12xměsíčně	15	17

Tab. č. 16

Jak a kdy využíváte možnosti MC?

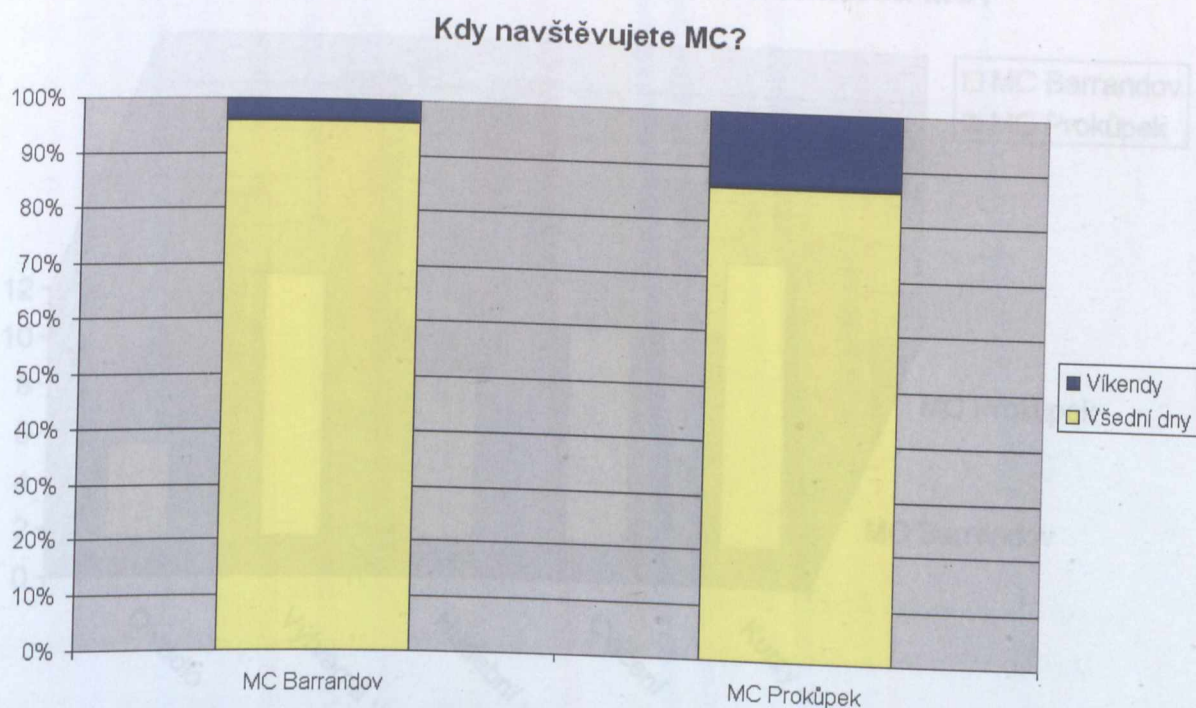

Graf. č. 16.1

Otázka č. 3 se zaměřuje na to, jak často jsou využívány možnosti pobytu dětí v mateřských centrech. 32 % rodičů využívá nabídku mateřských center 12 x měsíčně, což je zhruba 3x v týdnu, zde rodiče pravidelně navštěvují herny nebo kroužky a kurzy pro rodiče. Využití těchto aktivit převládá během pracovního týdne, na rozdíl od dětských koutků, které jsou navštěvovány především o víkendech. Mateřské centrum Barrandov je k dispozici rodinám a jejich dětem ve dvou blocích. Dopolední blok má otevřeno od 9.00 hodin do 12.00 hodin, během této doby je mimo pravidelné nabídky kroužků k dispozici otevřená herna. A odpolední blok je otevřen od 14.45 hodin do

18.00 hodin, přičemž každý den je začátek kurzů či kroužků upraven. Mateřské centrum Prokůpek je pro rodiny s dětmi otevřené od 9.30 hodin do 12.00 hodin a odpolední blok je ve čtvrtek od 16.45 hodin do 18.15 hodin.

22 % rodičů využívá nabídku mateřských center 4x měsíčně, což je zhruba jednou týdně. Ještě bych se zmínila o 1 % rodičů, kteří zavítali do mateřského centra poprvé během mého výzkumu, a do té doby zatím neměli žádné zkušenosti a informace získali od jiných rodičů nebo na internetu. Četnost návštěvnosti mateřských center je velmi dobře patrná z grafu č. 16.1.

Graf. č. 16.2

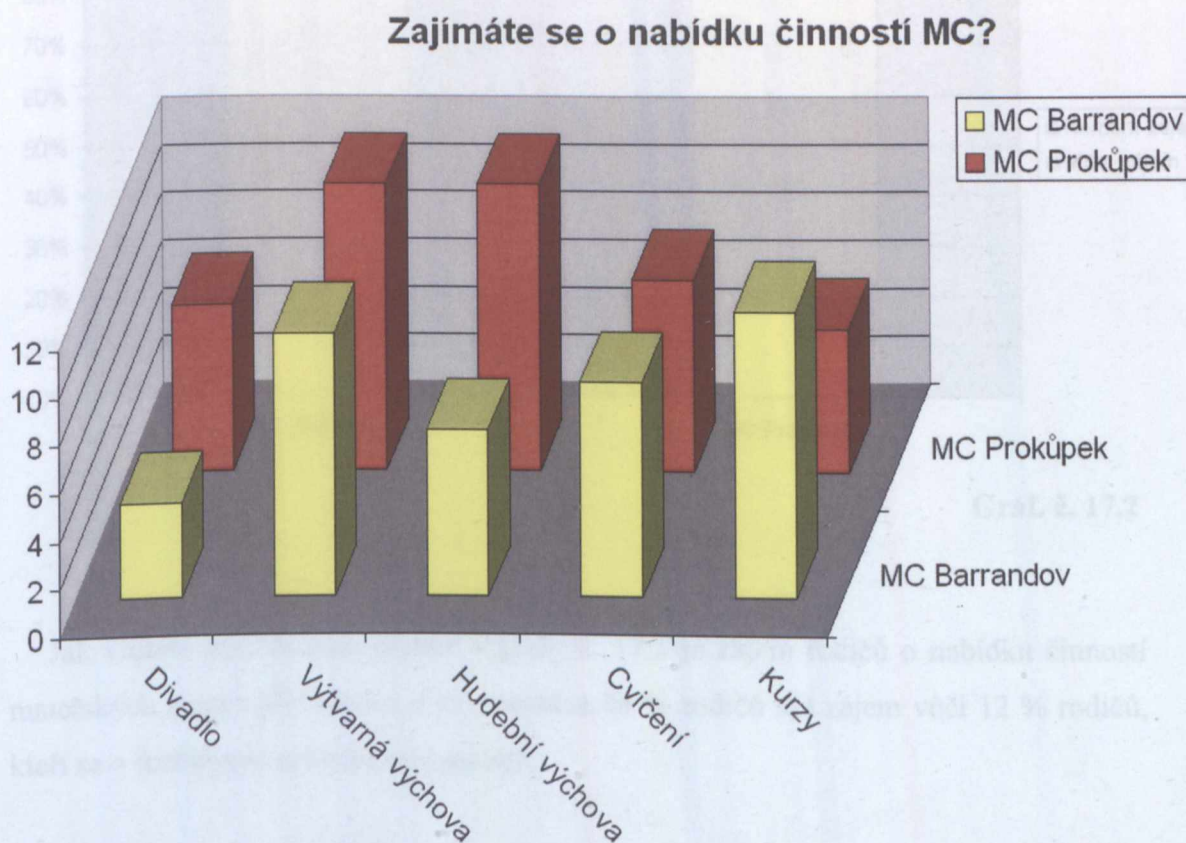
Graf č. 16.2 nám ukazuje kdy rodiče častěji využívají nabídku mateřských center, 91 % rodičů dochází se svými dětmi do mateřských center ve všední dny, protože právě ve všední dny jsou mateřská centra otevřena pravidelně. Naproti tomu o víkendech se pořádají pouze příležitostné akce, které využívá jen 9 % rodin.

Otázka č. 4 – Zajímáte se o nabídku činnosti MC?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokůpek
Divadlo	4	7
Výtvarná výchova	11	12
Hudební výchova	7	12
Cvičení	9	8
Kurzy	12	6
Mám zájem	43	45
Nemám zájem	7	5

Tab. č. 17

Graf. č. 17.1

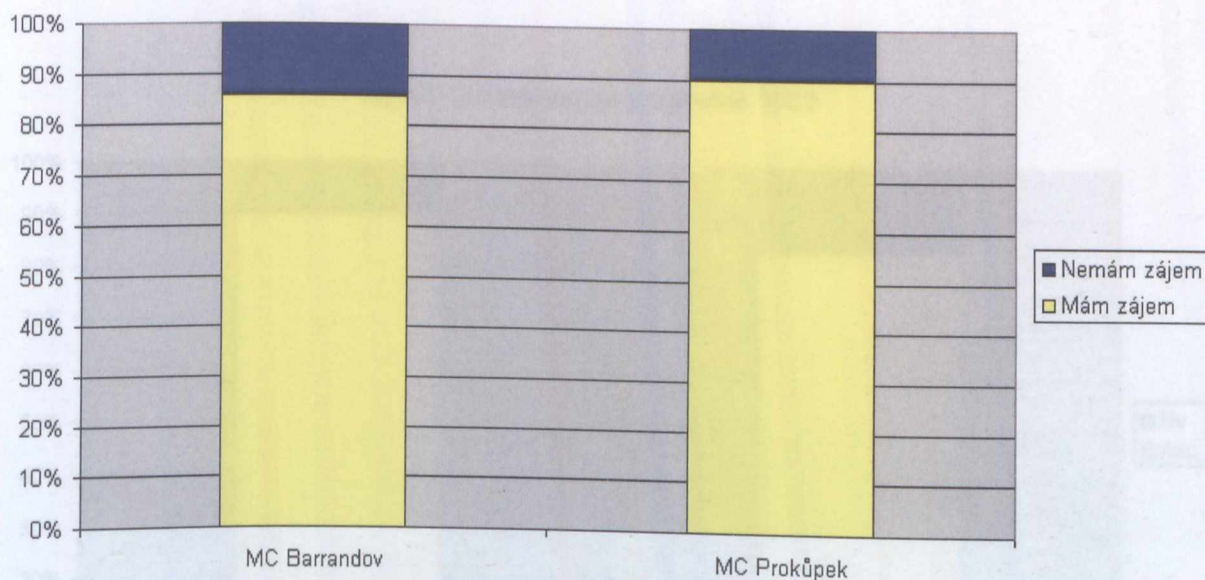
Z grafu č. 17.1 vyplývá, jaký je zájem o rozšířenou nabídku mateřských center. 80 % rodičů se zajímá o všechny vzdělávací bloky pro děti a 20 % rodičů se zajímá o kurzy, které jsou poskytovány především dospělým. Například mateřské centrum Barrandov pořádá kurzy zdravotních masáží dětí a kojenců, reflexních, sportovních masáží, poradnu pro budoucí a kojící matky s laktální poradkyní, také nabízí služby numerologa či aromaterapeutky. Mateřské centrum Prokůpek pořádá přednášky na témata, která si

rodiče sami zvolí jako aktuální. Já sama jsem se zúčastnila přednášky, kterou vedla MUDr. Věra Gabrielová a přednáška byla na téma: Jak podporovat sebedůvěru dítěte?

Centrum	18. listopadu	19. listopadu
MC Barrandov	12	12
MC Prokůpek	12	12

Zajímáte se o nabídku činností MC?

Tab. č. 18

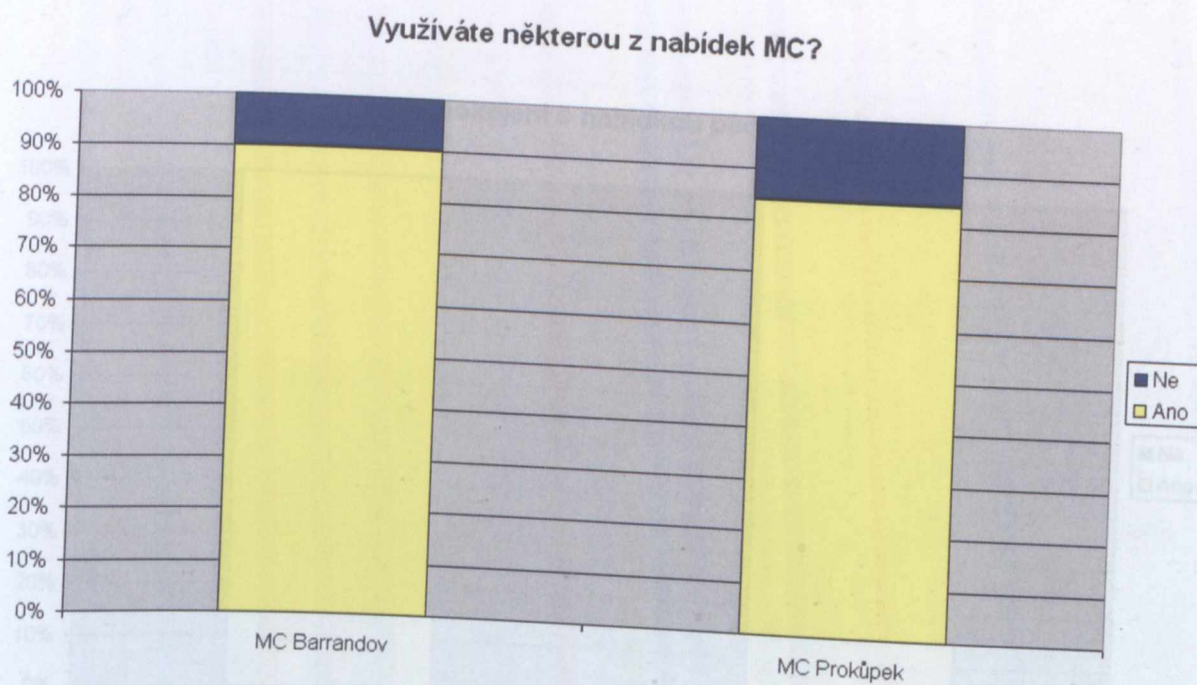
Graf. č. 17.2

Jak vidíme porovnáním hodnot v grafu č. 17.2 je zájem rodičů o nabídku činností mateřských center převažující a to v poměru 88 % rodičů má zájem vůči 12 % rodičů, kteří se o rozšířenou nabídku nezajímají.

Otázka č. 5 – Využíváte některou z nabídek MC?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Ano	45	42
Ne	5	8

Tab. č. 18

Graf. č. 18

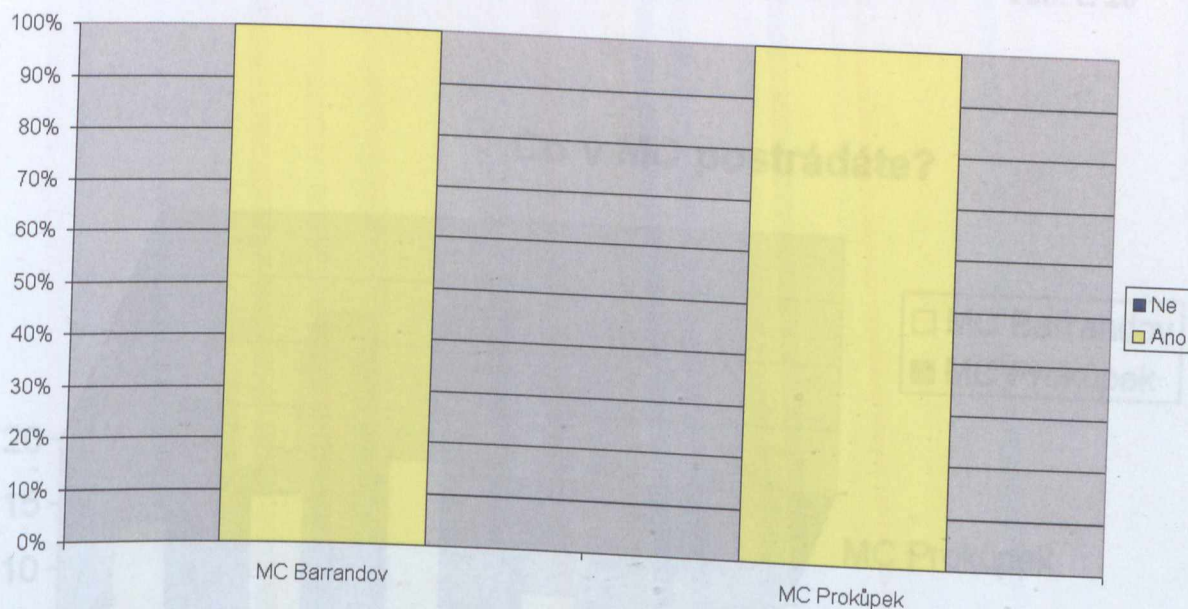
Otázka č. 5 se zaměřila na využití výše zmíněné rozšířené nabídky mateřských center. Jak je patrné z grafu č. 18, tak 87 % rodičů využívá nabídku mateřských center oproti 13 % rodičů, kteří nabídku nevyužívají. Zde je vidět rozdíl, mezi dětskými koutky, kdy 50 % rodičů má zájem o rozšířenou nabídku, která se jim nabízí, ale pouhých 38 % rodičů této nabídky využívá. V mateřských centrech je z celkového zájmu rodičů ve výši 88 % využití nabídky 87 %.

Otázka č. 6 – Jste spokojeni s nabídkou péče MC?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Ano	50	50
Ne	0	0
Více hraček	16	17
Omezení počtu dětí – větší prostor	6	4
Pestřejší nabídku činností	4	5

Tab. č. 19

Jste spokojeni s nabídkou péče MC?

Graf. č. 19

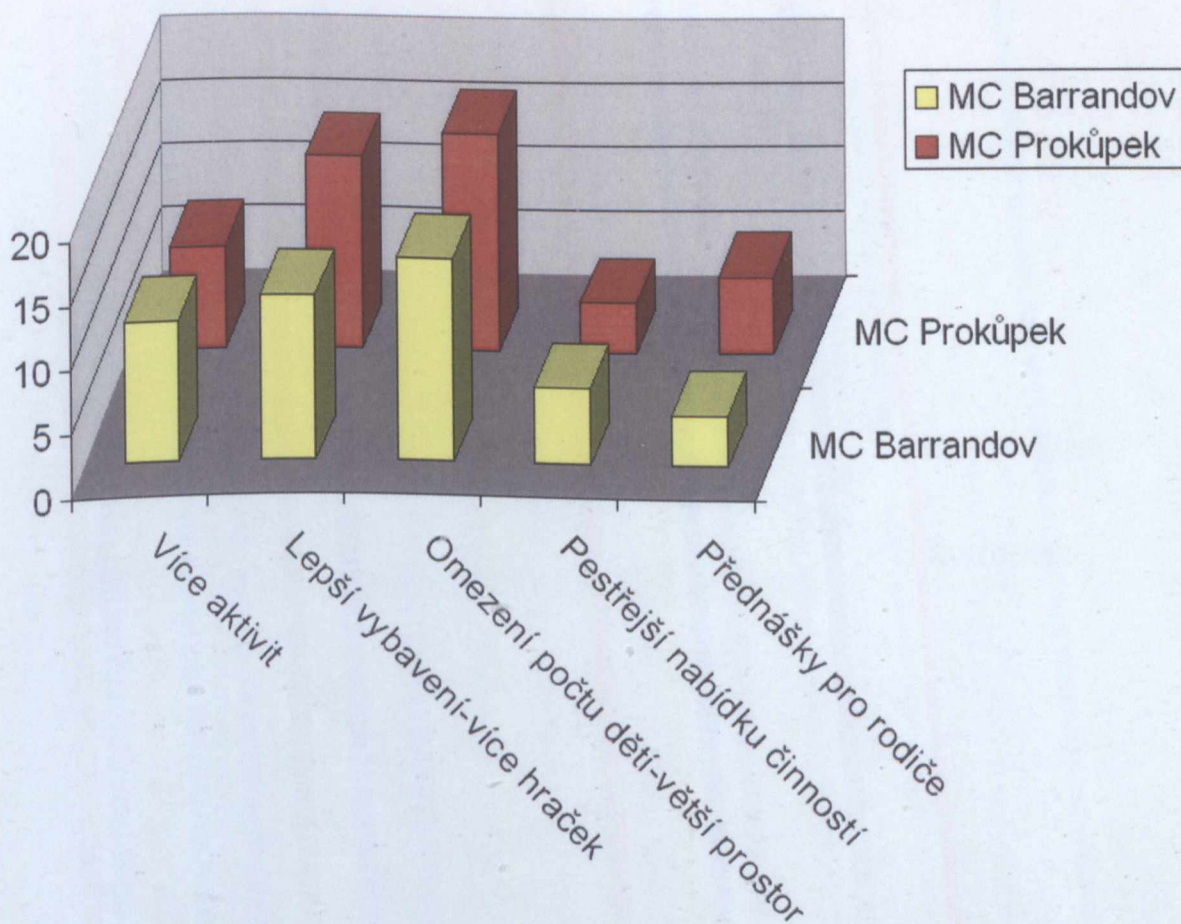
Z grafu č. 19 je zřejmé, že všechny rodiny, které navštívily dané mateřské centrum v době mého výzkumu, byly spokojeny s jeho nabídkou. Domnívám se, že na tomto výsledku je rozhodující ta skutečnost, že nabídka vychází z potřeb místní komunity, schopností, potřeb a tvořivosti těch, kteří se na nabídce činností aktivně podílejí.

Otázka č. 7 – Co v MC postrádáte?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Více aktivit	11	8
Lepší vybavení – více hraček	13	15
Omezení počtu dětí – větší prostor	16	17
Pestřejší nabídku činností	6	4
Přednášky pro rodiče	4	6

Tab. č. 20

Co v MC postrádáte?

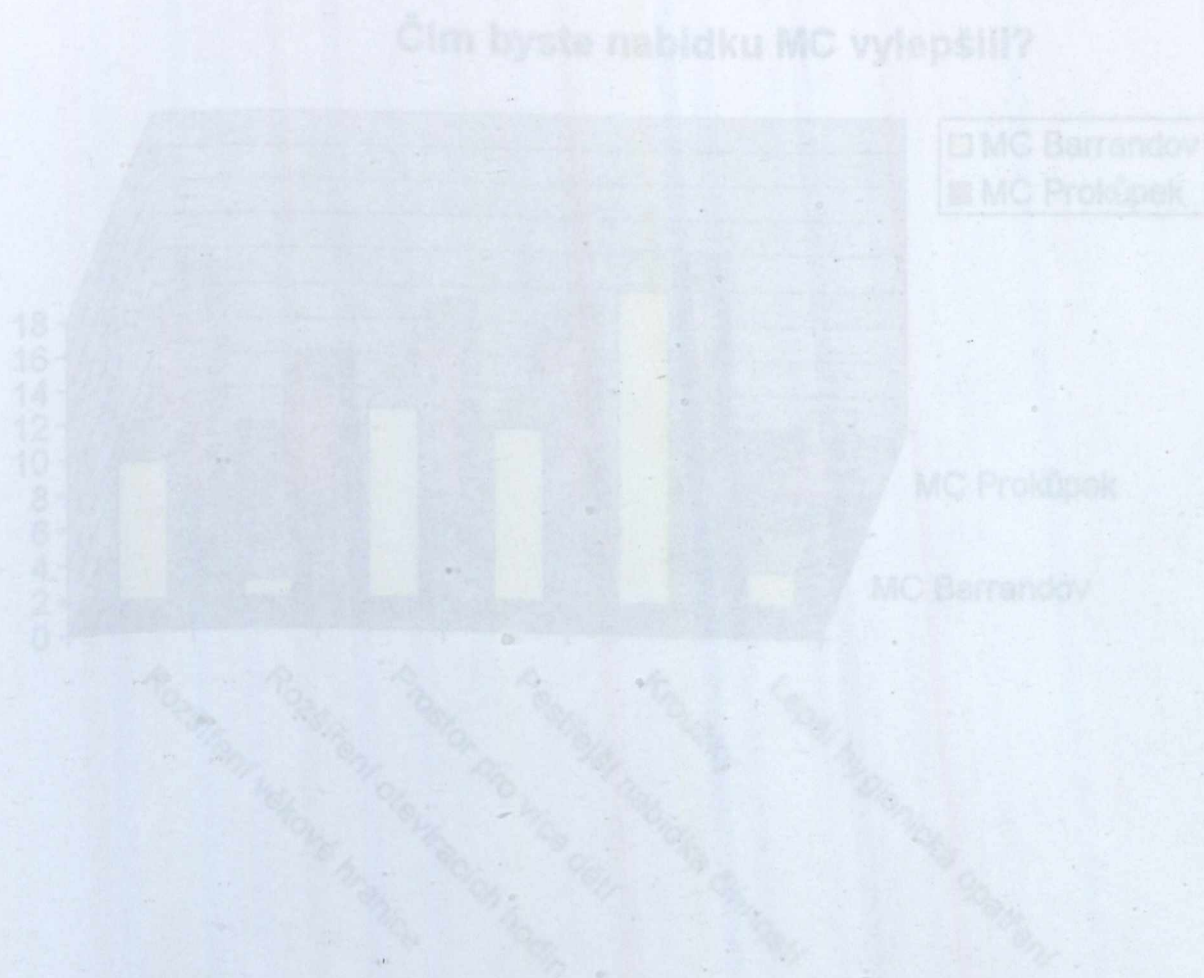

Graf. č. 20

Odpověď na otázku č. 7 byla z části ovlivněna možnostmi mateřských center. Například: mateřské centrum Prokůpek zrovna aktuálně hledá nové a větší prostory, neboť momentálně nemůže uspokojit stále rostoucí potřebu po svých službách. Stejně tak vybavení mateřských center záleží ve velké míře na sponzorských darech, či na dobré vůli dobrovolníků.

Z grafu č. 20 vidíme, že 33 % rodičů postrádá větší prostor, který bezprostředně souvisí s větším počtem dětí, které mohou do mateřského centra docházet zároveň. 28 % rodičů by uvítalo lepší materiální vybavení, například více hraček pro děti. 19 % rodičů v mateřských centrech postrádá více aktivit. 10 % rodičů chybí pestřejší nabídka činností a zbylých 10 % rodičů touží po dalším sebevzdělávání a postrádá přednášky pro rodiče.

Tab. č. 21

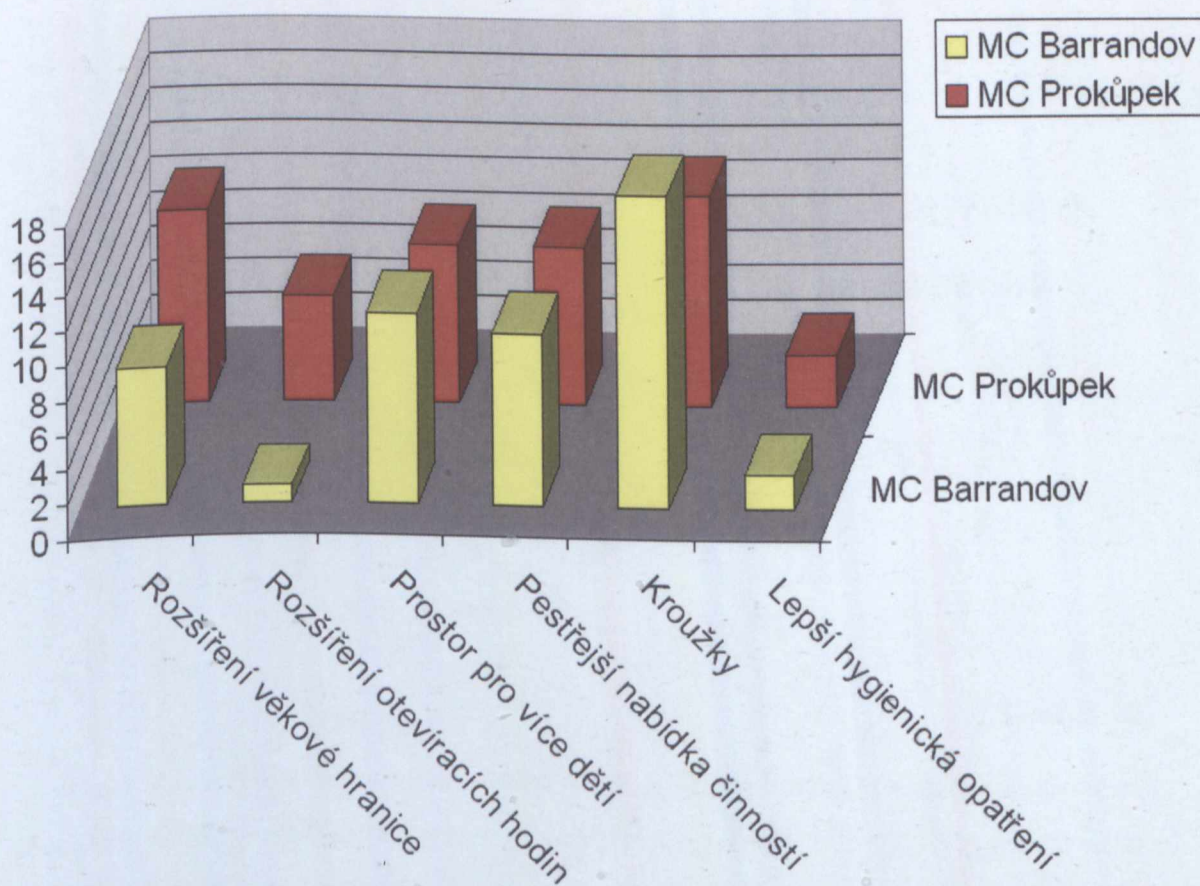
Graf. č. 21

Otázka č. 8 – Čím byste nabídku MC vylepšili?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokůpek
Rozšíření věkové hranice	8	11
Rozšíření otevíracích hodin	1	6
Prostor pro více dětí	11	9
Pestřejší nabídka činností	10	9
Kroužky	18	12
Lepší hygienická opatření	2	3

Tab. č. 21

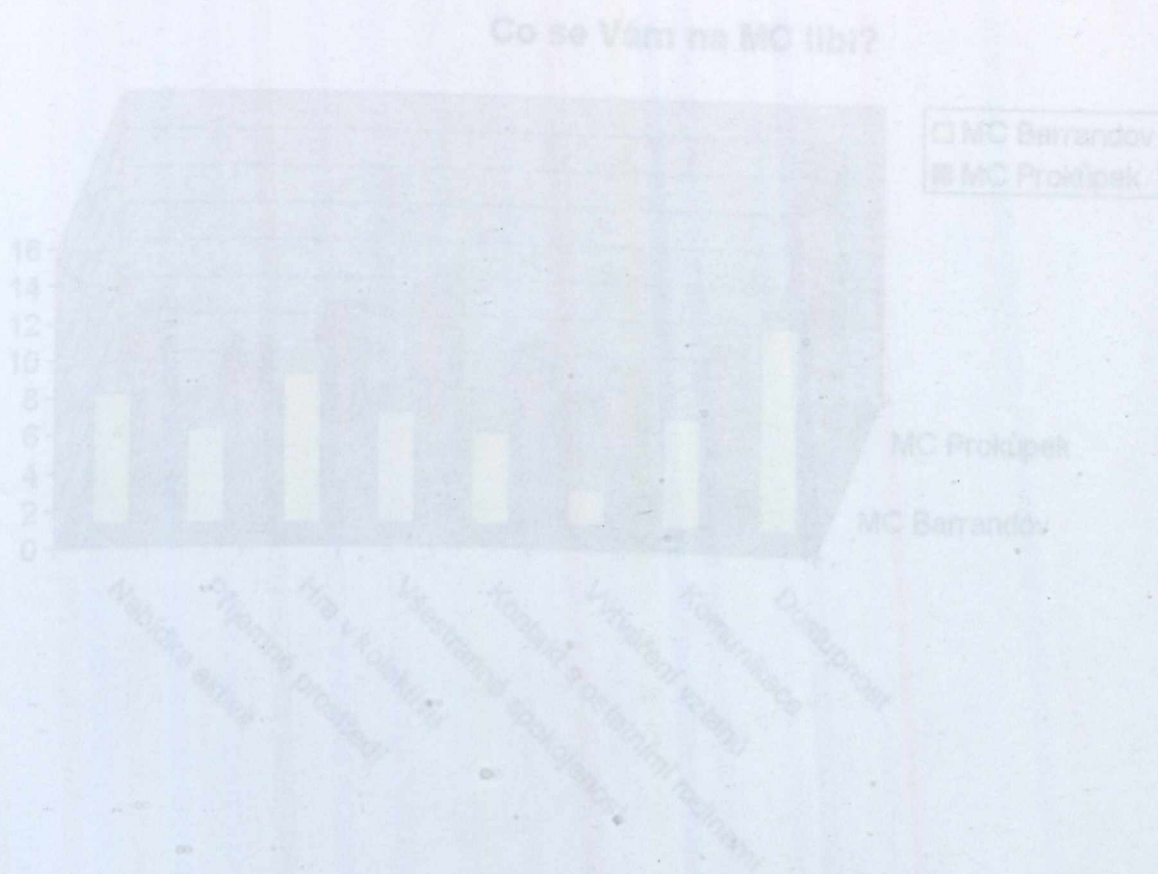
Čím byste nabídku MC vylepšili?

Graf. č. 21

Na otázku č. 8 – čím byste nabídku mateřských center vylepšili, reagovali rodiče na konkrétní situaci. 30% rodičů má zájem o vylepšení a zejména rozšíření stávajícího počtu momentální nabídky provozovaných kroužků. 20 % rodičů by vylepšilo situaci, týkající se většího prostoru pro více dětí. 19 % rodičů by vylepšilo rozšíření věkové hranice, zejména, když mají dvě a více dětí a ne všechny splňují požadovanou věkovou hranici. Stejně tak 19 % by vylepšilo pestřejší nabídku činností, která by umožnila dětem a nakonec i jim samotným větší možnost vzdělávání. 7% rodičů by vylepšilo rozšíření otevíracích hodin, což by zvýšilo dostupnost mateřských center kdykoliv během dne. A posledních 5 % rodičů by se zaměřilo na vylepšení a dodržování hygienických opatření.

Tab. č. 22

Graf č. 22

Graf č. 22 nám ukazuje, co se rodiči nejvíce líbí na mateřských centrech. Za velmi přínosnou rodiče považují dostupnost mateřských center a to z 26 %. 11 % rodičů oceňuje nabídku aktivit, které mateřská centra nabízejí. Pro děti je velmi důležitá hra

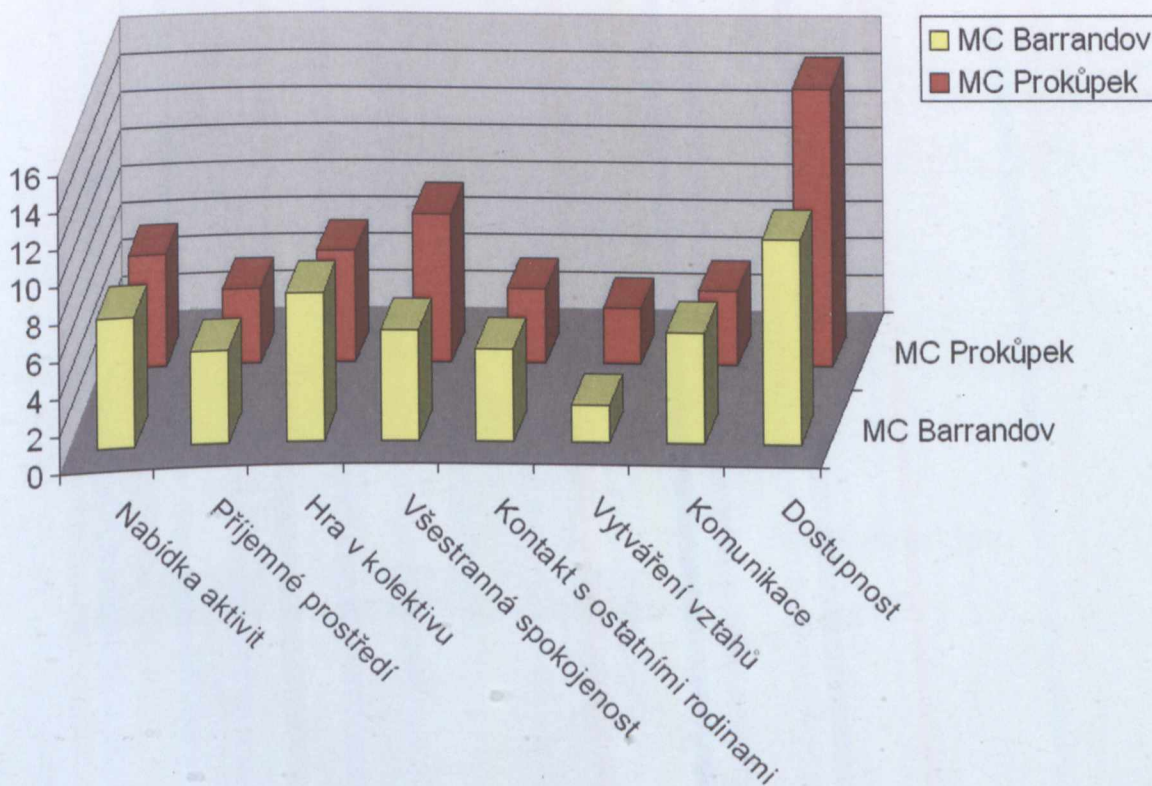

Otázka č. 9 – Co se Vám na MC líbí?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokůpek
Nabídka aktivit	7	6
Příjemné prostředí	5	4
Hra v kolektivu	8	6
Všestranná spokojenost	6	8
Kontakt s ostatními rodinami	5	4
Vytváření vztahů	2	3
Komunikace	6	4
Dostupnost	11	15

Tab. č. 22

Co se Vám na MC líbí?

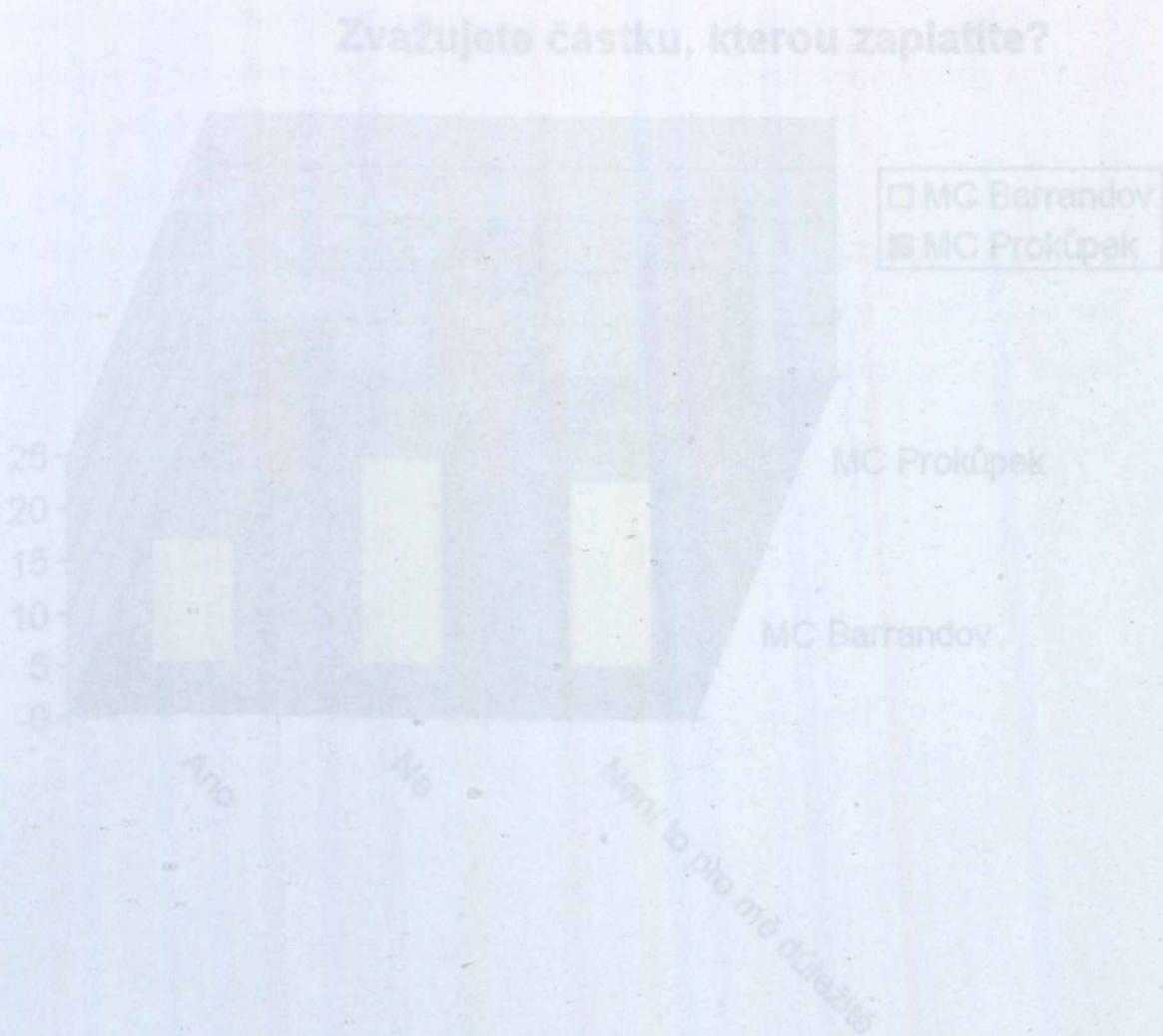

Graf. č. 22

Graf č. 22 nám ukazuje, co se rodičům nejvíce líbí na mateřských centrech. Za velmi přínosnou rodiče považují dostupnost mateřských center a to z 26 %. 13 % rodičů ocení nabídku aktivit, které mateřská centra nabízejí. Pro děti je velmi důležitá hra

v kolektivu, což je zejména u bydlení v panelákových sídlištích, kde lidé žijí izolovaně a v anonymitě vhodné podpořit, také 14 % rodičů se líbí hra v kolektivu, která je jejich dětem k dispozici při návštěvě mateřského centra. 14 % rodičů je všestranně spokojeno, k tomu není co dodat. 10 % rodičů se líbí možnost komunikace, která jak už jsem zmínila anonymitu dnešních sídlišť opravdu chybí. Příjemné prostředí, které se nabízí při návštěvách mateřských center, ocenilo 9 % rodičů. A stejně tak 9 % rodičů je spokojeno při kontaktu s ostatními rodinami, což přináší mnoho výhod, dobrých rad, zkušeností a doporučení. Stejně tak je důležití navazování a vytváření nových vztahů, jak uvedlo 5 % rodičů.

Tab. č. 23

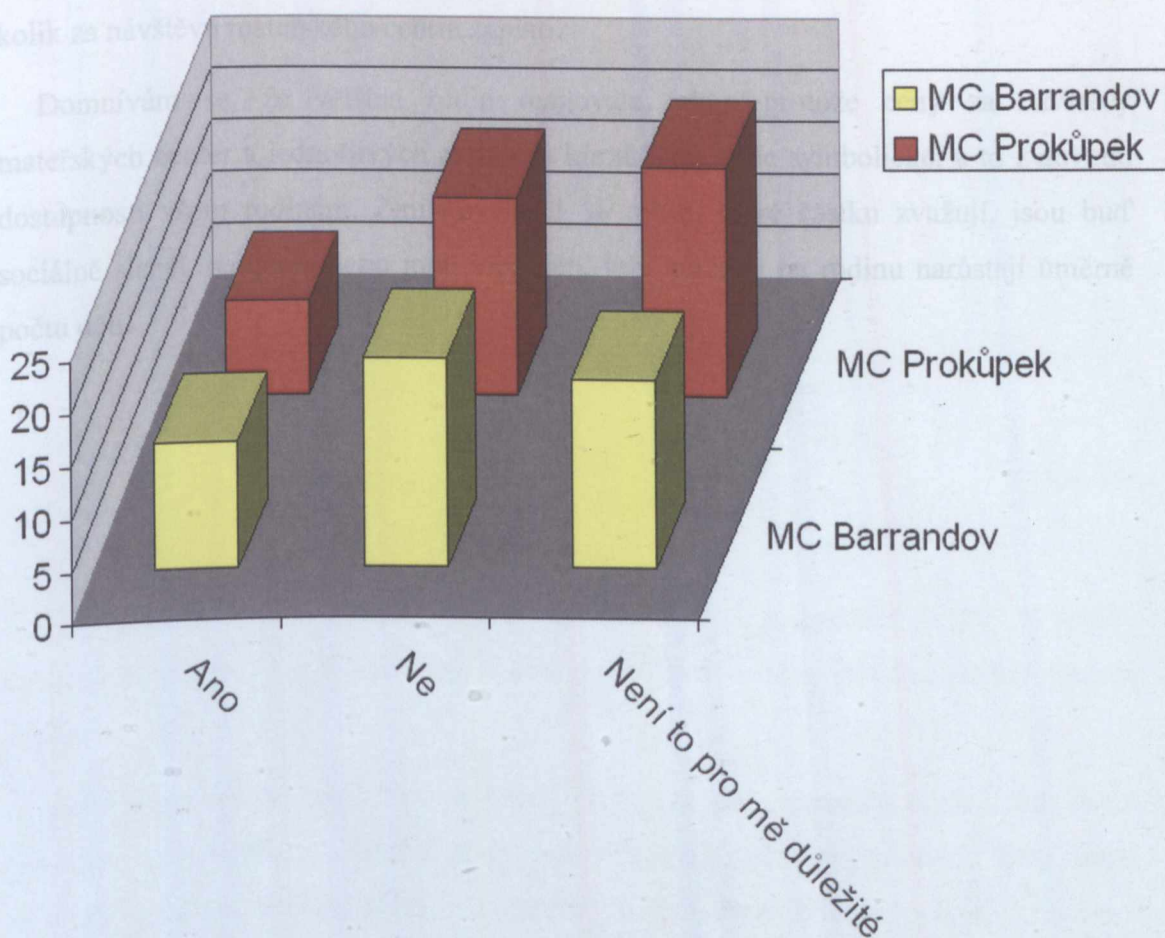
Graf. č. 23

Otázka č. 10 – Zvažujete částku, kterou zaplatíte?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokůpek
Ano	12	9
Ne	20	19
Není to pro mě důležité	18	22

Tab. č. 23

Zvažujete částku, kterou zaplatíte?

Graf. č. 23

Otázka č. 10 se zaměřuje na finanční stránku mateřských center. Zde bych ráda uvedla, že mateřské centrum Barrantov má základní sazbu v rámci herny při hlídání dětí 35,- Kč za každou započatou hodinu. Nabídku angličtiny pro předškoláky poskytuje za 40,- Kč na hodinu, výtvarný kroužek za 50,- Kč na hodinu a to včetně materiálu. Za hodinu afrického tance zaplatí celá rodina 75,- Kč za hodinu. Pokud dítě navštěvuje mateřské centrum jednu týdně může využít sazbu 800,- Kč na pololetí. Za kurzy masáží, na které se sjíždějí rodiče z celé republiky zaplatíte 720,- Kč. Mateřské centrum Prokůpek je k dispozici za jednorázové vstupné 40,- Kč, nebo za 5 vstupů zaplatí jedna rodina 182,- Kč.

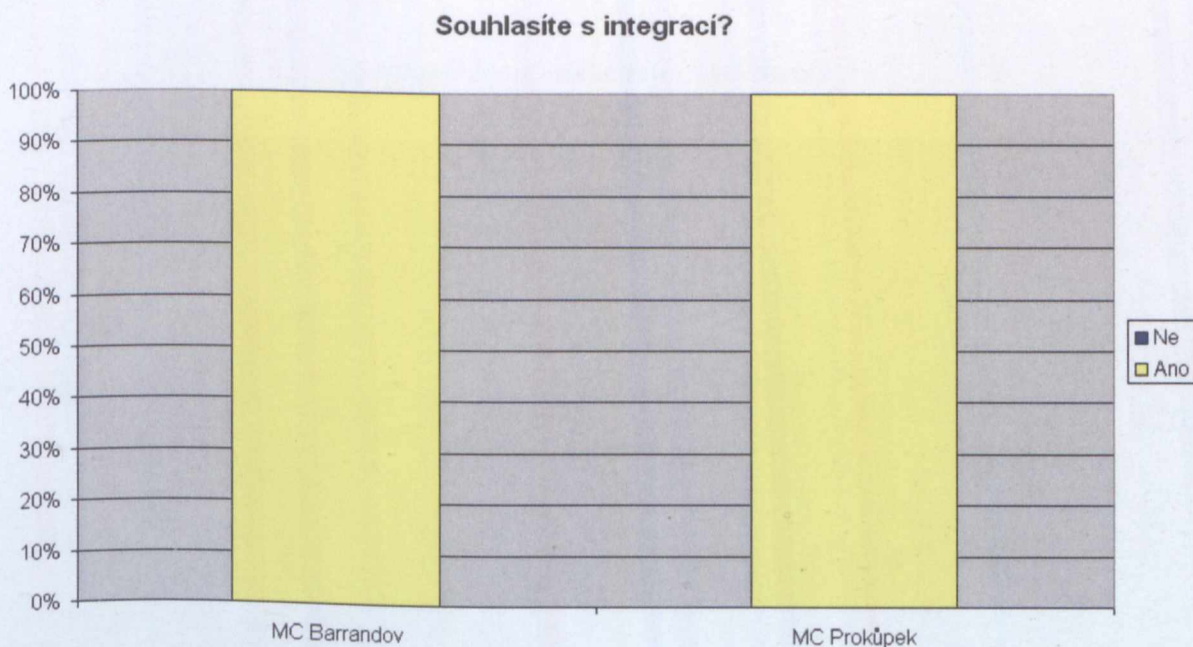
Z grafu č. 23 je patrné, že pro 40 % rodičů není důležitá finanční stránka, tudíž jim nezáleží na tom, kolik za návštěvu mateřského centra zaplatí. 39 % rodičů vůbec nezvažuje částku, kterou zaplatí a pro 21 % rodičů je důležitá finanční stránka a zvažují, kolik za návštěvu mateřského centra zaplatí.

Domnívám se, že většina rodin reagovala takto, protože ceny za návštěvy mateřských center a jednotlivých aktivit či kurzů jsou spíše symbolické, a to z důvodu dostupnosti všem rodinám. Zmíněných 21 % rodin, které částku zvažují, jsou buď sociálně slabší, neúplné, nebo mají více dětí, kdy náklady na rodinu narůstají úměrně počtu dětí.

Otázka č. 11 – Souhlasíte s integrací handicapovaných dětí?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Ano	50	50
Ne	0	0

Tab. č. 24

Graf. č. 24

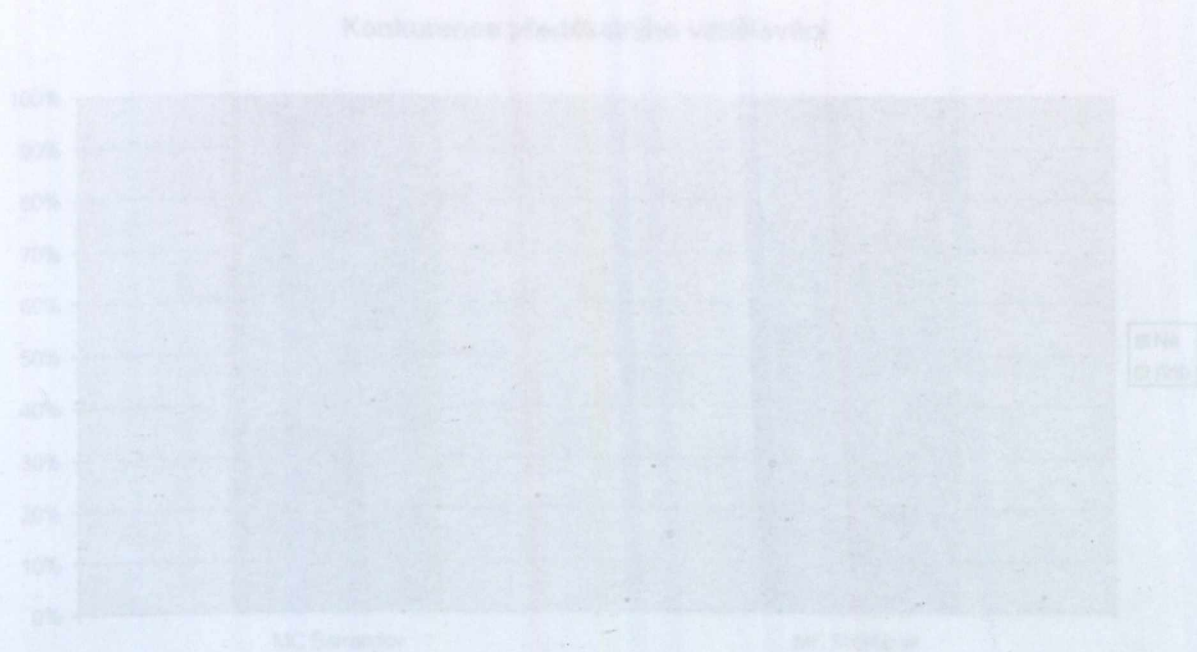
Na otázku č. 11 také všichni rodiče odpověděli shodně, a to tak, že 100 % rodičů souhlasí s integrací handicapovaných dětí do kolektivu dětí navštěvujících mateřská centra.

Domnívám se, že tomu tak je právě proto, že obě mateřská centra, kde jsem prováděla svůj výzkum integraci podporují. Mateřské centrum Barrandov jako jediné zařízení na celém sídlišti, která čítá zhruba 30.000 obyvatel zabezpečuje výchovu a přirozenou integraci dětí v místní komunitě – v integrované herně. Mateřské centrum Prokúpek má také zájem o vytvoření lepší budoucnosti pro všechny (děti, ženy,

postižení, důchodci). Cílem mateřského centra je maximalizace potenciálu všech nějakým způsobem znevýhodněných skupin. Neboť filosofií centra je, že každý z nás je jedinečná osobnost a měl by se nažít maximálně využít svého osobního potenciálu a mít možnost žít naplněný a šťastný život.

Otázka	MC Bařany	MC Praha
Ano	3	3
Ne	27	27

Tab. 2. 25

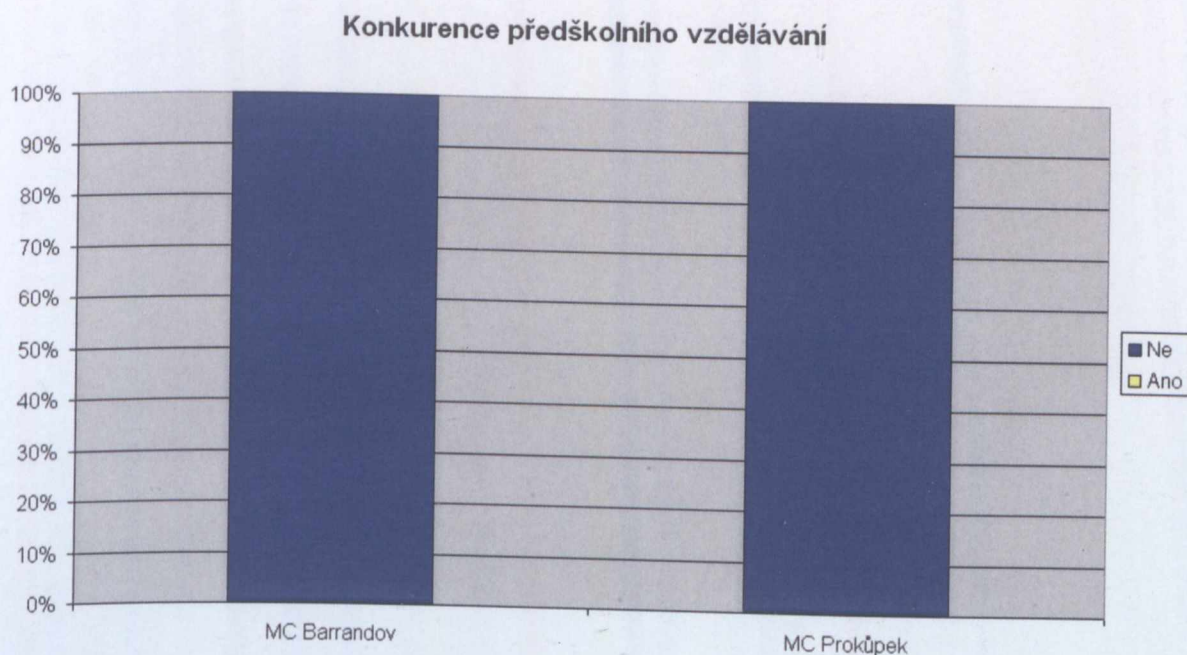
Graf 2. 25

Graf 2. 25 nám ukazuje, že 100 % rodičů neposlá své děti do předškolní instituce realizovaného předškolního vzdělávání. Každý z rodičů má své vlastní návštěvnosti mateřských center matkami na mateřské školy. Každý rodič má své vlastní za první stupínek v životě jejich dítěte a další stupínek je pro ně vstup jejich dětí do mateřských škol, kdy se sami učí v mateřských školách vychovávat dítě přiměřenou zkušeností, pomáhají při vstupu do mateřské školy (samostatnost, odpočívání se od matky, adaptace...)

Otázka č. 12 – Domníváte se, že MC konkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání?

Otázka	MC Barrandov	MC Prokúpek
Ano	0	0
Ne	50	50

Tab. č. 25

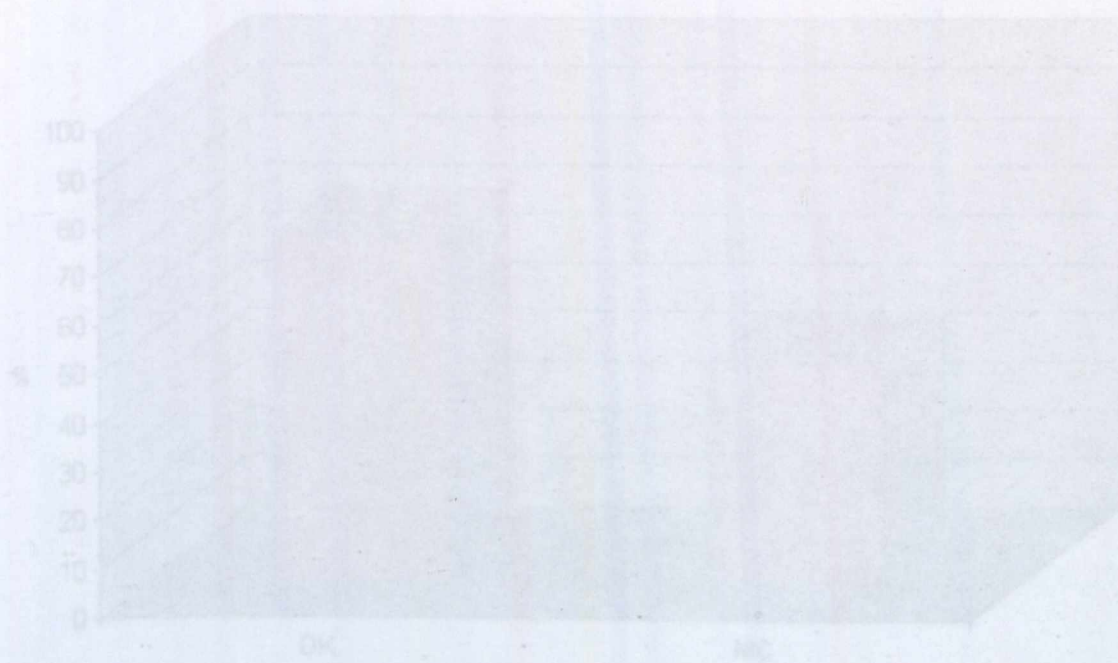

Graf. č. 25

Graf č. 25 nám ukazuje, že 100 % rodičů nepovažuje mateřská centra za konkurenci institucionalizovaného předškolního vzdělávání. Jedním z důvodů, může být vysoká návštěvnost mateřských center matkami na mateřské dovolené, které tuto etapu považují za první stupínek v životě jejich dítěte a dalším stupněm je pro ně vstup jejich dětí do mateřských škol, kdy se snaží návštěvou mateřských centrech vybavit dítě příslušnými zkušenostmi, potřebnými při vstupu do mateřské školy (samostatnost, odpoutání se od matky, adaptace,...)

5 Naopak jsou zase mateřská centra příležitostí k rozvoji vzájemné sousedské výpomoci, kterou nelze nahradit institucionalizovanou péčí. Tím se mateřská centra stávají jednou z nejúčinnějších forem sociální péče.

Zastoupení předškolního věku

Graf č. 26

Jak vyplývá z grafu č. 26 je zastoupení předškolního věku u dětí navštěvujících tato negradicní zařízení v poměru 73 % dětí navštěvujících dětské kroužky k 46 % dětí navštěvujících mateřská centra.

5.4.3 Porovnání stanovených předpokladů u dětských koutků a mateřských center

Zájem o rozšířenou nabídku

a)

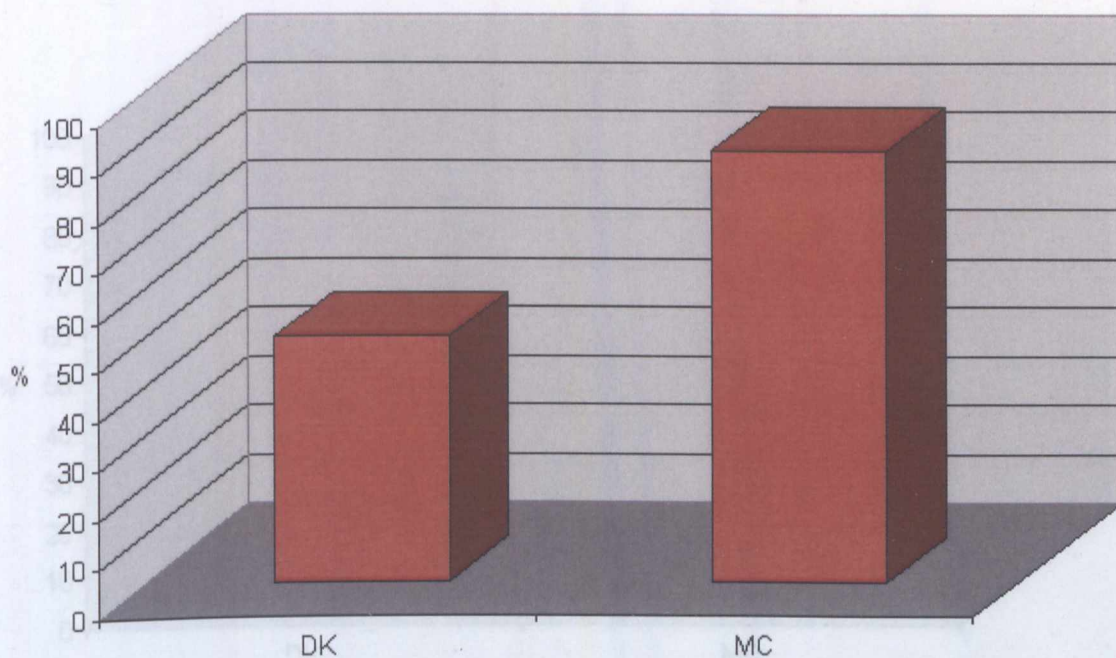

Graf č. 26

Jak vyplývá z grafu č. 26 je zastoupení předškolního věku u dětí navštěvující tato netradiční zařízení v poměru 72 % dětí navštěvující dětské koutky k 46 % dětí navštěvující mateřská centra.

b)

Zájem o rozšířenou nabídku

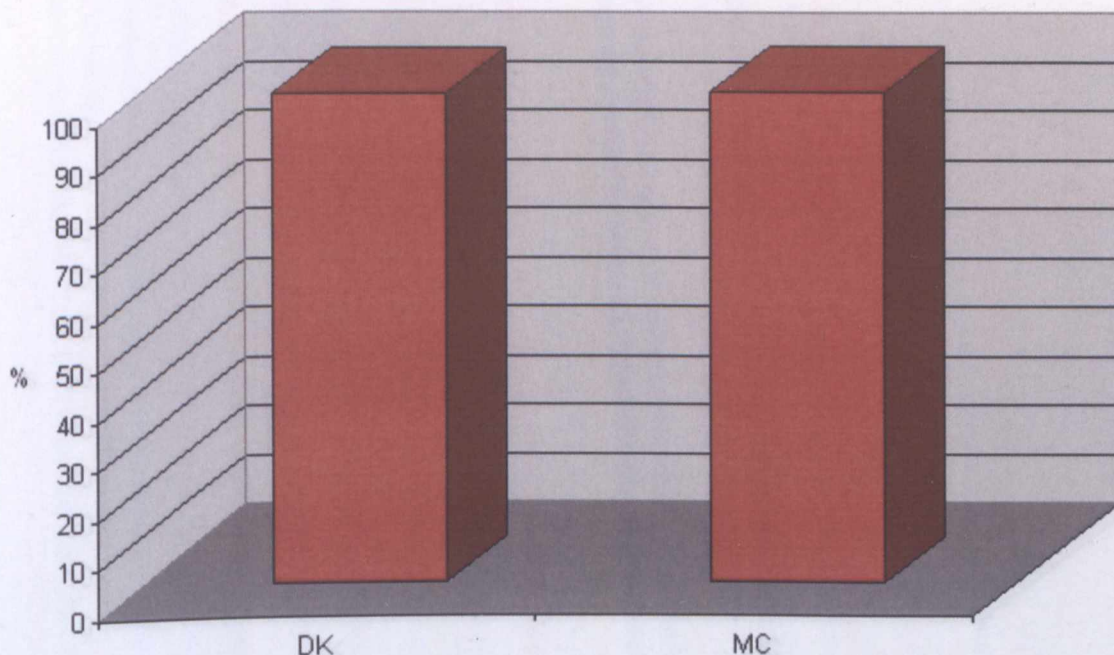

Graf č. 27

Při porovnání zájmu o rozšířenou nabídku dětských koutků a mateřských center je zřejmé, že rodiče navštěvující dětské koutky se o rozšířenou nabídku zajímají z 50 %, ale nabídku využívá pouhých 38 % rodin. Naproti tomu rodiče, kteří navštěvují mateřská centra se z 88 % zajímají o rozšířenou nabídku a z toho 87 % rodičů tuto nabídku využívá.

c)

Spokojenost s kvalitou

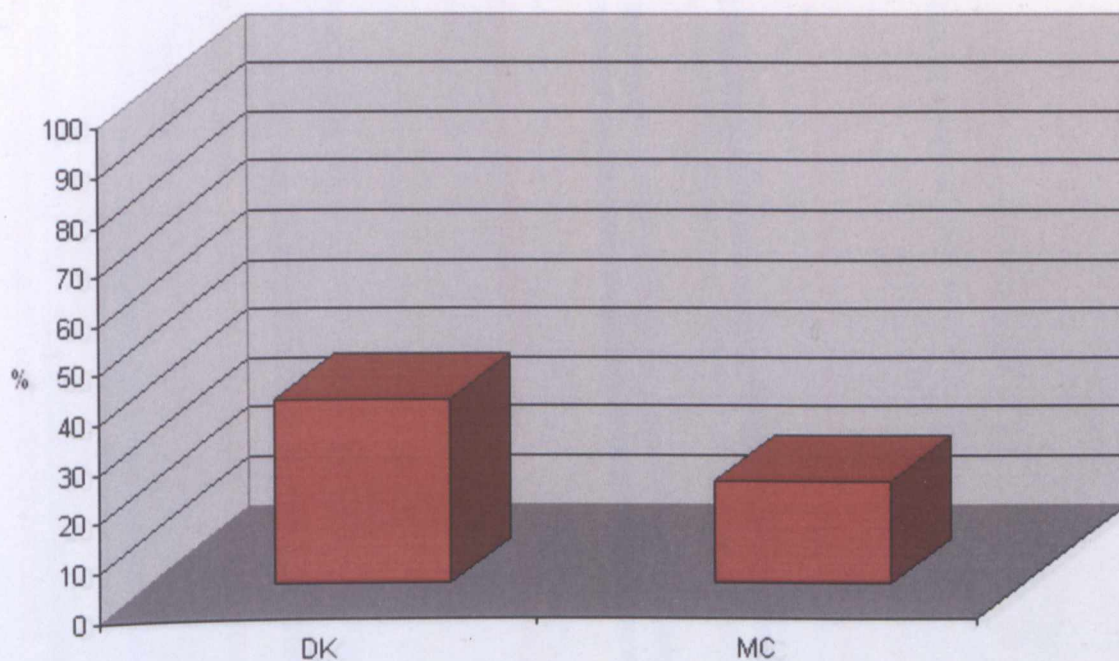

Graf č. 28

Otázka porovnání spokojenosti rodičů s kvalitou péče o děti umístěné v netradičních zařízeních byla téměř na 100 % kladně zodpovězena. Při porovnání spokojenosti rodičů, kteří měli své děti umístěné v dětském koutku a v mateřském centru je rozdíl pouhých 0,5 % v neprospěch dětských koutků, kde rodiče nebyli spokojeni s individuálním přístupem a materiálním vybavením. Z výzkumu vychází, že rodiče byli spokojeni na 99,5 %, naproti tomu 100 % rodičů bylo spokojeno při návštěvách mateřských center.

d)

Zvážení finanční stránky

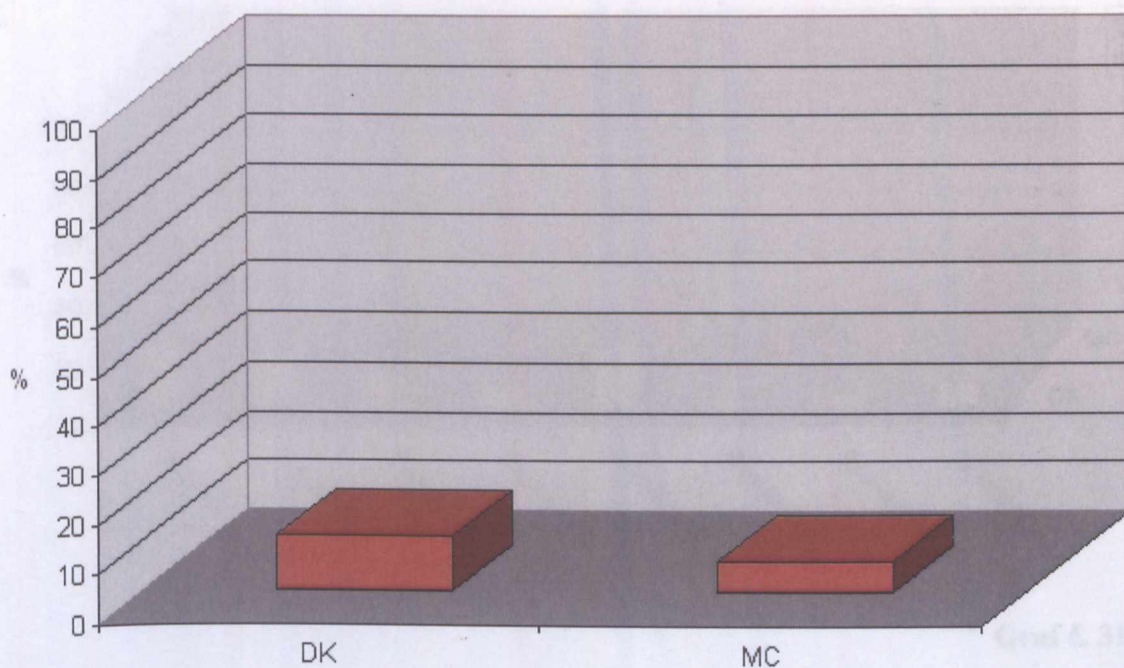

Graf č. 29

Jak vidíme z grafu č. 29, kde jsem porovnávala zvážení finanční stránky při umístění dětí do netradičních zařízení, 37 % rodičů přemýšlí a zvažuje kolik zaplatí při umístění dítěte do dětského koutku a 21 % rodičů takto uvažuje, když chce umístit dítě do mateřského centra.

e)

Náhodné umístění dítěte

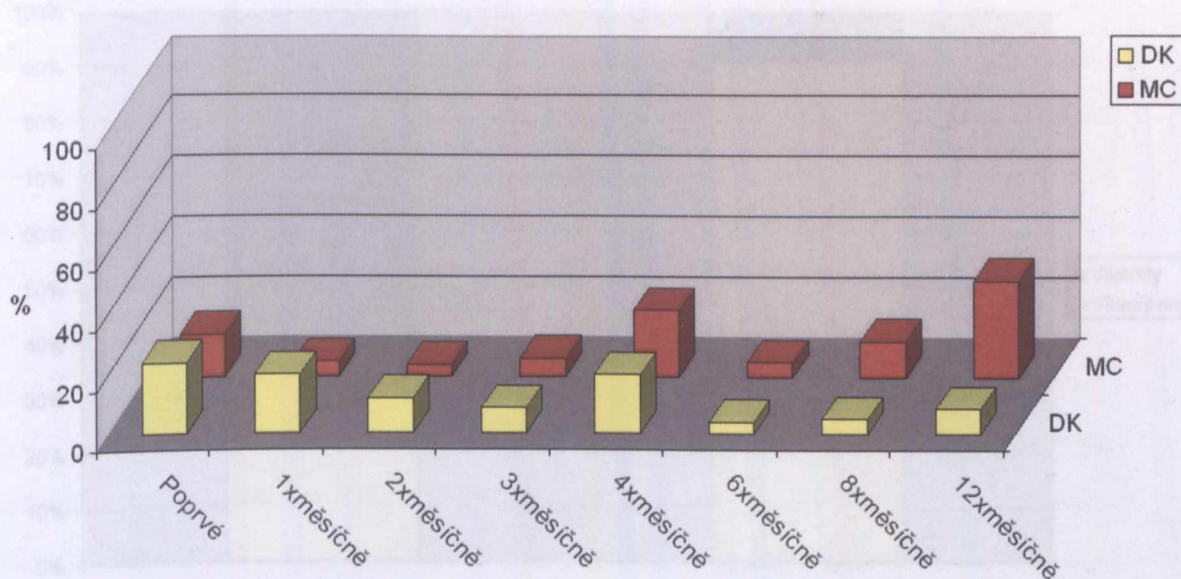

Graf č. 30

Graf č. 30 nám ukazuje, zda je umístění dětí do netradičních zařízení náhodné, dle aktuální situace a potřeby. Výsledky jsou následující: pouhých 11 % rodičů umístí své dítě do dětského koutku náhodně. Do mateřských center umístí 6 % rodičů své dítě náhodně, kdy se většinou jedná o první návštěvu.

f)

Jak často navštěvujete DK a MC?

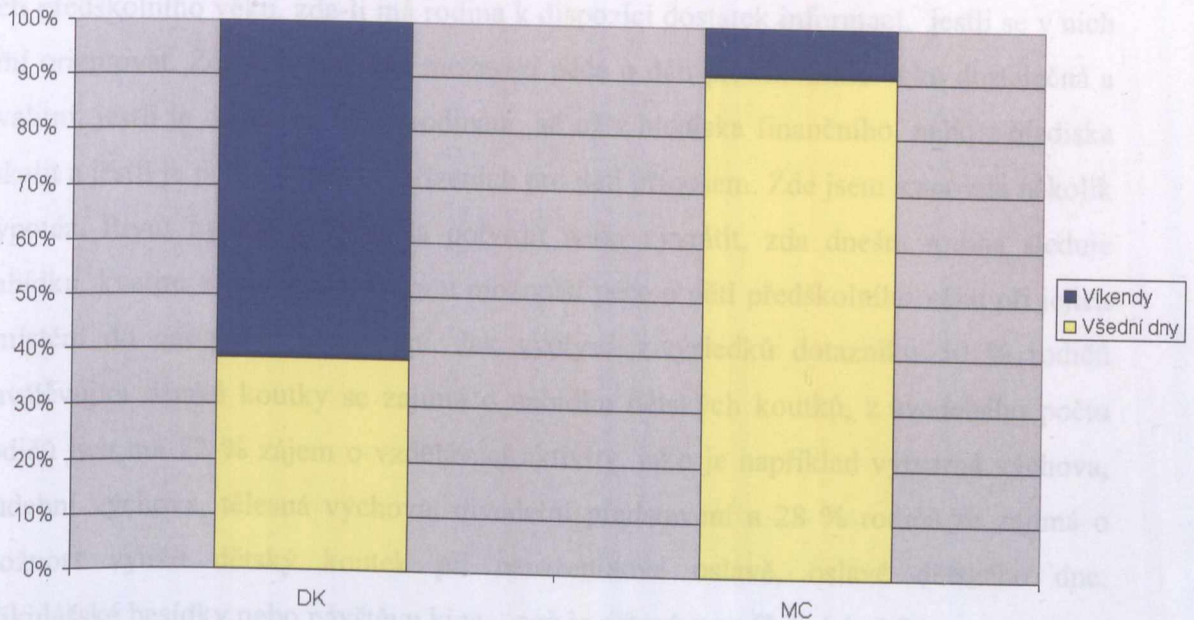
Graf č. 31

Při porovnání návštěvnosti dětských koutků a mateřských center dochází téměř ke shodě, kdy jsou obě zařízení navštěvována jednou týdně tak, že dětské koutky navštíví 4krát do měsíce 20 % rodičů a mateřská centra 22 % rodičů. Nejvyšší je návštěvnost u mateřských center, která nám ukazuje pravidelnou návštěvnost a to ze 32 %, na rozdíl od dětských koutků, které 12krát měsíčně navštíví pouhých 9 % rodičů. Dětské koutky jsou pravidelně navštěvovány 1krát měsíčně 20 % rodičů a jejich dětí, na rozdíl od mateřských center, kam chodí 1krát měsíčně jen 5 %. Také počet dětí, které navštívily tato netradiční zařízení poprvé je srovnatelný, dětské koutky navštívilo poprvé 23 % rodin a do mateřských center zavítalo poprvé 14 % rodin.

g)

ZÁVĚR A DISKUSE

Návštěvnost netradičních zařízení

Graf č. 32

Graf č. 32 porovnává návštěvnost netradičních zařízení ve všední dny a o víkendech. Dochází zde k velkému rozdílu, kdy dětské koutky navštěvují rodiče především o víkendech, kdy je návštěvnost 62 %. Naopak mateřská centra jsou o víkendech zavřená, a tak pouze 9 % rodičů využívá příležitostných akcí.

6. ZÁVĚR A DISKUSE

Cílem mé diplomové práce bylo zjistit, jaká je současná nabídka možností péče o děti předškolního věku, zda-li má rodina k dispozici dostatek informací, jestli se v nich umí orientovat. Zda-li je nabídka možností péče o děti předškolního věku dostatečná a kvalitní, jestli je dostupná všem rodinám, ať už z hlediska finančního, nebo z hlediska lokalit a jestli je pobyt v těchto zařízeních pro děti přínosem. Zde jsem stanovila několik hypotéz. První hypotéza by měla potvrdit nebo vyvrátit, zda dnešní rodina sleduje nabídku, kvalitu a finanční stránku u možností péče o děti předškolního věku při jejich umístění do netradičních zařízení. Jak vyplývá z výsledků dotazníku 50 % rodičů navštěvující dětské koutky se zajímá o nabídku dětských koutků, z uvedeného počtu rodičů jich má 72 % zájem o vzdělávací aktivity, jako je například výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova, divadelní představení a 28 % rodičů se zajímá o možnost využít dětský koutek při narozeninové oslavě, oslavě dětského dne, Mikulášské besídky nebo návštěvu kina – což je patrné z grafů č. 4.1, 4.2.

Zájem rodičů o rozšířenou nabídku mateřských center je v porovnání s dětskými koutky vyšší, 80 % rodičů se zajímá o všechny vzdělávací bloky pro děti a 20 % rodičů se zajímá o kurzy, které jsou pořádány zejména pro rodiče, kdy si děti hrají v sousední herně a kdykoliv si za rodiči odbíhají a rodiče své děti mohou sledovat během kurzu, nebo přednášky, tato možnost vyhovuje jak rodičům, tak jejich dětem. Z celkového počtu dotazovaných rodičů se tedy 88 % zajímá o nabídku mateřských činností center a 12 % rodičů o nabídku zájem nemá. Z grafu č. 27 vidíme porovnání zájmu rodičů o nabídku činností v dětských koutcích a v mateřských centrech – což vyplývá z grafů č. 17.1, 17.2.

Z výsledků spokojenosti rodičů s kvalitou péče v netradičních zařízeních vyplývá, že drtivá většina rodičů je s péčí spokojena. Z grafu č. 28 je patrné, že spokojenost rodičů při návštěvách dětských koutků je 99,5 %, kdy rodiče upozornili na chybějící individuální přístup a horší materiální vybavení. V mateřských centrech bylo spokojeno 100 % rodičů s poskytovanou péčí o jejich děti.

Posledním kritériem pro potvrzení či vyvrácení hypotézy č. 1 je otázka finanční dostupnosti dětských koutků a mateřských center. Porovnání jsem zaznamenala v grafu

č. 29, ze kterého vyplývá, že pouze 37 % rodičů přemýšlí, zda a kolik zaplatí, umístí-li dítě do dětského koutku. U mateřských center nad touto otázkou přemýšlí 21 % rodičů.

Z uvedeného závěrečného vyhodnocení vyplývá, že rodiče sledují nabídku netradičních zařízení a jsou spokojeni s kvalitou a péčí o děti předškolního věku. Rodiče sledují i finanční stránku, při umístění dětí do netradičních zařízení, ale ta pro ně není rozhodujícím kritériem pro umístění jejich dítěte do dětského koutku nebo do mateřského centra. Tímto se potvrdila hypotéza č. 1.

Pro potvrzení, nebo vyvrácení hypotézy č. 2 jsem vypracovala graf č. 30. Zaměřuji se v něm na závěrečné porovnání, zda rodiče umístí své dítě do netradičních zařízení náhodně, dle aktuální situace a potřeby. Z výsledků je patrné, že do dětských koutků, umístí svoje děti jen 11 % rodičů náhodně, naproti tomu 54 % rodičů respektuje přání dítěte. U mateřských center je tomu tak, že 6 % rodičů využije možnost umístění náhodně. 38 % se snaží být v kontaktu s ostatními rodinami a 19 % rodičů reaguje na přání dítěte. Z výše uvedeného vyplývá, že rodiče nevyužívají netradičních zařízení náhodně a tímto se hypotéza č. 2 částečně potvrdila.

Abych potvrdila, nebo vyvrátila hypotézu č. 3, zaměřila jsem se na zájem rodičů o rozšířenou nabídku a její využití a o četnost a pravidelnost návštěv těchto netradičních zařízení. Zájem rodičů o rozšířenou nabídku netradičních zařízení jsem popsala již při rozboru u hypotézy č. 1, kde jsem uvedla, že 50 % rodičů má zájem o rozšířenou nabídku dětských koutků a 88 % rodičů se zajímá o rozšířenou nabídku mateřských center. Z tohoto celkového zájmu rodičů o rozšířenou nabídku těchto netradičních zařízení jsem zjistila, že 38 % rodičů této rozšíření nabídky využije při návštěvě dětského koutku. Mnohem více rodičů a to 87 % využije konkrétní rozšířené nabídky mateřského centra. Při porovnání návštěvnosti netradičních zařízení, vychází, že největší shoda je u pravidelné návštěvy 1x týdně, kdy dětské koutky navštíví 20 % rodičů s dětmi a mateřská centra navštíví 22 % rodičů s ratolestmi. Nejvyšší pravidelná návštěvnost byla zaznamenána u mateřských center a to 12x měsíčně, kdy 32 % rodičů pravidelně navštěvuje herny nebo kroužky a kurzy pro rodiče. Využití těchto aktivit převládá během pracovního týdne, na rozdíl od dětských koutků, které jsou navštěvovány především o víkendech. Na tuto skutečnost má vliv také to, že mateřská centra jsou během víkendů zavřená a proto je vysoká návštěvnost u mateřských center a

to 91% zaznamenána přes pracovní týden. Přesně naopak je tomu u dětských koutků, které navštívilo během víkendu 62 % rodičů s dětmi. Významnou roli zde hraje to, že mnoho mladých rodin, žijících mimo města, tuto nabídku zcela postrádá, tak využívá možnost o víkendu navštívit metropole, kde mohou spolu se svými dětmi této rozšířené nabídky využít. Podrobné výsledky jsem zaznamenala a porovnála v grafech č. 31 a č. 32.

Z výše uvedeného vyplývá, že hypotéze č. 3 se potvrdila pouze částečně. U dětských koutků nemohu potvrdit, že návštěvnost závisí na nabídce a je využívána opakovaně. U mateřských center mohu potvrdit, že závisí na nabídce, která je využívána a mateřská centra jsou navštěvována opakovaně.

Potvrzení hypotézy č. 4 je zaměřeno na integraci dětí se specifickými potřebami. Na tuto otázku se mi dostalo jednoznačných odpovědí, které jsme s rodiči velmi podrobně rozebírali. Rodiče i děti mají zkušenosti s handicapovanými dětmi, buď přímo v rodině, nebo při docházce do mateřských škol, nebo z běžného života. Rodiče považují izolaci za nevhodnou pro celkový rozvoj osobnosti jak u postižených, tak u zdravých dětí. Uvědomují si, že je pro děti užitečné, poznat i handicapované děti a přijímat je jako běžnou součást života, kdy se děti naučí, že nejsou všichni zdraví a hrát si mají všechny děti. Na druhou stranu si rodiče velmi zodpovědně uvědomili, že jedním z kritérií integrace je příslušné vzdělání a také praxe personálu, který o svěřené děti pečuje. Zde jsem se zamyslela nad tím, že při otázce, zda rodiče zjišťují vzdělání zaměstnanců netradičních zařízení, málokoho napadlo tuto věc zjišťovat (viz graf č. 7), ale při rozhovoru o integraci, považovali vzdělání za naprostou prioritu. Dále rodiče uváděli nutnost omezeného počtu dětí, kdy by byla péče o ně zajištěna minimálně dvěma vychovatelkami a také bezpečné a klidné prostředí. Mateřská centra, kde jsem prováděla svůj výzkum, již integraci podporují a věnují se dětem se specifickými potřebami. Z grafu č. 12 a z grafu č. 24 vyplývá, že rodiče souhlasí s integrací dětí se specifickými potřebami do netradičních zařízení. Jelikož u dětských koutků nejsou splněny vhodné podmínky, nemůže být integrace zatím realizována. V mateřských centrech k integraci dochází se splněním daných podmínek. Tímto považuji hypotézu č. 4 za potvrzenou.

Poslední hypotézou byl předpoklad, že netradiční zařízení nekonkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání. Všichni dotazovaní rodiče měli

zkušenost s předškolním vzděláváním. Jak vyplývá z grafu č. 26, navštěvuje 72 % dětí předškolního věku dětské koutky a 46 % dětí předškolního věku navštívilo mateřská centra. Tuto netradiční nabídku považují rodiny za změnu a v některých případech i za motivaci či jakousi odměnu pro jejich děti. Z grafu č. 13 a grafu č. 25 je patrné, že došlo k potvrzení hypotézy č. 5.

Výzkum prokázal, že rodina se zajímá a využívá nabídek netradičních zařízení, která pomalu začínají patřit ke každodenní realitě. Záleží jen na nás rodičích, učitelích, vychovatelích, jak s touto nabídkou budeme dále nakládat a kam bude směřovat. Domnívám se, že bude mít spíše tendenci vzestupného charakteru.

3. GAVORA, P. *Výchovná metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85921-15-X. 130 s.
6. HARTL, P.: *Psychologický slovník*. Praha: Votava, 1993.
7. Chvátilová, H.: *Konvenční a netradiční metody*. Děti a my, Ročník XXXVI, č. 1/2006
8. JEDLIČKA, R., KLÍMA, P., KOTÁ, J. a kol. *Děti a učitelé v netradičních výchovných situacích*. Praha: Thémis, 2004. ISBN 80-7342-018-6. 178 s.
9. JEZKOVÁ, V., WALTEROVÁ, E.: *Vzdělávání v netradičních mateřských centrech*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997. ISBN 80-30036-19-6. 194 s.
10. KOHOUTEK, R. *Dotazník*. (on line). 2007. (čís. 2007-02-13).
Dostupné na WWW:
<http://www.ped.muni.cz/wps/keh/dotaznik.htm>
11. KOLINSKÁ, R.: *Mateřská centra*. Praha: Paido, 1994. ISBN 80-301884-0-8. 174 s.
12. KOŤARIKOVÁ, Z., PUPALA, B.: *Předškolní a první pedagogika*. Praha: Portál, 2001. ISBN 80-7178-583-7. 455 s.
13. *Národní zpráva o rodině 2004*. Autorky: -- odbor 24, poslední aktualizace 23.4.2005. Dostupné na WWW: <http://www.noviny-mpsv.cz/narodnizprava.htm>

III. SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

1. *Češky mají nejméně dětí ze všech Evropanek*. Dostupné na www.novinky.cz/eu/79319-cesky-maji-nejmene-deti-ze-vsech-evropanek.html. Ze dne 6.3.2006, poslední aktualizace 11.4.2006.
2. *Dětské koutky v nákupních centrech Prahy*. Dostupné na <http://www.pis.cz/>, poslední aktualizace dne 10.4.2006.
3. FONTANA, D.; *Psychologie ve školní praxi*. Praha: Portál, 1997
4. FÜRST, M. *Psychologie*. Olomouc: Votobia, 1997. ISBN 80-7198-199-0. 263 s.
5. GAVORA, P. *Výzkumné metody v pedagogice*. Brno: Paido, 1996. ISBN 80-85931-15-X. 130 s.
6. HARTL, P.; *Psychologický slovník*. Praha: Nakladatelství Budka, Praha 1993
7. Chvátalová. H.; *Komunitní centrum Motýlek*. Děti a my. Ročník XXXVI, č. 1/2006
8. JEDLIČKA, R.; KLÍMA, P.; KOŤA, J.; aj. *Děti a mládež v obtížných životních situacích*. Praha: Themis, 2004. ISBN 80-7312-038-0. 478 s.
9. JEŽKOVÁ, V.; WALTEROVÁ, E.; *Vzdělávání v zemích Evropské unie*. Praha: Pedagogická fakulta Univerzity Karlovy, 1997. ISBN 80-86039-19-6. 194 s.
10. KOHOUTEK, R. *Dotazník*. (on line). 2005, (cit. 2005-02-13). Dostupné na WWW: http://www.ped.muni.cz/wpsy/koh_dotaznik.htm
11. KOLÍNSKÁ, R.; *Mateřská centra*. Praha: Pražské matky, 1995. ISBN 80-901864-0-8. 174 s.
12. KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. *Předškolní a primární pedagogika*. Praha, Portál, 2001. ISBN 80-7178-585-7. 455 s.
13. *Národní zpráva o rodině 2004*. Autor – odbor 24, poslední aktualizace 29.4.2005. Dostupné na WWW: <http://www.noviny-mpsv.cz/narodnizprava.htm>

14. *Národní zpráva o stavu předškolní výchovy, vzdělání a péče o děti předškolního věku v České republice.* Praha, MŠMT ČR 2000. ISBN 80-7168-746-4. 87 s.
15. *Obsahové náplně vázaných činností.* Dostupné na <http://www.webset.cz/vazane.htm> ze dne 10.4.2006
16. PELIKÁN, J. *Výchova pro život.* Praha : ISV-nakladatelství, 1997. ISBN 80-85866-23-4. 108 s.
17. POSLEDNÍ, J.; *Děti a my.* II/2006. Dostupné na www.portal.cz/dm, ze dne 21.3.2006.
18. PRŮCHA, J.; WALTEROVÁ, E.; MAREŠ, J. *Pedagogický slovník.* Praha: Portál, 1995. ISBN 80-7178-029-4. 292 s.
19. *Předškolní výchova a primární vzdělávání v zemích Evropské unie.* Praha, Ústav pro informace ve vzdělávání, 1996. ISBN 80-211-0237-3. 120 s.
20. ŘEZÁČ, J.; *Sociální psychologie.* Brno: Paido 1998.
21. *Seznam registrovaných členů Sítě mateřských center v ČR.* Dostupné na <http://www.materskacentra.cz/> ze dne 2.4. 2006
22. *Státní sociální podpora.* Autor – MPSV odbor 21, poslední aktualizace 2.1.2006. Dostupné na [www.http://portal.mpsv.cz/ssp/obcane/rodicovskyprisp](http://portal.mpsv.cz/ssp/obcane/rodicovskyprisp)
23. VÝROST, J.: *Aplikovaná sociální psychologie.* Praha: Portál, 1998
24. *Vstupujeme do evropského vzdělávacího prostoru.* Díl II. Vzdělávání a vzdělávací soustava v roce 2004. Praha , MŠMT ČR 2004. ISBN 80-211-0503-8. 93 s.
25. Vyhláška MŠMT ČR o mateřských školách ze dne 17.12.1991, § 1.

IV. PEDAGOGICKÁ FAKULTA UNIVERSITY KARLOVY V PRAZE

katedra předškolní pedagogiky

Seznam příloh

Příloha č. 1 - Společná řád dětského klubu Pohádka - NC Carrefour Stodálky.....	3
Příloha č. 2 - Seznam Dětského klubu Pohádka NC Carrefour Stodálky.....	5
Příloha č. 3 - Dotazník č. 1.....	7
Příloha č. 4 - Dotazník č. 2.....	9
Příloha č. 5 - Dětské koučky v nákupních centrech Prahy.....	11
Příloha č. 6 - Seznam registrovaných členů Síť mateřských center v ČR.....	12
Příloha č. 7 - Fotodokumentace.....	21

**SOUČASNÉ NETRADIČNÍ FORMY PÉČE O DĚTI
PŘEDŠKOLNÍHO VĚKU
(NABÍDKA RODINĚ)**

Přílohová část

vedoucí diplomové práce:

Doc. PhDr. Eva Opravilová, CSc.

vypracovala:

Jana Slavotínková

Praha 2006

IV. PŘÍLOHY

Seznam příloh

Příloha č. 1 – Provozní řád dětského klubu Pohádka - NC Carrefour Stodůlky.....	3
Příloha č. 2 - Režim Dětského koutku Pohádka NC Carrefour Stodůlky.....	5
Příloha č. 3 – Dotazník č. 1.....	7
Příloha č. 4 – Dotazník č. 2.....	9
Příloha č. 5 - Dětské koutky v nákupních centrech Prahy.....	11
Příloha č. 6 - Seznam registrovaných členů Sítě mateřských center v ČR.....	12
Příloha č. 7 – Fotodokumentace.....	21

Příloha č. 1

PROVOZNÍ ŘÁD DĚTSKÉHO KLUBU – POHÁDKA – CARREFOUR STODŮLKY

Otevírací doba dětského klubu: pondělí – neděle 9 – 19 hodin.

Po dohodě možné individuální hlídání mimo otevírací dobu.

2. Ceník za hlídání :	do 60 minut	35,- Kč
	61-90 minut	45,- Kč
	91-120 minut	55,- Kč
	121-150 minut	65,- Kč
	151-180 minut	75,- Kč

Za každou další započatou hodinu účtujeme 70,- Kč.

- Do klubu se přijímají děti od 3 měsíců do 12 let.
- Do klubu nebudou přijaty děti nachlazené, se střevními potížemi.
- Při příchodu vyplní rodiče společně s chůvičkou Klientskou kartu dítěte, kde uvedou základní údaje o dítěti, telefonické spojení na rodiče. Do Klientské karty se zapisují všechny návštěvy dětského klubu, přesná hodina příchodu, odchodu, neobvyklé události, ke kterým došlo za přítomnosti dítěte v klubu.
Každá 11 návštěva klubu je zdarma.
- Rodiče při příchodu podepíší prohlášení o zdravotním stavu svého dítěte, při odchodu, že jim bylo dítě předáno v pořádku.
- Nebude-li dítě vyzvedávat rodič, který jej přivedl, je povinen nahlásit chůvičce jméno osoby, která dítě vyzvedne, chůvička bude v takovém případě vyžadovat průkaz totožnosti.
- Rodiče budou seznámeni se jménem a telefonním číslem chůvičky, která se o jejich dítě stará.
- Chůvičky zodpovídají za bezpečnost dětí, za odložené oblečení dítěte.
- Pokud si rodiče nevyzvednou dítě do hodiny po skončení otevírací doby dětského klubu a nebude možné s nimi navázat telefonické spojení, bude dítě v domácí péči chůvičky, nespojí-li se rodiče s chůvičkou do 2 hodin od skončení otevírací doby, bude dítě předáno sociální péči.

11. Rodiče dětí, mladších 3 let, předají chůvičce náhradní plenu, pití, svačinu, případně převlečení, to vše nejlépe označené jménem dítěte.
12. V případě nutnosti je možno zapůjčit v dětském koutku náhradní oblečení. Záloha 200,- Kč.
13. Chůvička je oprávněna dle svého uvážení a v zájmu bezpečnosti a individuálního přístupu k dětem již přijatých v klubu, další dítě do klubu nepřijmout, výjimkou je vstup dětí s rodiči.
14. Klub mohou navštěvovat s dětmi i jejich rodiče, v takovém případě jsou rodiče povinni akceptovat ceník za hlídání. Z hygienických důvodů jsou rodiče povinni se v klubu prezouvat.
15. Pitný režim v klubu pro děti starší 3 let je zajištěn. Mladším dětem podáváme tekutiny dle přání rodičů.
16. O děti se starají kvalifikované zdravotní sestry a pedagogové.

Příloha č. 2

Režim Dětského koutku Pohádka NC Carrefour Stodůlky

- Umístění koutku:** přízemí NC Carrefour Stodůlky A40
- Počet zaměstnanců:** 4
- Pracovní doba:** 9 – 19 hod. každý den ve dvou směnách 9 – 14 hod. a
14 – 19 hod. vždy 2 chůvy (zdravotní sestra + pedagog),
v rámci pracovní směny má každá chůva 30 min pauzu
- Pracovní náplň:** péče o svěřené děti, příprava výchovně zábavného programu pro děti, sportovní činnost s dětmi, výzdoba DK
- Sociální zařízení:** WC, dětské nočníky, umývárna, přebalovací lehátka, pleny, vlhčené toaletní ubrousky, sprchový kout, kuchyňka – určená pro ohřev doneseného jídla zaměstnanců – mikrovlnná trouba, k zabezpečení pitného režimu zaměstnanců – rychlovarná konvice, lednice, šatna zaměstnanců – zvýšené patro
- Úklid:** bude zajišťovat Firma TEST v rámci všech prostor NC
- Návštěvníci DK:** děti ve věku od 3 měsíců do 12ti let bez doprovodu rodičů
ŽL – Péče o děti do tří let věku v denním režimu, Mimoškolní výchova a vzdělávání
- Příjem dětí:** pouze děti zdravé bez zjevných známek nachlazení, infekčních chorob, vyrážek, alergií, střevních potíží
na základě vyplnění klientské karty, kterou rodiče podepíše a je

nadále uložena v PC DK
před vstupem do DK se děti převléknou a přezují – k dispozici
uzamykatelné skříňky na šaty (pravidelně desinfikované), botníky
na boty, přezůvky (po každém dítěti vystříkané desinfekčním
prostředkem, každých 14 dní prané)

Přístup rodičům do DDK je povolen pouze ve výjimečných
případech a to po přezutí nebo použití návleků umístěných
u vchodu.

Počet dětí v DK: maximální počet dětí 12 naráz z toho pouze 2 děti mladší 3 let
celkový počet dětí za den v průměru 20

Doba pobytu: 60 – 120 minut

Pitný režim: k dispozici přístroj Fontána – minerální voda, u dětí mladších
3 let podáváme nápoje donesené rodiči

Hračky: testované dle technických norem pro ČR, denně omývané, 1 x za
14 dní desinfikované

Cvičení: v každé skupině maximálně 6 dětí + lektorka

Doba cvičení 45 minut

Zajištěn pitný režim

Cvičební pomůcky pravidelně omývané a desinfikované

Cvičení je zaměřené na rozvoj tělesné zdatnosti dětí, přiměřené
jejich věku a fyzickým schopnostem

Příloha č. 3

Dotazník č. 1 – Dětské koutky

1. Věk dítěte
2. Proč umístíte dítě do dětského koutku?
  - a) bezstarostný nákup
  - b) na přání dítěte
  - c) náhodně
  - d) je to zadarmo
3. Jak a kdy využíváte možnosti dětských koutků?
  - a) poprvé
  - b) .....krát týdně
  - c) .....krát měsíčně
  - d) všední dny .....
  - e) víkendy.....
  - f) denní doba.....
4. Zajímáte se o rozšířenou nabídku činností, které dětské koutky nabízejí Vaším dětem (narozeninová párty, divadélka, výtvarné činnosti, hudební vzdělávání...)
5. Využili jste nějakou z nabídky rozšířených služeb dětských koutků, o kterou se jednalo konkrétně?
6. Jste spokojeni s nabídkou péče o Vaše dítě v tomto dětském koutku?
7. Zajímáte se o vzdělání zaměstnanců dětských koutků?
8. Co v dětském koutku postrádáte?
9. Co myslíte, že byste v dětském koutku vylepšili?
10. Co se Vám na dětském koutku líbí?

11. Zvažuje při umístění dítěte do dětského koutku také částku, kterou za pobyt dítěte zaplatíte?

- a) ano
- b) ne
- c) není to pro mě důležité
- d) je to pro mě drahé

12. Souhlasili byste s umístěním dětí s menším psychickým či fyzickým postižením?

- a) Proč ano,.....
- b) Proč ne,.....

13. Domníváte se, že dětské koutky konkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání?

- a) nikdy
- b) někdy
- c) často
- d) denně

4. Zajímalo se o nabídka činnosti mateřské školy (hádanka, výtvarné činnosti, hudební vzdělávání...)

5. Využíváte některou z nabídek mateřských center? O kterou se jedná konkrétně?

6. Jste spokojeni s nabídkou a péčí o Vaše dítě v tomto mateřském centru?

7. Co v mateřském centru považujete?

8. Jak byste nabídka mateřství v mateřské škole vyložiteli?

9. Co se Vám v mateřské škole líbí?

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je anonymní a bude sloužit pouze jako podklad k výzkumu diplomové práce.

Příloha č. 4

Dotazník č.2 – Mateřská centra

1. Věk dítěte

2. Proč využijete nabídku mateřského centra?

- a) kontakt s ostatními rodinami
- b) na přání dítěte
- c) náhodně
- d) aktivní využití volného času

3. Jak a kdy využíváte možnosti mateřských center?

- a) poprvé
- b) .....krát týdně
- c) .....krát měsíčně
- d) všední dny .....
- e) víkendy.....
- f) denní doba.....

4. Zajímáte se o nabídku činností mateřských center (divadélka, výtvarné činnosti, hudební vzdělávání...)

5. Využíváte některou z nabídek mateřských center? O kterou se jedná konkrétně?

6. Jste spokojeni s nabídkou a péčí o Vaše dítě v tomto mateřském centru?

7. Co v mateřském centru postrádáte?

8. Čím byste nabídku možností v mateřském centru vylepšili?

9. Co se Vám na mateřském centru líbí?

10. Zvažuje částku, kterou za pobyt dítěte v mateřském centru zaplatíte?

- a) ano
- b) ne
- c) není to pro mě důležité

11. Souhlasíte s integrací handicapovaných dětí?

12. Domníváte se, že mateřská centra konkurují institucionalizovanému předškolnímu vzdělávání?

- Město Zlín, Krovická 317 (10 - 21 h) hračky, herní konzole, tel. 501 476 076
- Město Zlín, Krovická 317 (10 - 21 h) hračky, herní konzole, tel. 501 476 076
- Výchovné centrum Letňany - Letňany, Veselská 663 (10 - 21 h) loďdlo, autobus, kulicový bazén, tel. 284 631 111
- Centrum Čerový Mlýn, Chlumecká 6 (9 - 21 h) námořnická loď, minikino, tel. 231 918 tel. občský kruzek
- Nákupní centrum Srdalky, Palackého, ul. Nárožní (9 - 19 h) cvičení, psalvy na zemi, zápisové knihy, besedy, muzik. tel. 255 324 250
- Pařík Klára Zahrad, Vinohradská 149 (9 - 19 h) šnek, kreslení, karnevaly tel. 255 741 780
- Nový Smíchov - Morský svět, Pilsenecká 3, 2. podlaží (9 - 21 h) volná loď, kulicový bazén, tel. 251 511 151
- Nový Smíchov - Dětský kruzek, Pražská 8, po - út 15.30 - 17 h úvodnická sdpořádno

Děkuji za vyplnění dotazníku, který je anonymní a bude sloužit pouze jako podklad k výzkumu diplomové práce.

Příloha č. 5 - Dětské koutky v nákupních centrech Prahy

Kotva 5. patro Disney koutek tel. 224 801 111

Tesco, Národní tř. 26 /Spálená tel. 222 003 111

Metropole Zličín, Řevnická 317 (10 - 21 h) hračky, herní konzole, tel. 800 876 076

Obchodní centrum Letňany - Letňánek, Veselská 663 (10 - 21 h) letadlo, autobus, kuličkový bazén, tel. 284 051 111

Centrum Černý Most, Chlumecká 6 (9 - 21 h) námořnická loď, minikino, tel. 281 918 169 dětský koutek

Nákupní centrum Stodůlky, Pohádka, ul. Nárožní (9 - 19 h) cvičení, oslavy narozenin, zájmové kluby, besedy maminek, tel. 235 524 250

Palác Flóra Zahrada, Vinohradská 149 (9 - 19 h) šnek, kreslení, karnevaly tel. 255 741 700

Nový Smíchov - Mořský svět, Plzeňská 8, 2. podlaží (9 - 21 h) velká loď, kuličkový bazén, tel. 251 511 151

Nový Smíchov - Dětský koutek, Plzeňská 8, po - čt 15.30 - 17 h tématická odpoledne (2)

Příloha č. 6 - Seznam registrovaných členů Sítě mateřských center v ČR

- Benešov MC Hvězdička Adresa: Pražská 126 (areál bývalých lázní), budova B2, 25601
Benešov Telefon: 603574631 Internet: www.hvezdicka.info
- Beroun MC Slunečnice Adresa: 3.základní škola, Wagnerovo nám. 458/2, 26601
Beroun Telefon: 311510541, 606943745 Internet: www.meslunecnice.cz
- Bílovice nad Svitavou MC Žirafa Adresa: Žižkova 600 - ne korespondenci, 664 01
Bílovice nad Svitavou Telefon: 777 307 264 Internet:
- Blansko Klub Ratolest při Oblastní charitě Blansko Adresa: Komenského 19, 678 01
Blansko Telefon: 516 411 400, 731 428 369 Internet: www.blansko.charita.cz
- Bohumín RC Sluně Adresa: Alešova 923, 73581, Bohumín Telefon:
604999147 Internet:
- Boskovice MC při TJ Rytmus Boskovice Adresa: U Lázní 1734 68001,
Boskovice Telefon: 606344168 Internet: www.materskacentra.cz/boskovice
- Brno – Lesná MC Klokánek Adresa: Nejedlého 13, 63800, Brno - Lesná Telefon:
605243249 Internet: www.klokanek.zde.cz
- Březnice MC Pampeliška Adresa: Tochovická 468, 26272, Březnice Telefon:
721140798 Internet: www.materskacentra.cz/breznice
- Buštěhrad MC Buštěhradský pelíšek Adresa: Kladenská 207, 27343 Buštěhrad Telefon:
604152032 Internet: www.mestobustehrad.cz
- Bystřice u Benešova MC Kulíšek Adresa: Ješutovo nám. 115, 25751, Bystřice u
Benešova Telefon: 608961919 Internet:
- Cvikov MC Ovečka Adresa: ČSLA 34, 47154, Cvikov Telefon: 721928716 Internet:
- Čáslav MC Kopretina Adresa: Kostelní náměstí 186, 286 01, Čáslav Telefon:
723609033 Internet: www.charita.kh.cz
- Čelákovice MC Čelákovice Adresa: Na Stráni 1650, 25088, Čelákovice Telefon:
777310166 Internet:
- Česká Třebová MC Rosa Adresa: MŠ U Stadionu 602, 56002, Česká Třebová Telefon:
737701113 Internet: www.mcrossa.wz.cz
- České Budějovice MC Máj Adresa: Barcala 2, 37005, České Budějovice Telefon:
385310730, 724713459 Internet: www.mc-maj.com

Český Brod MC Kostička Adresa: Nám. Arnošta z Pardubic 31, 28201, Český Brod Telefon: 728423595 Internet: www.leccos.cz

Český Krumlov MC Míša Adresa: DDM, Linecká 67, 38101, Český Krumlov Telefon: 606434496, 602180323 Internet: www.mcmisa.unas.cz

Děčín MC Bělásek Adresa: Tělocvičná 192/9, 40502, Děčín Telefon: 724095143 Internet:

Desná IMC Kačka Adresa: Desná I/245, 46861, Desná I Telefon: Internet:

Dobřany MC Budulínek Adresa: Sokolovská 953, 334 41, Dobřany Telefon: 736287255 Internet:

Dobříš MC Dobříšek Adresa: Na Nábřeží 1650, 26301, Dobříš Telefon: 732249015 Internet: www.mc.dobris.net

Dolní Nouzov MRC Sedmikráska Adresa: Náměstí TGM 142, 29404, Dolní Bousov Telefon: 326 335 015, Internet: sedmikraska.pancake.cz

Dubí MC Kulihrášek Adresa: Školní nám. CVČ, 41701, Dubí Telefon: Internet:

Dvůr Králové nad Labem MC Žirafa Adresa: Elišky Krásnohorské 2428, 54401, Dvůr Králové nad Labem Telefon: 737375301 Internet:

Frýdek-Místek Klub maminek Broučci Adresa: Sv. Čecha 170, 73802, Frýdek-Místek Telefon: 737410114 Internet:

Frýdlant v Čechách MC Macef Adresa: Náměstí T.G.M.74, Frýdlant v Č., 46401 Frýdlant v Čechách Telefon: 721256299 Internet: www.frydlantvc.cz

Havlíčkův Brod KMD Zvoneček Adresa: ZŠ Nuselská 3240, 58001, Havlíčkův Brod Telefon: 569428438, 777736068 Internet:

Hejnice MC Mateřídouška Adresa: Nádražní 598, 46362, Hejnice Telefon: Internet: mcmateridouška.wz.cz/

Holešov – Všetuly MC Srdíčko Adresa: Sokolská 70, 769 01, Holešov Všetuly Telefon: 573 397 163, 737 347 805 Internet: www.holesov.cz

Hostivice MC Hostík Adresa: Komenského 141, ZŠ Hostivice, 25301 Hostivice Telefon: 605952551 Internet: mcklubicko.unas.cz

Hradec Králové 16 KMC Sedmikráska Adresa: U Sokola 268, 50301, Hradec Králové 16 Telefon: 777989270 Internet: sedmikraska.wz.cz

Hradec Králové 3 MC Domeček Adresa: Piletice 38, 50003, Hradec Králové 3 Telefon: 604717935 Internet: sweb.cz/domecek/hk/

Hranice MC Dráček Adresa: Purgešova 1399, 75301, Hranice Telefon: 605437795 Internet: www.dracek.cz

Hrotovice MC Andílci Adresa: 1.máje 610, 675 55 Hrotovice Telefon: 732211514 Internet: www.materske-centrum-andilci.wz.cz

Cheb MC Klubíčko Adresa: K Nemocnici 8, 35002, Cheb Telefon: 776204962 Internet:

Chlumeck u Ústí nad Labem MC Sluníčka Adresa: Stradovská 392 40339, Chlumeck u Ústí nad Labem Telefon: 608650252 Internet: www.slunicka.cz

Chomutov MC Kolibřík Adresa: DDM Jiráskova 4146, 430 03, Chomutov Telefon: 775 190 411, 775 190 411 Internet: www.sweb.cz/na-louce

Chrudim MC MAMA klub Adresa: MŠ Strojářů 846, 53701, Chrudim Telefon: 775689119 Internet: www.materskacentra.cz/chrudim

Jablonec nad Nisou MC Světluška Adresa: Pobřežní 9, 46604, Jablonec nad Nisou Telefon: 602653287 Internet:

Jeseník Mateřské sdružení Krteček Adresa: Pohybové studio Lenky Backové, Dukelská 1240 79001, Jeseník Telefon: 777140375

Jičín MC Kapička Adresa: U Javůrkovy louky 539, 50601, Jičín Telefon: 777624394 777329997 Internet: www.mckapicka.cz

Jilemnice MC Rodinka Adresa: SPŠT, Tkalcovská 460, 51401, Jilemnice Telefon: 604517341 Internet:

Jiříkov MC Kotátko Adresa: Náměstí 5, 407 53, Jiříkov Telefon: 412 337 266, 731 188 130 Internet: www.rumburk.farnost.cz/stredisko

Kadaň MC Rodiče a děti z Kadaně Adresa: DDM Šuplík, Jana Roháče 1381- ne pošta! 43201 Kadaň Telefon: 737734716, 605283997 Internet: www.mc.kadan.cz

Karlovy Vary MC Karlovy Vary Adresa: Východní 6, 360 20, Karlovy Vary Telefon: 353 230 847, 606 581 369 Internet: www.materske-centrum.cz

Karviná Nové Město CPR Sluníčko Adresa: G. Morcinka 1112, 73301, Karviná Nové Město Telefon: 608248353 Internet: www.centrum-slunicko.cz

Klášterec nad Ohří MC Rarášek Adresa: DDM Klubíčko, Chomutovská 205, 43151 Klášterec nad Ohří Telefon: Internet:

Klíneček RKC Klíneček Adresa: Klíneček 132, 25210, Klíneček Telefon: 777247395 Internet: www.materske-centrum.cz

Kolín MC Uzlík Adresa: Husův dům, Kmochova ul. 16, 281 02, Kolín Telefon: 723 945 174, 723 945 174 Internet: www.evaatom.cz

Kroměříž MC Klubíčko Adresa: Kollárova 3945, 76701, Kroměříž Telefon: 603571680 Internet: www.klubicko.webz.cz

Křelov MC Poupátko Adresa: Jánošíkova 11, 783 36, Křelov Telefon: 776 563 481 Internet:

Kyjov MC Kamarád Adresa: Husova 573 - ne korespondenci, 697 01, Kyjov Telefon: 608 973 747, 608 973 747 Internet: www.oskamarad.cz

Lanškroun MC Dětský svět Adresa: Vančurova 49, 56301, Lanškroun Telefon: 737147617 Internet:

Liberec MC Čmelák Adresa: Olbrachtova 37, Liberec 15, 460 15, Liberec Telefon: 777561716; 608100203; 485164015, 777 561 716 Internet: rodina.cz/cmelak

Liberec 23 Centrum volného času Arabela Adresa: Holubova 647, 46312, Liberec 23 Telefon: 603487060 Internet:

Libina 211 MC Libísek Adresa: MŠ Libina, 788 05, Libina 211 Telefon: 732 363-216 Internet:

Litoměřice MC Klubíčko Adresa: Sládkova 8, 41201, Litoměřice Telefon: 777637272 Internet: www.umc.cz/skplitomerice

Litomyšl MC Litomyšl Adresa: Ropkova 51, 57001, Litomyšl Telefon: 607605720 Internet:

Litvínov MC pro rodiny se zdravotně postiženými dětmi Klubíčko Adresa: Studentská 750 436 01, Litvínov Telefon: 602 122 225, 602 122 225 Internet:

Lysá nad Labem MC Empatie Adresa: ČSA 1630, 28922, Lysá n.L. Telefon: 604139869

Mělník RC Kašpárek Adresa: Na Vyhlídce 18, 27601, Mělník Telefon: 777573442 Internet: kasperek.webz.cz

Milovice – Mladá MC Milovice Adresa: Nám. 30.června 507, 28924, Milovice Mladá Telefon: 728234584 Internet: dobias.info/mc

Mladá Boleslav MC Konvikt Adresa: Havlíčkova 589/40, 29301, Mladá Boleslav Telefon: Internet:

Mladá Boleslav MC Sedmikráska Adresa: Zalužanská 1177, 293 01, Mladá Boleslav Telefon: 603 341 768 Internet: www.muweb.cz/www/mcsedmikraska/

Most CVČ Pojd'te si k nám hrát Adresa: CVČ M.Rybalka 1020, 43401, Most Telefon: 606835687 Internet: www.cvcmost.cz/maminy.htm

Náchod Klub SUN Náchod (Dětský klub Hopsáček) Adresa: sídliště u nemocnice výměník tepla, Náchod, 54701, Náchod Telefon: 608970406 Internet: www.hopsacek.ttnet.cz/index.html

Náměšť nad Oslavou MaRC Náměšť Adresa: Husova 898, 675 71, Náměšť nad Oslavou Telefon: 603 243 779 Internet:

Neratovice RC Myšák Adresa: Vojtěšská 1219, 27711, Neratovice Telefon: 723589614 Internet:

Nové Město nad Metují MC Na zámečku Adresa: Husovo nám. 1201, 54901, Nové Město nad Metují Telefon: 608377767 Internet: www.mcnazamecku.net

Nový Jičín M-centrum - mateřské centrum pro nový život Adresa: Na Lani 222, 741 03 Nový Jičín Telefon: 604447154 Internet:

Nymburk MC Svítání Adresa: Karla Čapka 1968, 28802, Nymburk Telefon: 777845302 Internet: svitani.webpark.cz

Olomouc MC Slunečnice Adresa: Biskupské nám. 2, 77200, Olomouc Telefon: 605274913 Internet:

OlomoucMC Klubíčko Adresa: U Kovárny 2, 779 00, Olomouc Telefon: 585 423 728 605 910 291 Internet: www.volny.cz/mc.klubicko

Olomouc MC YMCA Olomouc Adresa: Šafaříkova 7, 772 00, Olomouc Telefon: 604 339 220 Internet: www.olomouc.ymca.cz

Ostrava RC Chaloupka Adresa: Moravská Ostrava, Slavíčková 14, 70200 Ostrava Telefon: 777240398 Internet: www.rcchaloupka.unas.cz

Ostrava - Nová Ves MC Rodinka Adresa: Rolnická 55, 70900, Ostrava - Nová Ves Telefon: 596611804, 776168851 Internet: www.slezskadiakonie.cz

Ostrava - Poruba MC Krteček Adresa: Slavíkova 6067, 70800, Ostrava Poruba Telefon: 737029048, 776340404 Internet: www.mc-krtecek.wz.cz

Ostrov MC Ostrůvek Adresa: U Nemocnice 1202, 36301, Ostrov Telefon: 602747447 Internet:

Pardubice MC Pohádka Adresa: Rumunská 90, 53003, Pardubice Telefon: 777669717 777018405 Internet: mcpohadka.unas.cz/

Písek MC Kvítek Adresa: Sedláčkova 472, Městský areál Vila 06, 39701
Písek Telefon: 605978094 Internet: www.mckvitek.wz.cz

Plzeň MC Jablíčko Adresa: Jablonského 4, 32600, Plzeň Telefon: 776040503
774721311 Internet: www.jablicko.unas.cz Plzeň –

Bolevec CeDR (Centrum dětí a rodičů) Adresa: 1. ZŠ, Západní 18, 31200, Plzeň
Bolevec Telefon: 777036704, Internet: www.lesyco.cz/cedr

Poděbrady MC Poděbrady Adresa: Za Nádražím 763, 29001, Poděbrady Telefon:
325616406, 608025777 Internet: www.mcpodebrady.ecn.cz

Praha 1 MC Na Poříčí Adresa: Na Poříčí 12, 11000, Praha 1 Telefon:
724214009 Internet: www.materskacentra.cz/naporici

Praha 10 Klub K2 Adresa: Hřibská 2102, 110 00, Praha 10 Telefon: 607 972
882 Internet: www.klubk2.cz

Praha 10 – Hostivař MC Frydolínek Adresa: U Branek 674/7, 10200, Praha 10
Hostivař Telefon: 728757591 Internet:

Praha 10 – Hostivař MC Mateřídouška Adresa: Kubátova 1/32, 10200, Praha 10
Hostivař Telefon: Internet: www.toulcuvdvur.cz

Praha 11 - Jižní Město MC Domeček Adresa: Modletická 1401, 14900, Praha 11 - Jižní
Město Telefon: 267915115, 777200431 Internet: www.rodina.cz/mc/domecek

Praha 3 RKC Nová Trojka Adresa: Jeseniova 19, 13000, Praha 3 Telefon:
603475144 Internet: www.novatrojka.cz

Praha 4 Klub maminek Balónek Adresa: Ke Kamýku 686/2, 14200, Praha 4. Telefon:
603435099 Internet: www.mcbalonek.3web.cz

Praha 4 Spořilov MC Rybička Adresa: MŠ Trenčinská 7, 14100, Praha 4
Spořilov Telefon: 777153373 Internet: www.mcrybicka.unas.cz

Praha 5 Klub dvojčat a vícerečat Adresa: Werichova 948/5, 15200, Praha 5 Telefon:
602144206 Internet: www.dvojcata.cz

Praha 5 KMC Barrandov Adresa: Werichova 981, 15200, Praha 5 Telefon:
728072761 Internet: www.mcbarrandov.cz

Praha 5 MC Prokúpek Adresa: V Hůrkách 1292/8, 15500, Praha 5 Telefon: 235516903
776713219 Internet:

Praha 6 MC Máta Adresa: Arabská 681/20, 16000, Praha 6 Telefon:
723228178 Internet: www.volny.cz/mcmata

Praha 6 – Řepy MC Řepík Adresa: Bendova 1221/5, 163 00, Praha 6 - Řepy Telefon: 603 202 974, 602 820 420 Internet: www.repik.unas.cz

Praha 8 – Troja MC a rodinný klub Pohoda Adresa: DDM, Krynická 490, 18000, Praha 8 Troja Telefon: Internet:

Praha 9 Kulturní MC Knoflík Adresa: Na Břehu 15, 19000, Praha 9 Telefon: 605806230 Internet: www.mcknoflik.cz

Praha 9 - Černý Most Klub maminek Klubíčko Adresa: Vlčkova 1067, 19800, Praha 9 Černý Most Telefon: 604605694 Internet: praha.ymca.cz/klubicko

Praha 9 - Horní Počernice MC MUM Adresa: Mezilesí 2058, 19300, Praha 9 - Horní Počernice Telefon: 281 92 13 71 732748715, 775932326 Internet: www.volny.cz/mum.centrum

Praha 9 – Klánovice MC Klánovice Adresa: Medinská 481, 19014, Praha 9 Klánovice Telefon: 604315231 Internet: mujweb.cz/www/mcklanovice

Praha 9 – Satanice Komunitní centrum Heřmánek Adresa: budova MŠ, U Obory 385 19015 Praha 9 - Satalice Telefon: 776305228 Internet: www.sweb.cz/kcr.hermanek

Prostějov MC Cipísek Adresa: Dvořákova 5, 79601, Prostějov Telefon: 723436339 Internet: www.mcprostejov.goo.cz

Přerov MC Sluníčko Adresa: Sokolská 26, 75001, Přerov Telefon: 605735301 Internet: www.charleston.cz/slunicko

Příbram VII MC Matylda Adresa: Žežická 193, 26107, Příbram VII Telefon: 737488196 Internet: www.sweb.cz/matylda

Roudnice nad Labem MC Matýsek Adresa: ZŠ Školní ulice, 41301, Roudnice nad Labem Telefon: 777243879 Internet: www.sweb.cz/matysek.roudnice

Rožmitál pod Třemšínem MC Rozmarýnek Adresa: Komenského 622, 26242, Rožmitál pod Třemšínem Telefon: 602 430 462, 723690835 Internet:

Rychnov nad Kněžnou MC Jája Adresa: Mírová 1487, 51601, Rychnov nad Kněžnou Telefon: 737342159, 608167579 Internet: www.mcjaja.wz.cz

Sedlčany MC Petrklíč Adresa: Sokolovská 580, 26401, Sedlčany Telefon: 728716017 Internet: petrklic.web-server.cz

Semily Klub rodičů M.E.D. Adresa: Sbor CČSH, Družstevní 386, 51301 Semily Telefon: 736412014 Internet:

Solnice MC Broučci Adresa: Okružní 477, 57101, Solnice Telefon: 606547098 Internet: www.mcbroucci.cz

Staré Město RC Čtyřlístek Adresa: Finská čtvrť 2018, 68603 Staré Město Telefon: 607692262 Internet: www.mccetyrlitek.cz

Strakonice MC Beruška Adresa: Bezděkovská 216, 38601, Strakonice Telefon: 732 94 77 07 Internet: www.mcberuska.wz.cz

Strančice (u Říčan) MC Lodička Strančice Adresa: Hrdinů 175, areál Dětského domova 25163, Strančice (u Říčan) Telefon: 606572512 Internet: xp.me.cz/lodicka

Sušice MC Medvídek Adresa: Pod Vodojemem 1245, 342 01, Sušice Telefon: 731 533 637 Internet: www.mcmcdvitek.cz

Světlá nad Sázavou MC Rolnička Adresa: Nám. Trčků z Lípy 217, 58291, Světlá nad Sázavou Telefon: 728228565 Internet: www.mcsvetla.cz

Svitavy MC Krůček Adresa: Nadační dům J.Plívy, Nám.Míru 80 56802Svitavy Telefon: 732742058 Internet: www.mckruccek.cz

Šumperk MC Babouček Adresa: Temenická 5, 787 01, Šumperk Telefon: 583 211 766 602 573 408 Internet: www.pontis.cz

Tábor MC Radost Adresa: Děkanská 302, 39001, Tábor Telefon: 381 257 624, 777 105 097 Internet: www.mcradost.cheiront.com

Tanvald MDC Maják Adresa: U Školky 579, 46841, Tanvald Telefon: 737761659

Teplice Občanské sdružení Nová Ves, MC Větrník, Teplice Adresa: Javorová 3028 41501 Teplice Telefon: 603515077 Internet: www.sweb.cz/nves

Tišnov MC Studánka Adresa: Riegrova 312, 66601, Tišnov Telefon: 724 709 750 Internet: studanka.webzdarma.cz

Trutnov MC KAROlinka Adresa: Náchodská 359, 54101, Trutnov Telefon: 605952155 Internet: www.volny.cz/oskaro

Turnov CPR Náruč Adresa: Na Sboře 79, 51101, Turnov Telefon: 723226172 775964313 Internet: www.naruc.cz

Týnec nad Sázavou MC Motýlek Adresa: Okružní 520, 25741, Týnec nad Sázavou Telefon: 728485227 Internet: www.mcmotylek.cz

Ústí nad Labem MC Pohádka Adresa: Hradiště 4, 40001, Ústí nad Labem Telefon: 723375358 Internet: www.usti.ymca.cz

Ústí nad Orlicí MC Medvídek Adresa: Heranova 1348, MŠ Štěpnice - vchod C, 56201
Ústí nad Orlicí Telefon: 603865411 Internet: www.sweb.cz/medvidekuo

Valašské Meziříčí MC EMCéčko Adresa: J. K. Tyla 419, 75701, Valašské
Meziříčí Telefon: 776136413, 776136413 Internet:

Varnsdorf MC Rybička Adresa: Tyršova 1232, 40747, Varnsdorf Telefon: 412 370764
603101461 Internet: www.starokatolicivdf.com

Velké Meziříčí MC Rodinka Adresa: Na Ostrůvku 2, 59401, Velké Meziříčí Telefon:
777183388, 737912569 Internet:

Velké Svatoňovice MC KAMaRÁT Adresa: Velké Svatoňovice 171, 54235, Velké
Svatoňovice Telefon: 605172269 Internet:

Višňové u Znojma Rodinné centrum Čtyřlístek Adresa: Nová 228, 671 38, Višňové u
Znojma Telefon: 603781631, Internet: www.rcctyrlistek.euweb.cz

Votice DC Pohádka Adresa: Komenského nám. 700, Městský úřad, 25901
Votice Telefon: 608969270 Internet: www.muweb.cz/www/dcpohadka

Vrchlabí MC Kopretina Adresa: Letná 868, 54301, Vrchlabí Telefon:
737157853 Internet: www.volny.cz/mc.kopretina

Vsetín MC Sluníčko Adresa: Rokytnice 425, 75501, Vsetín Telefon:
605765192 Internet:

Vyškov MC Radost Adresa: Havlíčkova 17, 68201 Vyškov Telefon: 608 128
563 Internet:

Zlín Baby DOMINO - MaMi centrum Adresa: Družstevní 4514, 760 05, Zlín Telefon:
577 218 708, 737 675 844, 603 519 766 Internet: www.domino.euweb.cz

Znojmo C Maceška Adresa: Pražská 80, 66902, Znojmo Telefon: 603108972 Internet:
home.tiscali.cz/rcmaceska

Vamberk MC Pohoda Adresa: Nádražní 22, 56401, Žamberk Telefon: 774621301
Internet: www.pohoda.org (21)

Dětský koutek IKEA

Foto č. 1

Dětský koutek IKEA

Foto č. 2

Dětský koutek IKEA

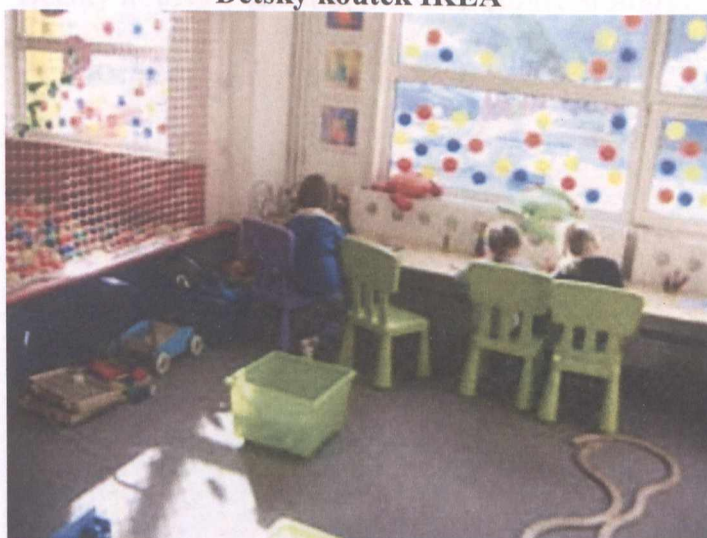

Foto č. 3

Dětský koutek IKEA

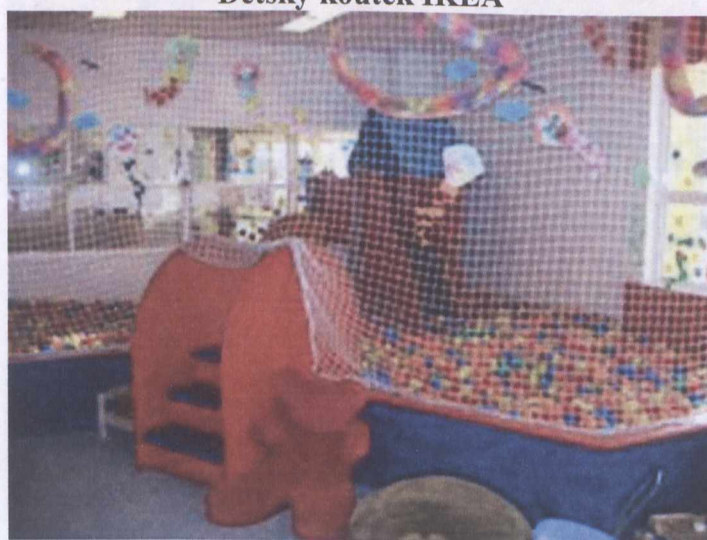

Foto č. 4

Dětský koutek Pohádka, OC Carrefour, Stodůlky

Foto č. 5

Dětský koutek Pohádka, OC Carrefour, Stodůlky

Foto č. 6

Mateřské centrum Prokúpek

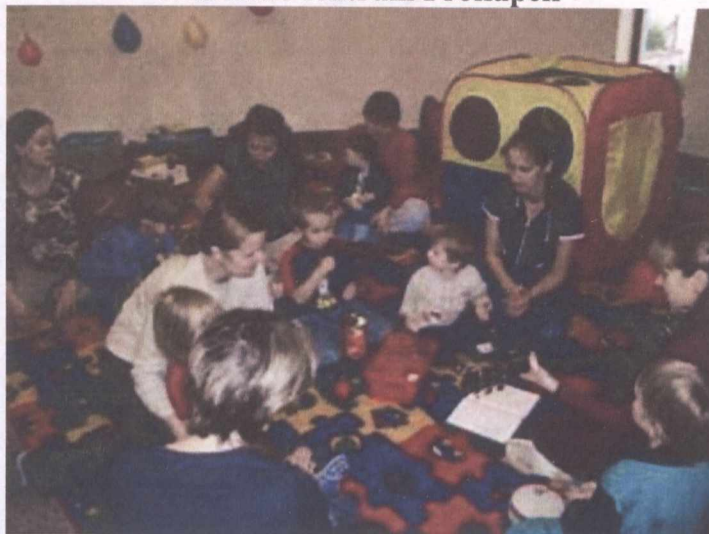

Foto č. 7

Mateřské centrum Prokúpek

Foto č. 8